

Πανεπιστήμιο Πατρών

Σχολή Οικονομικών Επιστημών & Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας

Διπλωματική Εργασία

«Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

(CDPREC679/16) και η εφαρμογή του στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο »

«The General Data Protection Regulation «EC679/16» and its implementation
in the Greek Primary School»

«Γαρίνη Παναγιώτα»

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Δρ. Νίκη Γεωργιάδου, Διδάσκουσα

ΠΜΣ, «Διοίκησης Εκπαίδευσης», Παν/μιο Πατρών

Α΄ Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Δρ. Απόστολος Ραφαηλίδης, Διδάσκων

ΠΜΣ, «Διοίκησης Εκπαίδευσης»

Παν/μιο Πατρών

Β΄ Συν-Επιβλέπων Καθηγητής

Δρ. Χρήστος Πιερρακέας Διδάσκων

ΠΜΣ, «Διοίκησης Εκπαίδευσης»

Παν/μιο Πατρών

Πάτρα, Σεπτέμβριος 2019

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Πατρών, 2019

Η παρούσα Εργασία καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, αποτελούν συνιδιοκτησία του Πανεπιστημίου Πατρών και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης, αναπαραγωγής και αναδιανομής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα της Εργασίας καθώς και το όνομα του Πανεπιστημίου Πατρών όπου εκπονήθηκε.

«Ευχαριστίες»

Απευθύνω ένα μεγάλο ευχαριστώ, στην επιβλέπουσα επίκουρη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών Νίκη Γεωργιάδου, για την ενθάρρυνση και, κυρίως, την κριτική της, κατά την διάρκεια υλοποίησης της εργασίας αυτής.

Για κάποιο λόγο, κυρίως στις εργασίες ξενικής συγγραφής, θεωρούν σκόπιμο να ευχαριστήσουν την οικογένειά τους για την υπομονή που επέδειξε σ' όλη την διάρκεια των εργασιών και, παρεμπιπτόντως, να δηλώσουν και να εκθέσουν δημοσίως, παρά τις πολύ μεταγενέστερες πρόνοιες του ΓΚΠΔ, ότι ο ιδιωτικός τους βίος χαίρει ομαλότητας.

Συμμορφώνομαι λοιπόν, προς το έθιμο αυτό και αναφέρω, ευχαρίστως, ότι ο σύζυγός μου και τα δύο παιδιά μου αντεπεξήλθαν άνετα τις ωδίνες του συγγραφικού μου αυτού τοκετού.

Παναγιώτα (Γιολάντα) Γαρίνη

Περίληψη

Εισαγωγή: Η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στο πλαίσιο εφαρμογής του νέου Γενικού Κανονισμού για την Προστασία προσωπικών δεδομένων στο δημοτικό σχολείο. Όπως είναι γνωστό, οι κοινωνίες γίνονται όλο και πιο ψηφιοποιημένες. Ο ρυθμός των τεχνολογικών εξελίξεων και ο τρόπος επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων επηρεάζει κάθε έναν καθημερινά και με κάθε τρόπο. Υπό το πρίσμα αυτών των αλλαγών, τα νομικά πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έχουν πρόσφατα αναθεωρηθεί. Οι μεταρρυθμίσεις για την προστασία των δεδομένων που διατυπώνονται, προτείνονται ή αποφασίζονται, από την ΕΕ είναι εκτεταμένες και μερικές φορές πολύπλοκες, με επιπτώσεις σε άτομα, οργανισμούς και επιχειρήσεις, ειδικότερα μάλιστα, σε θέματα Παιδείας και Υγείας που άπτονται ευαίσθητων δεδομένων. Η μη συμμόρφωση, των σχολικών μονάδων, με τον κανονισμό 679/16, μπορεί να οδηγήσει σε διαρροή, παραβάσεις, πρόστιμα και αντιδικίες.

Σκοπός: Η παρούσα διπλωματική εργασία στοχεύει αρχικά στην αναλυτική καταγραφή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία και στη διαμόρφωση ενός πλαισίου εφαρμογής για την εναρμόνιση της λειτουργίας του σχολείου με τον ΓΚΠΔ. Η σύνδεση μάλιστα, δασκάλου μαθητή, αποτελεί μοναδική ιδιαιτερότητα σε σχέση με τους, γενικής εξυπηρετικής φύσεως, Δημοσίους Οργανισμούς, αλλά και επιχειρήσεις. Η διερεύνηση των νομικά ενδεδειγμένων και κατάλληλων τρόπων εφαρμογής στο δημοτικό σχολείο, αποτελεί στόχο της προτεινόμενης Διπλωματικής Εργασίας.

Υλικό και μέθοδος: Η παρούσα εργασία στηρίχθηκε τόσο στη δευτερογενή έρευνα, δηλαδή στη μελέτη της υπάρχουσας νομικής βιβλιογραφίας όσο και στην πρωτογενή έρευνα, δηλαδή στη μελέτη και επεξεργασία της νομοθεσίας (Κανονισμοί και Οδηγίες Ε.Ε., Σύνταγμα, Νόμοι και Κανονιστικές Πράξεις), καθώς επίσης και στην επεξεργασία της νομολογίας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Επιπρόσθετα για τη μελέτη του ερευνώμενου υλικού εφαρμόστηκε η ποιοτική ανάλυση και συγκεκριμένα το μεθοδολογικό εργαλείο της θεματικής ανάλυσης.

Συμπεράσματα: Η εφαρμογή του κανονισμού όπως ενσωματώνεται στο εσωτερικό δίκαιο, ισχύει για όλο το προσωπικό του σχολείου, τους γονείς-κηδεμόνες, τους μαθητές και άλλους εμπλεκόμενους (π.χ. ερευνητές, υποψήφιους πτυχιούχους πρακτικής), στον βαθμό που σχετίζονται με αυτά. Από την άλλη πλευρά, τα σχολεία χειρίζονται μεγάλο αριθμό προσωπικών δεδομένων συμπεριλαμβανομένων ευαίσθητων δεδομένων, σε απλή ή, όλο

περισσότερο, σε ψηφιακή μορφή. Επομένως, το σχολείο καλείται να διαμορφώσει μια σαφή και κατανοητή πολιτική χειρισμού και προστασίας των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος παραβίασης τους.

Λέξεις – Κλειδιά: ΓΚΠΔ, προστασία δεδομένων, ευαίσθητα δεδομένα, εφαρμογή κανονισμού στα σχολεία, μαθητική βάση δεδομένων myschool, δικαιώματα Μαθητή, φωτογράφιση βιντεοσκόπηση στα σχολεία, Οδηγία 95/46, Κανονισμός 2016/679, Ν.4624/19

Synopsis

Introduction: This thesis focuses on the implementation of the General Data Protection Regulation's provisions at Primary Schools. As states and societies are becoming more and more computerized, technological advances and the way personal data are processed affect everyone. In the light of these changes, the European Union (EU) legal frameworks that ensure privacy and personal data protection have been recently revised. Data protection reforms are extensive and sometimes complex, with implications for individuals, businesses, organizations and, especially, in education and health sectors where sensitive data are held. Failure to comply with rules imposed by Regulation 679/2016 may result to data leaks or other infringements and schools may face fines and legal disputes.

Purpose: The purpose of this thesis is primarily to record in detail the rights and obligations arising from the new European legislation and to formulate an implementation framework to harmonizing school operations to GDPR. The teacher-student unique relation differentiates schools to other public service providers and business. The aim of this Diploma Thesis is to explore the legally appropriate ways to applying GDPR in primary school.

Methodology and Tools: This work was based on both primary research, (i.e. the study and processing of legislation (EU Regulations and Directives, Constitution, Laws and Ministerial rules) and secondary research (i.e. the study of existing court decisions, legal literature as well as the decisions issued by Data Protection Authority. Qualitative analysis was applied, and in particular the methodological tool of GDPR thematic analysis.

Conclusions: The GDPR as incorporated in domestic law applies to all school staff, parents, guardians, students and other stakeholders (e.g. researchers, prospective graduates, statisticians, state agencies etc.) involved in student data processing. On the other hand, schools handle a large number of personal data including sensitive data, in simple or increasingly digital form. Therefore, the schools are required to formulate a clear and understandable policy, well known to all stakeholders for handling and protecting personal data and minimizing the risk of breaches.

Keywords: GDPR, Data Protection, sensitive data, School Implementation pack, myschool, national pupil database, pupil rights, image & video permission, Directive 95/46, Regulation 2016/679, L.4624/19

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Συντομογραφίες.....	10
Εισαγωγή.....	11
Κεφάλαιο 1: Το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα	13
1.1. Ιδιωτικότητα-Δημοσιότητα στην Πολιτική Κοινωνία του Ελληνορωμαϊκού Πολιτισμού	14
1.2. Ιδιωτικότητα – Δημοσιότητα κατά τον Μεσαίωνα	16
1.3. Ιδιωτικότητα – Δημοσιότητα κατά τους Νεότερους Χρόνους	17
1.3.1. Γένεση του Δικαιώματος Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων	19
1.3.2. Εξαιρέσεις Προστασίας Ιδιωτικής Ζωής.....	21
1.4. Σχηματικές Ακαδημαϊκές Θέσεις ορισμού της ιδιωτικότητας	22
Κεφάλαιο 2. Περί Προσωπικών Δεδομένων	25
2.1 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων στην ΕΕ και την Ελλάδα Error! Bookmark not defined.	
2.1.1. Ο Νόμος 2472/97 (μεταφορά οδηγίας ΕΕ 95/46 στο εσωτερικό δίκαιο).....	27
2.2 Επεξήγηση Ορισμών	27
2.3 Προϋποθέσεις επεξεργασίας	29
2.3.1. «Εξαίρεση Συγκατάθεσης»	29
2.3.2. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	30
2.4 Συναγματική κατοχύρωση Προσωπικών Δεδομένων	30
2.4.1. Στην Ελλάδα	30
2.4.2. Στην ΕΕ	32
Κεφάλαιο 3. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).....	34
3.1. Ισχύς του Κανονισμού και μεταφορά στο Εθνικό δίκαιο.....	35
3.1.1. Εδαφικό Πεδίο Εφαρμογής	39
3.1.2. Εναρμόνιση νομοθεσίας προστασίας Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας.....	40
3.2 Επεξηγήσεις Ορισμών & διαδικασιών του ΓΚΠΔ που αφορούν Σχολεία.	41
3.2.1. Θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου	41
3.2.2. Θεμελιώδεις Αρχές νομιμότητας επεξεργασίας:	43
3.2.3. Διάκριση μεταξύ Υπεύθυνου και Εκτελούντος Επεξεργασία	43
3.2.4. Τρίτοι και Αποδέκτες	44
3.2.5. Συγκατάθεση και Εξαιρέσεις.....	45
3.2.6. Μέτρα Ασφάλειας	45
3.2.7. Λογοδοσία Υπεύθυνου και Εκτελούντα.....	46
3.2.8. Περιορισμοί των δικαιωμάτων.....	47

3.3. Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων (ευαίσθητα δεδομένα).....	47
3.3.1. Εμπιστευτικότητα.....	48
3.3.2. Κίνδυνοι και αξιολόγηση αντικτύπου.....	49
3.4. Βασικές διαφορές (Οδηγίας 95/46) Ν.2472/97 και ΓΚΠΔ	50
3.4.1. Κατάργηση απαίτησης γνωστοποίησης στην Αρχή:.....	50
3.4.2. Συγκατάθεση.....	51
3.4.3. Δικαίωμα πρόσβασης.....	51
3.4.4. Δικαιώματα μεταφοράς, διαγραφής και λήθης.....	52
3.4.5. Έλεγχος επί αυτοματοποιημένων λήψεων αποφάσεων.....	52
3.4.6. Τεκμηρίωση και Ορισμός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO).....	52
3.4.7. Κοινοποίηση παραβίασης δεδομένων και κυρώσεις.....	52
3.4.8. Εκτεταμένο Εδαφικό Πεδίο Εφαρμογής.....	53
3.5. Διαφορά Δικαιωμάτων Ιδιωτικής Ζωής και Προσωπικών Δεδομένων	53
Κεφάλαιο 4. – Νομικό υπόβαθρο για τον ΓΚΠΔ στα Σχολεία	55
4.1. Τηρούμενα Αρχεία στα σχολεία	56
4.2. Νομικό υπόβαθρο επεξεργασίας δεδομένων στα Σχολεία.....	59
4.3. Αρμοδιότητες κατά ΓΚΠΔ στο Σχολείο	60
4.4. Διατήρηση - Εκκαθάριση Αρχείων.....	64
Κεφάλαιο 5. Λειτουργία σχολείων υπό τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ	70
5.1. Ο ρόλος των Δασκάλων ως Εκπαιδευτικών και Υπο-Επεξεργαστών Δεδομένων.....	71
5.2. Λανθασμένες αντιλήψεις και ανασκευές	72
5.2.1. Η νομοθεσία ως εμπόδιο για την ανταλλαγή πληροφοριών;.....	72
5.2.2. Απαραίτητη η συγκατάθεση των υποκειμένων;.....	73
5.2.3. Μη επιτρεπτή η αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών σε εκπαιδευτικούς;.....	73
5.2.4. Μόνο Επίδειξη, γνωμάτευσης ευαίσθητων θεμάτων;.....	73
5.2.5. Μη Αποκάλυψη πληροφοριών σε άλλες αρχές;.....	74
5.2.6. Μη εμπιστοσύνη απορρήτου στους Δημοσίους Υπαλλήλους;.....	74
5.2.7. Παραβίαση πληροφοριακών συστημάτων(myschool);.....	76
5.2.8. Δικαίωμα Αντιρρήσεως επεξεργασίας στοιχείων μαθητών;.....	77
5.2.9. Η Φωτογράφιση / βιντεοσκόπηση μαθητών απαγορεύεται;.....	77
5.2.9.1. Συστήματα ασφαλείας - Βιντεοσκόπηση σε σχολεία.....	81
5.2.9.2. Φωτογράφιση από γονείς, κηδεμόνες, συγγενείς ή άλλα παρευρισκόμενα πρόσωπα.....	81
5.2.9.3. Φωτογράφιση από το Σχολείο.....	83
5.2.9.4. Φωτογράφιση από ΜΜΕ.....	85
5.3. Ορισμός και Ρόλος Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ / D.P.O)	86
5.3.1. Ρόλος του ΥΠΔ σε Σχολεία.....	87

5.4. Χρήση Υπολογιστικής Τεχνολογίας στο Σχολείο	88
5.4.1 E-mails.....	88
5.4.2 Χρήση μη ιδιόκτητης ή μη ελεγχόμενης τεχνολογίας.....	88
5.5. Μεταφορά Προσωπικών Δεδομένων στο Σπίτι από τον Δάσκαλο.....	89
5.6. Προτάσεις νομοθετικής ρύθμισης.....	90
5.6.1. Η βιντεοεπιτήρηση Ασφαλείας στα Σχολεία.....	91
5.6.2. Ατομικά Δελτία Υγείας Μαθητών, εμβολιασμοί και αντιρρήσεις γονέων	92
5.6.3. Καταργήσεις βιβλίων, πιστοποιητικών και ηλεκτρονικά καταχωρημένων αρχείων	93
Κεφάλαιο 6. Συγκριτική παρουσίαση πρακτικών.....	95
6.1. Δημοτικών σχολείων Ελλάδας – Αγγλίας.....	95
6.1.2. Συγκρίσεις Υπουργείων Παιδείας Ελλάδος Αγγλίας για τον ΓΚΠΔ στα Δημόσια Σχολεία:	96
6.1.3. Συγκρίσεις Αρχών Προστασίας Ελλάδος Αγγλίας για τον ΓΚΠΔ στα Δημόσια Σχολεία..	97
Κεφάλαιο 7. Υπόδειγμα Εφαρμογής ΓΚΠΔ στα σχολεία	99
7.1. Ενημερωτικά κείμενα και φόρμες.....	103
7.2. Αρχεία Δραστηριοτήτων.....	115
7.2.1. Αρχείο Δραστηριοτήτων Επεξεργασίας.....	118
7.2.2. Βοηθητικό αρχείο με τη χρήση βάσεων δεδομένων	121
Κεφάλαιο 8. Συμπεράσματα.....	123
8.1. Περιορισμοί της εργασίας.....	124
8.2. Προτάσεις περαιτέρω έρευνας.....	125
8.3. Επίμετρο	126
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	129
Παράρτημα I:Τηρούμενοι Φάκελοι.....	133
Παράρτημα II : Αποφάσεις Αρχής.....	137
Παράρτημα III: Βιβλία & Έντυπα τηρούμενα / εκδιδόμενα από τα Δημοτικά Σχολεία	140
Παράρτημα IV: Ανακοίνωση Βιντεοσκόπησης Αγγλικού Σχολείου	142
Παράρτημα V : Ο νόμος 4624 / 2019 (περί ΓΚΠΔ).....	145

Συντομογραφίες

ΑΔΥΜ	Ατομικό Δελτίο Υγείας Μαθητή
ΑΠΔΠΧ	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή)
ΓΚΠΔ	Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR)
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΔΕΑΥ	Επιτροπή Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
ICO	Information Commissioner's Office
ΚΕΣΥ	Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης Διάγνωσης και Υποστήριξης
Ν.	Νόμος
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΣΔ	Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
Υ.Α.	Υπουργική Απόφαση
ΥΠΔ	Υπεύθυνος Επεξεργασίας Δεδομένων
ΙΤΥΕ	Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων

Εισαγωγή

Μια αρχική ανάγνωση του Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (ΓΚΠΔ) και της οδηγίας 95/46 ΕΕ, δηλαδή του Ν.2472/97 και η ανίχνευση των πρώτων αναφορών της βιβλιογραφίας, κατέδειξε τον πλούτο των νομικών αντικειμένων και το βάρος απαιτούμενων νομικών γνώσεων ήδη πολύπλοκων για ένα νομικό, πόσο δε μάλλον για μη νομικό. Τα υποκείμενα όμως των νόμων είναι μαθητές – γονείς και οι καλούμενοι, να διαχειρισθούν την εφαρμογή του, είναι δάσκαλοι. Ενωρίς εφάνη, ότι όργανο – κριτήριο της έρευνας αναγκαστικά θα ήταν η επίπτωση όλων αυτών, στην διοικητική διάσταση, με την νομική να δίδει και επεξηγεί τα λογικά βήματα συμμόρφωσης. Με επιπτώσεις όμως στην εκπαιδευτική, κοινωνική, παιδαγωγική διάσταση του έργου των δασκάλων.

Η προστασία που παρέχει ο κανονισμός, αφορά δικαιώματα του ανθρώπου, δικαιώματα στην ιδιωτικότητα του συγκεκριμένου ατόμου, δηλαδή στην αναγκαιότητα περιορισμού της προσπέλασης, επεξεργασίας, διακίνησης, προβολής τους δημοσίως, άνευ αποχρώντος λόγου.

Οπότε πρώτη κατεύθυνση είναι η διευκρίνιση όρων όπως ιδιωτικότητα (αυτό που τα κείμενα αναφέρουν ως *privacy*) – δημοσιότητα, δικαιώματα (ανθρώπινα ή πολιτικά), που χρήζουν προστασίας. Το κεφάλαιο 1 αφορά αυτά ακριβώς. Βασική έκπληξη ήταν ότι ενώ ακριβής ορισμός ιδιωτικότητας δεν υπάρχει, υπάρχει εκτεταμένο νομοθετικό κρατικό και υπερκρατικό πλέγμα προστασίας.

Αυτό το πλέγμα διευρυνόμενο απετέλεσε την βάση της οδηγίας 95/46 η οποία εξετάζεται στο κεφάλαιο 2, επιλεκτικά, πάντοτε με το προαναφερθέν κριτήριο και όχι με την τυπική κατ' ακολουθίαν, παράθεση όλων των διατάξεων, που εύκολα ανευρίσκονται άλλωστε, στα διάφορα ΦΕΚ. Η έκπληξη εδώ, αφορά το γεγονός της συνταγματικής προστασίας τους στην Ελλάδα, ήδη από τις απαρχές του νεότερου κράτους, πολύ πριν την συγκρότηση υπερκρατικών οργανισμών προστασίας.

Η νομική και πρακτική εμπειρία της οδηγίας, με πρόθεση σύγκλισης των νομοθεσιών των κρατών – μελών, σε μεγάλο βαθμό ενσωματώθηκε στον ΓΚΠΔ, του οποίου οι πρόνοιες και οι διαφορές διερευνώνται, στο 3^ο Κεφάλαιο, υπό το φως πάντα, του σχολικού έργου.

Διερεύνηση, η οποία κατέστησε επιβεβλημένη την σκιαγράφιση του διοικητικού μηχανισμού των Σχολείων και των τηρουμένων αρχείων, κάτι που με τη σειρά του ανέδειξε το θέμα αντιστοίχισης αρμοδιοτήτων, κατά τους ορισμούς του Κανονισμού. Αυτά καταγράφονται στο Κεφάλαιο 4 ώστε να αποτελέσουν ξεκάθαρη αναφορά νομικού υποβάθρου για την προστασία των δεδομένων των υποκειμένων, στα σχολεία.

Στο Κεφάλαιο 5, η λειτουργία των σχολείων και ο ρόλος των δασκάλων, υπό τον ΓΚΠΔ, ανέδειξε την ύπαρξη παγιωμένων πολλές φορές, αντιλήψεων, των οποίων η ανασκευή κατέστη αναγκαία και απετέλεσε ταυτόχρονα, απάντηση στα εγείρομενα ερωτήματα γονέων. Ιδίως σε θέματα φωτογράφισης μαθητών, διακίνησης πληροφοριών υγείας τους και, κυρίως, το θέμα εμπιστευτικότητας των δασκάλων, το οποίο συνήθως αγνοείται. Η ολοένα και αυξανόμενη χρήση των ΤΠΕ και η μεταφορά των δεδομένων των μαθητών, καθώς και η αναγκαιότητα καθορισμού υπευθύνου προστασίας στα σχολεία, εξετάζεται επίσης.

Λαμβανομένων τούτων υπόψη, παρέχεται, στο 6^ο Κεφάλαιο, ένας πίνακας πρακτικών μεταξύ Σχολείων, Αρχών Προστασίας και Υπουργείων Ελλάδος – Αγγλίας. Συναρθρώθηκε επίσης ένα εργαλείο εφαρμογής, σε μορφή σειράς κειμένων και υποδειγμάτων προς γονείς, καλύπτοντας ιδίως το θέμα συγκατάθεσης.

Η εφαρμογή αυτή μπορεί να προσαρμοσθεί ανάλογα και να λειτουργήσει στα σχολεία, ώστε, χωρίς διοικητική ή άλλη επιβάρυνση, πλην φωτοτυπιών, εύκολα να προσαρμοσθούν με τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ. Μπορεί η εφαρμογή αυτή να θεωρηθεί ως «παραδοτέο» (κατά την ορολογία των ερευνητικών έργων), της διπλωματικής αυτής.

Στο κεφάλαιο 7 γίνεται ένας σχολιασμός των διαφορετικών αντιμετώπισεων, επί του ίδιου θέματος βάσει του ΓΚΠΔ, ελληνικών και αγγλικών νομοθετικών πλαισίων. Και κάποιες ρυθμίσεις που απαιτούνται.

Τα συμπεράσματα μπορεί να σηματοδοτούν το πεπερασμένο πεδίο αυτής της εργασίας. Η έναρξη ισχύος και μελέτη των επιπτώσεων του Κανονισμού όμως, θα αποτελέσει αντικείμενο ερευνών και εργασιών, σε πληθώρα πεδίων επιστημών: νομικής, διοικητικής, παιδαγωγικής, εκπαιδευτικής, πληροφορικής, ψυχολογίας κ.ο.κ. Κάποια ερωτήματα προτείνονται για περαιτέρω έρευνα.

Η εργασία είχε ολοκληρωθεί, όταν ψηφίσθηκε (στο τέλος Αυγούστου 2019) η ελληνική προσαρμογή του Κανονισμού. Προσετέθη, ως παράρτημα V, μία συζήτηση επ' αυτού.

Τα υπόλοιπα παραρτήματα αφορούν φακέλους, αρχεία, πιστοποιητικά κ.λπ. που τηρούνται υποχρεωτικά σε κάθε σχολείο καθώς και υποδείγματα από πρακτικές σχολείων του Ηνωμένου Βασιλείου.

Κεφάλαιο 1: Το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα

Σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η κατάδειξη παραδειγματικών νομοθεσιών που αφορούν διαχρονικά την σφαίρα της ιδιωτικότητας, την προστασία της, τους περιορισμούς που επιβάλλει η εκάστοτε νομοθεσία / εξουσία, καθώς και το πρόβλημα των διώξεων επί τη βάσει συγκεκριμένων «τιμών» των χαρακτηριστικών ομάδων προσώπων.

Ως δεδομένα (data) νοούνται τιμές ή ιδιότητες χαρακτηριστικών (μεταβλητών - variables) υποκειμένων (subjects ή περιπτώσεων - cases)¹, που καταχωρούνται σε αρχείο (file). Αν το υποκείμενο αυτό είναι πρόσωπο, τότε τα δεδομένα των χαρακτηριστικών της οντότητός του, που προσιδιάζουν το συγκεκριμένο υποκείμενο, λέγονται προσωπικά δεδομένα. Στην ορολογία των υπολογιστών οι όροι αντίστοιχα είναι δεδομένα – πεδία – εγγραφές - αρχείο (data – fields – records – file). Η έννοια «αρχείο» (file) παραπέμπει σε δομημένο (εσωτερικά) αντικείμενο (structured object)². Τα δεδομένα και αρχεία μπορεί να ευρίσκονται σε φυσικό υπόστρωμα (οιοδήποτε υλικό) ή σε ηλεκτρονικό (σε ψηφιακή μορφή) και να είναι αποθηκευμένα σε φυσικό χώρο (π.χ.ντουλάπι, Η/Υ) ή να είναι αναρτημένα κάπου στο διαδίκτυο (ιστοσελίδες, cloud). Σε κάθε περίπτωση λογίζονται ως πράγμα κατά τον 947 ΑΚ εδαφ.β. Ομοίως και η βάση δεδομένων κατά τον Ν.2121/93άρθρο2α.

Η επίσημη καταγραφή κάποιων δεδομένων υποκειμένων, ανάγεται στους προϊστορικούς χρόνους ως απλές απαριθμήσεις πληθυσμών (Βαβυλωνία (3800 π.Χ.), Κίνα (2238π.Χ.), Αίγυπτος (3000 π.Χ.). Η απογραφή του Κέκροπος (3000 π.Χ.) φαίνεται να είναι η πρώτη με καταγεγραμμένο τον σκοπό συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων³. Η εξέλιξη και διάδοση της γραφής βοήθησε τις υπηρεσίες των κρατών στην καταγραφή προσωπικών δεδομένων για λόγους ληξιαρχικούς (γραμμή αίματος, κληρονομικά), φορολογίας, δυνατότητα εκλογής σε πολιτειακά αξιώματα και στράτευσης. Οι απογραφές, συν τω χρόνω, περιλαμβάνουν περισσότερα χαρακτηριστικά. Τα δεδομένα που συλλέγονται, μέσω της επεξεργασίας, χρησιμοποιούνται σε πολλούς τομείς της ατομικής, κοινωνικής, οικονομικής, θρησκευτικής και κρατικής λειτουργίας.

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τα μετατρέπει σε δύναμει πληροφορία και εισάγει το ερώτημα ποια ανήκουν στην σφαίρα της ιδιωτικότητας (privacy) και ποια δημοσιότητας

¹Carlberg, Conrad (2011) *Statistical analysis:microsoft excel 2010*. Indianapolis Usa. Pearson Education

²Powell, Gavin (2006) *Beginning Database Design*. Indiana, USA. Wiley Publishing, Inc.(p.6,408,444).

³ «Οὗτος γὰρ βουλόμενος τὸ τῶν Ἀθηναίων γένος πληθυνθῆναι ἐκέλευσεν αὐτοὺς λίθους λαβεῖν καὶ ἐνεγκεῖν εἰς τὸ μέσον, ἐξ ὧν ἔγνω δισμυρίους αὐτοῦ ζῶντας· ἀπὸ Κέκροπος οὖν φησι τοὺς ὄχλους λαοὺς ὀνομασθῆναι» (Φιλόχωρος ο Αθηναίος, Σχόλια εἰς τὸν Πίνδαρον, Ολυμπιονίκος 9,70).

(publicity) αλλιώς προσβασιμότητας· κατά πόσον δηλαδή, τα δεδομένα μπορούν να γνωστοποιούνται σε τρίτους, ποιος τα γνωστοποιεί και το εύρος της γνωστοποίησης.

1.1. Ιδιωτικότητα-Δημοσιότητα στην Πολιτική Κοινωνία του Ελληνορωμαϊκού Πολιτισμού

Η έννοια της ιδιωτικότητας για ορισμένα προσωπικά, κατά την σημερινή άποψη, χαρακτηριστικά και δεδομένα (όπως θρησκεία, φυλή, οικονομική κατάσταση, νόθο ή μη, παιδί) ήταν εξαιρετικά περιορισμένη στην Αρχαία Ελλάδα και το δίκαιο της εποχής. Οι Έλληνες πολίτες δεν διαφέρουν ούτε αντιδιαστέλλονται νομικά, από το Ελληνικό Κράτος – Πόλις, αλλά συγκροτούν την εκκλησία του Δήμου (Πόλεως). Η πόλη του Αριστοτέλη δεν ταυτίζεται με τη σύγχρονη έννοια του κράτους που υποδηλώνει μηχανισμό εξουσίας που ασκείται έναντι των πολιτών οπότε καταλήγει στη διάκριση της ιδιωτικής από τη δημόσια σφαίρα ζωής.

Από τα ομηρικά χρόνια, τα χρόνια των μεγάλων νομοθετών και εν συνεχεία στον Χρυσούν Αιώνα, ο Πολίτης έχει απεριόριστη ελευθερία γνώμης, παρρησία, απολαμβάνει ισηγορίας, ισονομίας, ισοκρατίας, ισογονίας, ισοψηφίας, ισοτιμίας ως θεμελιωδών αξόνων της μετοχής στην Πόλι.. Ως πρόσωπο ιερό εδικαιούτο της προστασίας του νόμου για κάθε συκοφαντική προσβολή της τιμής του. Η ψευδομαρτυρία εθεωρείτο προσβολή της Πόλεως.

Ισότητα χωρίς ελευθερία, τόσο πολιτική όσο και ατομική του Αθηναίου Πολίτη δεν θα μπορούσε να υπάρξει. Η ελευθερία και η ανεκτικότητα στην ιδιωτική του ζωή⁴ (χωρίς στη δημόσια να παραβιάζεται ο νόμος) οφείλετο στο γεγονός της απουσίας νόμων, που θα είχαν σαν αποτέλεσμα μια κρατικά εξαναγκαστή ηθικότητα⁵. Η σφαίρα της ιδιωτικότητας δεν ανιχνεύεται στο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας (βάσει νόμων και θεσμών). Περιελάμβανε αποκλειστικά τα τεκταινόμενα εντός της Οικίας (Εστίας, Οικογένειας κ.λπ.) ως εφαρμογή του «τα εν οίκω μη εν Δήμω». Η οικία (οικογένεια) είναι κατά τον Αριστοτέλη⁶ αναγκαία συνθήκη ύπαρξης Πόλεως. Στην οικία αναπτύσσονται τριών ειδών σχέσεις: συζυγική, γονεϊκή, δεσποτική⁷ και εξυπηρετεί τόσο βιολογικές και βιοτικές ανάγκες, όσο και ανάγκες «εὖ ζῆν». Δεδομένου ότι η Πόλη δεν είναι απλή συγκατοίκηση αλλά σχέση κοινωνίας, κάθε Πολίτης αυτοπροαιρέτως εκθέτει τον εαυτό του στη δημόσια σφαίρα, στην οποία και

⁴ «Ἀνεπαχθῶς δέ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες» [Θουκυδίδου Περικλέους Επιτάφιος κ.37, 11-12]

⁵Maskivker, Julia (2010) "Participation and Rights in Athenian Democracy", The European Legacy. 15-7, pp. 859

⁶ «Πρότερον καὶ ἀναγκαιότερον οἰκία πόλεως» [Αριστοτέλους Ηθικά Νικομάχεια, 1162α, στ. 18-19.]

⁷Πολιτικά, 1253b, στ. 1-12

συνεχώς ενεργεί. Ως έλλογον ον τόσο στη δημόσια σφαίρα όσο και στην ιδιωτική, ενεργεί ηθικά κατά προαίρεσιν⁸. Η προαίρεσις, δηλαδή, χρειάζεται αξιολογική διάγνωση του πρακτέου, ως οδηγητική προς την πράξη.

Η απόσυρση στα μη δημόσια, δεν σημαίνει και αυθαιρεσία πράξεων. Οι μεγάλοι κλασικοί εναποθέτουν τη μη δημοσιοποίηση και προστασία της οικίας στον ίδιο τον Πολίτη. Χαρακτηριστικό της ατομικής ελευθερίας είναι ότι δεν ασκούσε ποτέ δίωξη η πολιτεία, αλλά ο ίδιος ο πολίτης που είχε υποστεί επίθεση ή προσβλητική συμπεριφορά από κάποιον συμπολίτη του. Αυτή η ελευθεροφροσύνη συνέβαλε ώστε η δημόσια σφαίρα να μη θεωρείται ασυνέχεια της ιδιωτικής, να αποφευχθεί το πνεύμα του ατομικισμού και της επιδίωξης του ιδίου συμφέροντος και εν τέλει δημόσιος και ιδιωτικός τομέας να αλληλοεπιδράσουν. Επειδή η απουσία κανονιστικής παρέμβασης στην ιδιωτική ζωή μπορεί να συνεπαγόταν την ασυδοσία στη δημόσια, αυτό απετράπετο από τον σεβασμό του Αθηναίου πολίτη στους νόμους (διά δέος), διότι οι νόμοι τον προστάτευαν από την αδικία⁹.

Ο Πολίτης της αρχαίας Ελλάδος είναι πάντοτε δημόσιο πρόσωπο, αφού μετέχει αμέσως ή εμμέσως στη λειτουργία, διακυβέρνηση και τους Θεσμούς της Πόλεως. Τα εισοδήματά του, η φυλετική καταγωγή του, το θρήσκευμα, οι πολιτικές πεποιθήσεις του, το επάγγελμά του, ο σεβασμός στους γονείς κ.λπ., οφείλουν να είναι εκ των προτέρων γνωστά. Αφού απαρτίζουν, κατά περίπτωση, τα κριτήρια για την ανάληψη ή μη, αξιωμάτων (όπως δικαστικά, βουλευτικά, «υπουργικά»), αλλά και υποχρεώσεων (πχ. εξοπλισμοί, φορολογίες, χορηγίες). Η επεξεργασία, χρήση και εκμετάλλευση των δεδομένων τους, από κρατικούς λειτουργούς ή τρίτους εις βάρος των Πολιτών δεν νοείτο, αφού δεν υπήρχαν καταδιωκτικοί ή άλλοι, μηχανισμοί, εκτός του κυριάρχου Σώματος και ως εκ τούτου δεν υπήρχε ανάγκη για δημιουργία νομικής θωράκισής τους. Διάκριση μη χορήγησης «υπηκοότητας» υπήρχε, αλλά αφορούσε τα πολιτικά δικαιώματα και όχι την παραμονή και ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας του μη-Πολίτη.

Κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους, διαφοροποιείται η πόλις σε κυρίαρχο κράτος (civitas) από τον πολίτη (citizen). Η κοινωνική βάση του Κράτους αλλάζει από τον Πολίτη Πρόσωπο σε Πολίτη επικεφαλής οικογένειας (pater familias) με συγκεκριμένη περιουσία και ατομική οντότητα, που απαρτίζει Ρωμαϊκό πληθυσμό με συγκεκριμένα δικαιώματα (εμπράγματα,

⁸ «οὐ γὰρ κοινὸν ἢ προαίρεσις καὶ τῶν ἀλόγων» [Αριστοτέλους Ηθικ ἀΝικομάχεια 1111b14-15].

⁹ «ἀπ' ἀγγελία τῶν ἀδικουμένων» [Θουκυδίδου, Περικλέους Επιτάφιος, Κεφ. 37, στ. 13-15. Βλ. και Ι. Θ. Κακρυδής, Ερμηνευτικά σχόλια στον Επιτάφιο του Θουκυδίδη, σ. 30-33].

ενοχικά, ελευθερίας, δικαστικής δικαιοδοσίας, ανάδειξης σε αξιώματα κ.λπ.) που είναι σεβαστά και που καταγράφονται στο Ταμείο δημοσίων εσόδων (Aerarium populi romani).

Οι Ρωμαίοι πολίτες είχαν δικαίωμα αγωγής αποζημίωσης (actio iniuriarum) όχι μόνο για σωματικές επιθέσεις αλλά και για επιθέσεις κατά της τιμής. Εδώ ακριβώς διαφαίνεται, αν και δεν ορίζεται επακριβώς, η απαρχή της ιδιωτικότητας και της προσωπικότητας του ατόμου, η οποία για να κατοχυρωθεί ως αυταξία οφείλει να εντάσσεται και προστατεύεται, σε πρόβλεψη νόμου με συγκεκριμένη δυνατότητα δράσεως, από το ίδιο το προσβαλλόμενο άτομο. Και μάλιστα, το πρόσωπο ως κάτοχος ενός πραγματικού δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, πρέπει να έχει την επιλογή να επιτρέψει ή όχι σε άλλους την είσοδο ή γνώση στοιχείων της προσωπικής σφαίρας.

Υπό την έννοια αυτή, είναι παράδοξο το γεγονός ότι η ιδιωτικότητα - που θα μπορούσε να θεωρηθεί μαζί με την ιδιοκτησία, ως πυρήνας του ιδιωτικού δικαίου - είναι τόσο κοντά στην ιθαγένεια (citizenship) - που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως βάση του δημοσίου δικαίου¹⁰.

Κατά την ύστερη Ρωμαϊκή περίοδο, στην ανατολική επικράτεια της Κωνσταντινουπόλεως – Νέας Ρώμης, την λεγομένη «Βυζαντινή» Αυτοκρατορία», παρατηρείται μετάπτωση στον εταιρικό οικονομικό τύπο¹¹, που γενικεύεται σε όλο το Βυζάντιο. Η μετάβαση ακριβώς στον τύπο της εταιρικής οικονομίας, σε αντίθεση με την δουλοπαροικία της Δύσεως, καθιστά άνευ αντικειμένου τη δουλεία δηλαδή τη ώνια εργασία και θέτει σε άλλες βάσεις την ατομική, κοινωνική και πολιτική ελευθερία.

1.2. Ιδιωτικότητα – Δημοσιότητα κατά τον Μεσαίωνα

Η πτώση της Ρώμης, και μία χιλιετία αργότερα, η άλωση της Νέας Ρώμης Κων/πολης και η επικράτηση στη Δύση της φεουδαρχικής συγκρότησης οδήγησε στη «δικαιακή» λειτουργία βάσει εθιμικών κωδίκων¹². Ο Μεσαίωνας αποτελεί μια ιδιαιτερότητα που προσιδιάζει αποκλειστικά στη δυτική παρειά της ευρωπαϊκής ηπείρου και ορίζει την μετακύλησή της στο δεσποτικό κοσμοσύστημα. Η ρευστότητα των συνόρων, οι θρησκευτικές διαμάχες, οι μεγάλες ανακαλύψεις, οι μεταναστεύσεις στον Νέο Κόσμο, δεν άφηναν ιδιαίτερα περιθώρια

¹⁰ Ανατροπή του παράδοξου χωρεί ή με θεώρηση της ιδιωτικότητας ως ζητήματος δημοσίου δικαίου ή με αποδοχή ιδιότητας του πολίτη στο ιδιωτικό δίκαιο είτε με κατάργηση κάθε διάκρισης.

¹¹ **Κοντογιώργης, Γιώργος** (2006) *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*. Αθήνα: Σιδέρης

¹² όπου «...έθιμο είναι ένα λελογισμένο κατεστημένο, άγραφο, απαραίτητο και ωφέλιμο για κάποιες ανθρώπινες ανάγκες και το κοινό όφελος της χώρας, φυλάσσεται από τον πρίγκηπα και είναι γνωστό σε όλους εδώ και σαράντα χρόνια...», J. D'Ableiges, *Le Grand Coutumier de France*, έκδ. E. Laboulaye, R. Dareste, Παρίσι 1868, σ. 192

νομικής προστασίας ατομικών δικαιωμάτων. Ακόμη και από αρχιτεκτονική οπτική, ο συνήθης τύπος σπιτιών στη δυτική Ευρώπη (ένα δωμάτιο με ένα κρεβάτι για διαβίωση και κοινό ύπνο)¹³, δεν διευκόλυνε την ιδιωτικότητα, σε αντίθεση με τα ελληνικά και ρωμαϊκά κτίσματα. Ειδικά τα ελληνικά, με την βοήθεια της γεωμετρίας, της αρχιτεκτονικής και των υλικών κατασκευής, ελαχιστοποιούσαν την έκθεση σε κοινή θέα, ενώ ταυτόχρονα μεγιστοποιούσαν τον εισερχόμενο φωτισμό.

1.3. Ιδιωτικότητα – Δημοσιότητα κατά τους Νεότερους Χρόνους

Η Δύση, επί μία χιλιετία θα συρθεί σε μια ανθρωποκεντρική τροχιά, κυρίως από τον 10ο αιώνα, με διαδοχικές μεταλλάξεις, από την ιδιωτική στην κρατική δεσποτεία και στο λεγόμενο κράτος έθνος. Έως ότου στο μεταίχμιο του 19ου-20ού αιώνα και, ιδίως, στη διάρκεια του 20ού αιώνα, ολοκληρωθεί η πρώιμη φάση της¹⁴.

Κατά την διάρκεια της μετεξέλιξης αυτής, σημαντική επαναφορά στην προστασία του απορρήτου των επιστολών απετέλεσε ο νόμος Περί Ταχυδρομείων¹⁵, του Βρετανικού Κοινοβουλίου το 1710 επί βασιλείσσης Άννας, ο οποίος υποχρέωνε τους ταχυδρομικούς υπαλλήλους, όλης της Κοινοπολιτείας και των αποικιών, να ορκισθούν ότι θα προστατεύουν το απόρρητο των επιστολών. Το μετέπειτα Κογκρέσο των ΗΠΑ περιέλαβε την ίδια πρόνοια το 1792.

Η προσήλωση στην ιδιωτικότητα, των Βρετανών, αποτυπώνεται στη ρήση του William Pitt, 1ου Κόμη του Chatham, Βουλευτή και υπουργού, το 1763: «*Ο φτωχότερος άνθρωπος μπορεί στο σπίτι του να προσβάλει όλες τις δυνάμεις του Στέμματος. Μπορεί να είναι εύθραυστο, η στέγη του μπορεί να κουνιέται, ο άνεμος μπορεί να πνέει μέσα από αυτό, η καταιγίδα να μπει, η βροχή να μπει, αλλά ο βασιλιάς της Αγγλίας δεν μπορεί να εισέλθει [απρόσκλητος], και η φρουρά του δεν τολμά να διασχίσει το κατώφλι της ερειπωμένης αγροικίας*»¹⁶.

Στην αρχή της βιομηχανικής επανάστασης και λίγο πριν ξεσπάσει η αμερικανική, σε ένα χειρόγραφο σημείωμα στις 20 Αυγούστου 1770, ο επαναστάτης και μελλοντικός Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, John Adams, εξέφρασε την υποστήριξή του για την έννοια της

¹³Ferenstein, Greg (2015) The birth and death of privacy: 3,000 years of history told through 46 images. <https://medium.com/the-ferenstein-wire/the-birth-and-death-of-privacy-3-000-years-of-history-in-50-images-614c26059e> acq.15-08-19

¹⁴Κοντογιώργης, Γιώργος (2006) *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*. Αθήνα: Σιδέρης

¹⁵ Post Office (Revenues) Act 1710. The citation of this Act by this short title was authorised by Short Titles Act 1896. [https://en.wikipedia.org/wiki/Post_Office_\(Revenues\)_Act_1710](https://en.wikipedia.org/wiki/Post_Office_(Revenues)_Act_1710) acq.15-8-19

¹⁶Ομιλία κατά τη συζήτηση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, House of Commons (March 1763), quoted in Lord Brougham, *Historical Sketches of Statesmen Who Flourished in the Time of George III* (1855), I, p. 42.

ιδιωτικής ζωής: «... Δεν έχω οιαδήποτε ηθική ή άλλη υποχρέωση ... να δημοσιεύσω στον κόσμο σε τι ποσό ανέρχονται τα έξοδα ή τα έσοδά μου, σε ετήσια βάση...»¹⁷.

Η επίσημη αναγνώριση της ιδιωτικότητας ως πολιτικό δικαίωμα, έρχεται με την πρόοδο της τεχνολογίας, όπως Τηλεγραφίας (Ηλεκτρική 1837), τηλεφώνου (1876), «στιγμιαία» φωτογραφική μηχανή KODAK (1888), κ.ο.κ. Μαζί έρχεται και η αναγκαιότητα προστασίας εξ αυτής. Προστασία, που υπεισέρχεται σταδιακά στους νόμους και τα συντάγματα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα ακόλουθα:

- Αμερικανικές εταιρείες και MME χρησιμοποίησαν, ανενδοίαστα, για διαφημιστικούς λόγους, πορτρέτα, σκίτσα και φωτογραφίες της νεαρής (21 ετών, τότε) 1ης Κυρίας των ΗΠΑ, Frances, συζύγου του Αμερικανού Προέδρου Grover Cleveland (1885-89, 1893-97) χωρίς την συγκατάθεσή τους, επιδιώκοντας την έμμεση προτροπή των καταναλωτών στα συγκεκριμένα προϊόντα και υπηρεσίες. Ελλείπει σχετικού νόμου ο Πρόεδρος δεν μπορούσε να κάνει τίποτε. Μόνο όταν η βιομηχανία προκάλεσε την οργή ενός άλλου προέδρου, οδήγησε τελικά το 1903, σε έναν από τους πρώτους νόμους περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής, με προβλεπόμενο πρόστιμο μέχρι \$1.000 της εποχής, για μη εξουσιοδοτημένη χρήση εικόνας κάποιου για εμπορικούς σκοπούς¹⁸.

-Αντίστροφο παράδειγμα είναι η αίτηση (και έγκριση τελικά) από τον υπουργό Πολέμου των ΗΠΑ, Edwin Stanton ((1862) νομικού, προς τον Πρόεδρο Λίνκολν για παρακολούθηση τηλεγραφικών γραμμών¹⁹.

-Η διάδοση των εφημερίδων και εντύπου λόγου (που κάλυπτε πλέον ολοένα μεγαλύτερο, αλλά και μορφούμενο, μέγεθος πληθυσμού και, σε κάθε περίπτωση το πολιτικό, τεχνικό και νομικό προσωπικό) είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη της δημοσιογραφίας και την, συνήθως a priori, αποδοχή κάθε γραπτού κειμένου. Η εφεύρεση της στιγμιαίας φωτογραφικής μηχανής (Kodak)²⁰, συνέτεινε στην ευκολία πληροφόρησης και πειστικότητας της εικόνας. Η τηλεφωνία επέτεινε την αμεσότητα της επικοινωνίας. Ο κόσμος είχε γίνει ξαφνικά πολύ μικρός.

¹⁷ Οικογενειακά Χειρόγραφα του Προέδρου Άνταμς, Ιστορική Εταιρεία της Μασαχουσέτης. <https://www.masshist.org/adams/adams-family-papers> acq.15-08-19

¹⁸ **Dunlap, Annete** (2009). *Frank: The story of Frances Cleveland*. State University of New York, p.42 }.

¹⁹ **Benjamin P. Thomas, Harold M. Hyman** (1962) *Stanton: The Life and Times of Lincoln's Secretary of War*. New York: Knopf Doubleday Publishing Group. p.153.

²⁰ Με την έννοια της σύγχρονης, φορητής και ταχύτατης αποτύπωσης προσώπων και γεγονότων, τη στιγμή που λαμβάνουν χώρα.

1.3.1. Γένεση του Δικαιώματος Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων

Η ίδια η εξέλιξη της τεχνολογίας, οδήγησε δυο δικηγόρους της Βοστώνης (Samuel Warren and Louis Brandeis) να διερευνήσουν το εξής ερώτημα: κατά πόσον οι Αμερικανοί διαθέτουν «κοινό δίκαιο» που να προστατεύει με επιτυχία την ιδιωτικότητα στα δικαστήρια.

Από νομική άποψη, το κοινό δίκαιο (γνωστό και ως δικαστικό προηγούμενο ή δικαστικό δίκαιο) είναι το νομικό πλέγμα που προέρχεται από αποφάσεις πολιτειακών δικαστηρίων. Το καθοριστικό χαρακτηριστικό του «κοινού δικαίου» είναι ότι προκύπτει ως προηγούμενο. Οι Η.Π.Α. είναι μια χώρα κοινού δικαίου. Σε όλες τις πολιτείες εκτός από τη Λουιζιάνα (που βασίζεται στον γαλλικό αστικό κώδικα), το κοινό δίκαιο της Αγγλίας²¹ υιοθετήθηκε ως γενικός νόμος του κράτους, ΕΚΤΟΣ όταν το Σύνταγμα, το Κογκρέσο ή οι ομοσπονδιακοί νόμοι προβλέπουν διαφορετικά. Οι δικαστές καθιερώνουν το κοινό δίκαιο μέσω γραπτών γνωμών που δεσμεύουν τις μελλοντικές αποφάσεις των κατωτέρων δικαστηρίων στην ίδια περιφέρεια δικαιοδοσίας²². Οι ευρύτεροι τομείς του νόμου, οι οποίοι αφορούν κυρίως ιδιοκτησία, συμβάσεις και αδικοπραξίες, αποτελούν κατά παράδοση μέρος του κοινού δικαίου. Αυτοί οι τομείς του νόμου βρίσκονται ιδιαίτερα στη δικαιοδοσία των πολιτειών και επομένως τα πολιτειακά δικαστήρια αποτελούν την πρωταρχική πηγή του κοινού δικαίου. Το σημαντικό είναι ότι το κοινό δίκαιο αλλάζει με την πάροδο του χρόνου και την εξέλιξη της κοινωνίας και μπορεί να προβλέπει διαφορετικά σε κάθε πολιτεία.

Οι δικηγόροι Βοστώνης λοιπόν, Samuel Warren and Louis Brandeis (και μελλοντικός δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ ο δεύτερος) δημοσίευσαν το 1890 την εργασία τους, ουσιαστικά σχέδιο νόμου, «Το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα»²³. Σε αυτήν, μεταξύ άλλων θεωρούν τις επιπτώσεις της τεχνολογίας, ανεξαρτήτως μέσου, πάνω στο δικαίωμα αυτό. Μάλιστα αναφέρονται στις φορητές κάμερες και στο πρόβλημα της έμμεσης παραβίασης της εμπιστοσύνης. Η δημοσιογραφία επίσης, προκαλεί ακριβώς τα ίδια προβλήματα διότι ο Τύπος ξεπερνά, προς κάθε κατεύθυνση, τα προφανή όρια της ευπρέπειας και του σεβασμού, καθιστώντας μάλιστα ως είδηση, απλές εικασίες, ψεύδη ή κακογλωσσίες. Επί πλέον θέτουν το νομικό ζήτημα της αποζημίωσης όχι για οποιαδήποτε προσβολή περιουσίας, πνευματικών δικαιωμάτων, συκοφαντίας, λίβελου ή για έργω και λόγω εξύβριση,

²¹ που ονομάστηκε έτσι επειδή ήταν "κοινό" σε όλα τα δικαστήρια του βασιλείου της Αγγλίας και προήλθε από τις αποφάσεις των που ακολούθησαν τη Νορμανδική κατάκτηση το 1066

²² Black's Law Dictionary – Common law (10th ed.). Thomson West; 2014. ISBN-10: 0314613005, p. 334 (available also on line at <https://thelawdictionary.org/>)

²³ Samuel Warren and Louis Brandeis, (1890) The Right to Privacy, 4 Harvard Law Review p. 193-220 { Harvard Law Review, Vol. 4, No. 5. (Dec. 15, 1890), pp. 193-220 published by The Harvard Law Review Association, https://www.jstor.org/stable/1321160?seq=7#metadata_info_tab_contents

που ούτως ή άλλως προβλέπονται σε αρκετές περιπτώσεις, αλλά και στην αναγκαιότητα θέσπισης ηθικής βλάβης για προσβολή του αισθήματος του υποκειμένου.

Γράφουν χαρακτηριστικά *«Η ένταση και η πολυπλοκότητα της ζωής, που συνοδεύει την πρόοδο του πολιτισμού, έχουν καταστήσει αναγκαία κάποια υποχώρηση από την [δημόσια] σφαίρα και ο άνθρωπος, υπό την επιρροή του πολιτισμού, έχει γίνει πιο ευαίσθητος στη δημοσιότητα, έτσι ώστε η άφεση κατά μόνας²⁴ και η ιδιωτικότητα να γίνουν περισσότερο απαραίτητες για το άτομο. Αλλά η σύγχρονη επιχείρηση και οι εφευρέσεις, εισβάλλοντας στην ιδιωτική του ζωή, τον υποβάλλουν σε ψυχικό πόνο και αγωνία, πολύ μεγαλύτερη από αυτή που θα μπορούσε να προκληθεί από απλή σωματική βλάβη»*.

Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή δικαιολογείται από τους ίδιους λόγους για τους οποίους είναι στον σύγχρονο κόσμο πλέον τόσο δημοφιλείς: την εισβολή και εμπέδωση της τεχνολογίας στην προσωπική σφαίρα. Εάν η εισβολή στην ιδιωτική ζωή συνιστά νομική ζημία, υπάρχουν τα στοιχεία για την απαιτούμενη αποκατάσταση, δεδομένου ότι η αξία της ηθικής βλάβης, που προκαλείται από μια πράξη που είναι παράνομη καθαυτή, αναγνωρίζεται ως βάση αποζημίωσης²⁵.

Το πρόβλημα της προϋπάρχουσας νομοθεσίας για αδικήματα όπως εξύβριση, συκοφαντία, δυσφήμιση, είναι ότι το ίδιο το αδίκημα (και οι προβλεπόμενες αποζημιώσεις) θεμελιώνονται στη φθορά που υφίσταται ο ενάγων, η προσωπικότητά του, ως προς τις εξωτερικές του σχέσεις με την κοινότητα.

Όσο οδυνηρές είναι οι ψυχικές επιπτώσεις σε μια τέτοια περίπτωση, όπως η δυσφήμιση, βεβαίως άσχημη ή ακόμα και κακόβουλη, αν η ίδια η πράξη είναι άλλως νομότυπη, η ταλαιπωρία που προκαλείται είναι *damnum absque injuria* (ζημία χωρίς τραύμα), που δεν αποτελεί βάση για νομική ενέργεια²⁶. Ο τραυματισμός των συναισθημάτων μπορεί όντως να

²⁴ «the right to be let alone» – αναφέρει ρήση του Δικαστή Cooley στο Torts, 2d ed., p. 29. [p. 195 Note 4 in original text].

²⁵ Σημ. οι συγγραφείς αναφέρονται και σε ψυχική οδύνη. Στην ελληνική έννομη τάξη η ψυχική οδύνη προϋποθέτει νεκρό θύμα. Η Ελλην. Νομοθεσία ορίζει ότι, εκτός από τις υλικές ζημίες, υπάρχει και η ηθική βλάβη, η οποία δεν είναι άμεσα αποτιμητή σε χρήμα και εναπόκειται στο Δικαστήριο να την προσδιορίσει { https://nomikisimvouli.blogspot.com/2012/01/blog-post_15.html } : πρόκειται για εκείνες τις περιπτώσεις, όπου βλάπτονται έννομα αγαθά, όπως η προσωπικότητα, η σωματική υγεία και ακεραιότητα, η υπόληψη, η τιμή κ.λπ. ενός ανθρώπου. Για να υπάρξει ηθική βλάβη, απαιτείται μία παράνομη και υπαίτια (δόλος ή αμέλεια) πράξη εναντίον του υποκειμένου, ήτοι μία άδικη πράξη, η οποία δεν είναι απαραίτητα και ποινικό αδίκημα και που προξενεί ψυχική ταλαιπωρία και πόνο, στρες και γενικά δυσάρεστα συναισθήματα, για σύντομο ή και για μεγάλο χρονικό διάστημα.

²⁶ πχ το παράδειγμα του αιτήματος του Διογένους του Κυνικού (412πΧ, Σινώπη) προς τον Μ. Αλέξανδρο («Αποσκοπίσόν με») ή το πρόβλημα μείωσης κερδών εξ αιτίας της ανεξέλεγκτης δημιουργίας ομοειδών επιχειρήσεων λόγω ελευθερίας της ιδιωτικής πρωτοβουλίας).

ληφθεί υπ' όψη κατά τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης, λόγω ηθικής βλάβης²⁷, αλλά το σύστημά μας, δεν παρέχει τρόπο θεραπείας από μια εκ προθέσεως και αδικαιολόγητη παραβίαση του εσώτερου συναισθήματος της ιδιωτικότητας του άλλου.

1.3.2. Εξαιρέσεις Προστασίας Ιδιωτικής Ζωής

Στον γενικό νόμο προστασίας της ιδιωτικής σφαίρας που πρότειναν οι Warren & Brandeis, πρέπει να επισημανθούν τρεις εξαιρέσεις των οποίων η πιθανή ενσωμάτωση απασχόλησε τους νομικούς πλειάδος κρατών:

1. Το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής δεν απαγορεύει τη δημοσίευση ζητήματος που αφορά δημόσιο ή γενικό συμφέρον. Ο σχεδιασμός του νόμου πρέπει να είναι τέτοιος ώστε να προστατεύει, εκείνα τα άτομα των οποίων οι υποθέσεις δεν έχουν νόμιμο ενδιαφέρον για την κοινότητα, από τη μεταφορά τους σε ανεπιθύμητη δημοσιότητα. Ο γενικός στόχος είναι να προστατευθεί το απόρρητο της ιδιωτικής ζωής. Στο βαθμό όμως που πριν δημοσιοποιηθεί κάτι, η ζωή του υποκειμένου είχε παύσει να είναι ιδιωτική, στον ίδιο βαθμό η προστασία σε αυτή, είναι πιθανόν να αίρεται.

2. Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή δεν απαγορεύει την κοινοποίηση οποιουδήποτε θέματος, μολονότι στη φύση του είναι ιδιωτικό, εφόσον η δημοσίευση πραγματοποιείται υπό συνθήκες που αφορούν την επικοινωνία με οποιαδήποτε άλλη δημόσια, δημοτική ή περιφερειακή υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε όργανο οιονεί δημόσιο. Ούτε ο νόμος θα απαγορεύει οποιαδήποτε δημοσίευση ιδιωτικών στοιχείων ενός ατόμου κατά την εκπλήρωση ορισμένων δημόσιων ή ιδιωτικών καθηκόντων, νομικών ή ηθικών ή κατά την άσκηση των δικών του υποθέσεων, σε θέματα που αφορούν το δικό του συμφέρον.

3. Ο νόμος πιθανά δεν θα παρέχει αποζημίωση για την εισβολή στην ιδιωτική ζωή με προφορική δημοσίευση, ελλείψει ειδικής ζημίας. Άλλως περιορίζεται η ελευθερία του λόγου.

Την ίδια εποχή συμβαίνει καταλυτική αλλαγή στην επεξεργασία των δεδομένων. Για τις ανάγκες καταχώρισης και επεξεργασίας των στοιχείων της επικείμενης απογραφής του 1890 στις ΗΠΑ, ο μηχανικός ορυχείων Herman Hollerith (Columbia University, 1879) κατασκευάζει για τον σκοπό²⁸ αυτό, την πρώτη ηλεκτρική μηχανή πινακοποίησης, μέτρησης

²⁷ Το Δικαστήριο, για να προσδιορίσει κατόπιν αγωγής, το ύψος της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης, συνεπεία ηθικής βλάβης, δεν αποφασίζει αυθαίρετα, αλλά εξετάζει το μέγεθος της βλάβης, το βαθμό υπαιτιότητας του δράστη και την οικονομική κατάσταση των μερών (γι' αυτό σε υποθέσεις π.χ. συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου, οι "παθόντες" ζητούν μεγάλα ποσά, εκατομμυρίων, από κανάλια, εφημερίδες κ.λπ.. Που, θεωρητικά, είναι οικονομικά εύρωστα).

²⁸ Patent No. 395,782 of Jan. 8, 1889, USA

και ταξινόμησης (Hollerith Electric Tabulating System), με δυνατότητα ταχύτατης επεξεργασίας πεδίων καταχωρίσεων²⁹.

Η επίδραση της εφεύρεσης και των μετέπειτα μοντέλων της, δεν αφορούσε μόνο απογραφικά δεδομένα, αλλά και σε λογιστήρια, αποθήκες, ένοπλες δυνάμεις, ληξιαρχεία, σχολεία κ.λπ.. Έθεσε μάλιστα και την βάση για την επιστήμη των πληροφοριακών συστημάτων- ιδιαίτερα με την εφεύρεση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών. Πλέον η καταχώριση, επεξεργασία και κοινοποίηση σε τρίτους, δεδομένων, ήταν άμεσα εφικτή.

1.4. Σχηματικές Ακαδημαϊκές Θέσεις ορισμού της ιδιωτικότητας

Στη βιβλιογραφία παρατηρούνται αναφορές σε διαφορετικές κατηγορίες ιδιωτικότητας ανάλογα με τον τομέα ενδιαφέροντος ή εισάγονται λέξεις μη επιδεχόμενες ακριβή ορισμό, επιτείνοντας ενδεχομένως το πρόβλημα επακριβούς καθορισμού της αξίας, που πρέπει να προστατεύεται, ώστε να καθοριστούν και οι σχετικές πρόνοιες νόμου. Άλλωστε η γενικότερη στάση των ακαδημαϊκών μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ως εξής³⁰:

-Σε αυτούς που ερευνούν για ένα ενοποιητικό πλαίσιο όπου συμβάλλουν όλες οι επιμέρους έννοιες και παραδείγματα

-Σε αυτούς που αναζητούν έναν επακριβή προσδιορισμό για συγκεκριμένους τομείς.

-Σε αυτούς που στέκονται με σκεπτικισμό στο θέμα και στην αξία της ιδιωτικότητας στην κοινωνία.

Ενδεικτικά:

Ο Αμερικανός καθηγητής και νομικός Alan Westin, προσδιόρισε τέσσερις καταστάσεις ιδιωτικότητας³¹ και των αντίστοιχων δικαιωμάτων:

-Μοναχικότητας (*ελεύθερος παρατήρησης από οιονδήποτε τρίτο*, ο.π. 1021),

-Οικειότητα (*αποκλεισμό των άλλων κατά την ενάσκηση προσωπικών σχέσεων*, ο.π., 1023),

²⁹ "The Electric Tabulating Machine". Journal of the Royal Statistical Society. Blackwell Publishing. 57 (4): 678–682.) Η εταιρεία του και 4 άλλες συνέπηξαν την εταιρεία Computing Tabulating Recording (CTR) που το 1924 μετονομάστηκε στη γνωστή IBM (International Business Machine).

³⁰Parent, W. A. (1995) *Privacy: A brief survey of the conceptual landscape*. Santa Clara High Technology Law Journal, 11 (1), pp.11-21.

³¹Westin Alan (1966) *Privacy and Freedom: Issues and Proposals for the 1970's. Part I; The Current Impact of Surveillance on Privacy, Disclosure, and Surveillance*, in Columbia Law Review, 66, (1966), 1003-1050.
https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-642-03315-5_2

-Ανωνυμίας («το άτομο βρίσκεται μεν σε δημόσιους χώρους ή κάνει δημόσια πράγματα, αλλά εξακολουθεί να αναζητά και να βρίσκει την ελευθερία από ταυτοποίηση και επιτήρηση», ο.π. 1023) και της

-Κοινωνικής αποδοχής των επιφυλάξεων («όταν η ανάγκη του ατόμου να περιορίσει την επικοινωνία για τον εαυτό του [την έκθεσή του] προστατεύεται από την εθελούσια διακριτικότητα εκείνων που τον περιβάλλουν», ο.π.1024).

Κατά τον καθηγητή Graeme T. Laurie (Professor of Medical Jurisprudence, Edinburgh University) η ιδιωτικότητα μπορεί να θεωρηθεί πρώτον ως κατάσταση μη προσπέλασης στο φυσικό σώμα ή στον ψυχολογικό εαυτό του ατόμου (χωρική προστασία της ιδιωτικής ζωής). Δεύτερον ως κατάσταση στην οποία το άτομο έχει τον έλεγχο των προσωπικών πληροφοριών (ενημερωτική ιδιωτικότητα). Υπό αυτές τις δύο αντιλήψεις η ιδιωτικότητα μπορεί να θεωρηθεί ως κατάσταση διαχωρισμού από τους άλλους³². Εξ αντιθέτου η Judith Jarvis Thomson³³, θεωρεί ότι δεν υπάρχει ηθική σημαντικότητα στην ιδιωτικότητα ως τέτοια. Αντιθέτως οιοδήποτε «δικαίωμα» επιλέξουμε ως ιδιωτικότητα μπορεί ευκολότερα να αντιμετωπισθεί με αναφορά σε δικαιώματα προστατευόμενα σε άλλους τομείς. Όπως π.χ. ιδιοκτησίας, ανθρώπινα, συνταγματικά, αλληλογραφίας κ.λπ..

Τα ανωτέρω ενδεικτικά παραδείγματα, μαζί με τα αναφερόμενα στο προαναφερθέν άρθρο των Warren – Brabdeis αποτελούν τη βάση, σε μεγάλο βαθμό, των εννοιών ιδιωτικότητας και δικαιωμάτων, στα επόμενα έτη, παρά την εξέλιξη της τεχνολογίας.

1.5. Η προστασία της ιδιωτικής ζωής κατά το Ελληνικό Σύνταγμα και το διεθνές δίκαιο

Κατά το Σύνταγμα προστατεύεται η ιδιωτική ζωή ως ατομικό δικαίωμα. Ειδικότερα, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του Συντάγματος: «*Η κατοικία του καθενός είναι άσυλο. Η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη. Καμία έρευνα δεν γίνεται σε κατοικία, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος και πάντοτε με την παρουσία εκπροσώπων της δικαστικής εξουσίας*». Επίσης, κατά το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε με το ΝΔ 53/1974 και έχει υπερνομοθετική ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος: «*Κάθε πρόσωπο δικαιούται στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. Δεν*

³² Challenging medical-legal norms: the role of autonomy, confidentiality, and privacy in protecting individual and familial group rights in genetic information, University of Edinburgh, Scotland, Cambridge University Press in Legal and Ethical Aspects of Genetic Privacy 2001.

³³ Thomson, J.T. , 1975, 'The right to privacy' Philosophy and Public Affairs 4, 295

επιτρέπεται επέμβαση δημοσίας αρχής στην άσκηση του δικαιώματος αυτού παρά μόνο στο μέτρο που αυτή η επέμβαση προβλέπεται υπό του Νόμου και αποτελεί μέτρο το οποίο, σε μια δημοκρατική κοινωνία, είναι αναγκαίο δια την εθνική ασφάλεια, την δημοσία ασφάλεια, την οικονομική ευημερία της χώρας, την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη ποινικών αδικημάτων, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων». Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η προστασία της ιδιωτικής ζωής περιλαμβάνει την **ιδιωτική και οικογενειακή ζωή** του ατόμου, ήτοι, κατ' αντιδιαστολή προς την κοινωνική ζωή, αφορά το σύνολο των σχέσεων και των δραστηριοτήτων του που το ίδιο θέλει να κρατήσει μακριά από τη δημοσιότητα, είτε αποκλειστικά για τον εαυτό του, είτε για έναν στενό κύκλο, τον οποίο ο ίδιος κάθε φορά προσδιορίζει. Δηλαδή, η ιδιωτική ζωή είναι ο χώρος που το ίδιο το άτομο «**αυτοπροσδιορίζει**», προκειμένου να ασκεί μέσα σε αυτόν τις προσωπικές και οικογενειακές δραστηριότητες, απερίσπαστος από παρεμβάσεις και παρενοχλήσεις τρίτων³⁴.

Σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει σαφής ορισμός της ιδιωτικότητας παρά τη σωρεία προσεγγίσεων από διακεκριμένους συγγραφείς. Η φυσιολογική συνείδηση της μοναδικότητας και μη επαναληπτικότητας, του συγκεκριμένου ατόμου από όλους τους άλλους, καθιστά ανέφικτη την συγκεκριμενοποίηση του όρου. Τόσο οι διεθνείς συμβάσεις όσο και οι συνταγματικές αναφορές είναι εκ των πραγμάτων γενικόλογες. Οι εφαρμοστικοί νόμοι αναγκαστικά στενοί, εξαντλούνται σε ορισμένες εκφάνσεις της. Στο δικαστικό επίπεδο, μπορεί βεβαίως να ερμηνεύονται ευρύτερα, λαμβάνοντας υπόψιν και άλλες παραμέτρους. Όμως αν η ιδιωτικότητα δεν μπορεί να υπαχθεί σε ακριβή ορισμό, πώς μπορεί να υπάρξει επαρκής και αποτελεσματική νομική προστασία; Και εδώ ακριβώς είναι, που υπεισέρχονται οι νομοθεσίες περί προστασίας των ευρύτερων της ιδιωτικότητας, προσωπικών δεδομένων.

³⁴ Βλ. Καράκωστα, Προστασία της ιδιωτικότητας στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ΔιΜΕΕ 2004, σελ. 54, Μαυριά, Το συνταγματικό δικαίωμα του ιδιωτικού βίου, 1982, σελ. 65.

Κεφάλαιο 2. Περί Προσωπικών Δεδομένων

Η προστασία της ιδιωτικής σφαίρας του ανθρώπου, όπως αποτυπώνεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ (1948), έχει υπερκρατική ισχύ. Σε ορισμένες μάλιστα χώρες είχε θεμελιωθεί και σε Συνταγματικό επίπεδο. Στην Ευρώπη υιοθετήθηκε στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΔΑ) το 1950, ως ένα από τα θεμελιώδη προστατευόμενα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο περιορισμός του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, κατοικίας και αλληλογραφίας από δημόσια αρχή απαγορεύεται, εκτός εάν είναι σύμφωνος και προβλέπεται με νόμο, που επιδιώκει σημαντικά και θεμιτά δημόσια συμφέροντα και είναι απαραίτητο σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Τα δικαιώματα αυτά υιοθετήθηκαν πολύ πριν από την ανάπτυξη των υπολογιστών και του Διαδικτύου και την άνοδο της κοινωνίας της πληροφορίας. Ναι μεν η τεχνολογία επέφερε σημαντικά πλεονεκτήματα σε άτομα, επιχειρήσεις και κοινωνίες, ταυτόχρονα όμως παρουσιάστηκαν νέοι κίνδυνοι για το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Ως απάντηση στην ανάγκη θέσπισης ειδικών κανόνων, που διέπουν τη συλλογή και χρήση προσωπικών πληροφοριών, προέκυψε μια νέα έννοια ιδιωτικού απορρήτου, γνωστή σε ορισμένα δικαιοακά συστήματα ως «προσωπική πληροφορία (δεδομένα)» και σε άλλα ως δικαίωμα στον «πληροφοριακό αυτοκαθορισμό»³⁵, που οδήγησε στην ανάπτυξη ειδικών νομικών ρυθμίσεων, οι οποίες παρέχουν προστασία προσωπικών δεδομένων και οι οποίες καταδεικνύονται στο παρόν κεφάλαιο.

Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρώπη ξεκίνησε τη δεκαετία του 1970 με τη θέσπιση σχετικής νομοθεσίας, από ορισμένα κράτη. Η Σουηδία υιοθέτησε το 1973, τον πρώτο παγκοσμίως, νόμο σε εθνικό επίπεδο για τον έλεγχο της επεξεργασίας των προσωπικών πληροφοριών από τις δημόσιες αρχές και τις μεγάλες επιχειρήσεις και μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1980, ακολούθησαν Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Αγγλία³⁶.

Ο πρώτος επίσημος ορισμός περί προσωπικών δεδομένων, που εκφεύγει των εκφάνσεων της ιδιωτικότητας, ανευρίσκεται στην «Σύμβαση για την προστασία των προσώπων έναντι της

³⁵ Ακριβέστερα με την έκφραση «informational self determination», νοείται ο καθορισμός από το ίδιο το άτομο, των πληροφοριών για κοινοποίηση, που το αφορούν.

³⁶ Handbook on European Data Protection Law, 2018, by EU Agency for Fundamental Rights & Council of Europe, Direc. General of Human Rights and Rule, ISBN 978-92-9491-901-4 web Edition, σελ. 18}

αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28/1/81»³⁷, γνωστής και ως Σύμβασης 108.

Σύμφωνα με το άρθρο2^a της Σύμβασης «*δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα*» είναι κάθε πληροφορία σχετικά με ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο άτομο που καλείται «υποκείμενο δεδομένων»³⁸.

Στη συνέχεια θεσπίστηκαν εργαλεία προστασίας δεδομένων σε επίπεδο Ε.Ε. (η οδηγία 95/46 του 1995, ο Χάρτης Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, 2000 κ.α. που αναλύονται στη συνέχεια) και, η προστασία δεδομένων, εξελίχθηκε σε ξεχωριστή αξία, διάφορη του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής.

Το άρθρο 6 της ανωτέρω συμβάσεως ορίζει ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων ως «*Τα προσωπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν φυλετική προέλευση, πολιτικές απόψεις ή θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, καθώς και προσωπικά δεδομένα σχετικά με την υγεία ή τη σεξουαλική ζωή*» και αποκλείει τα δεδομένα αυτά από αυτόματη επεξεργασία, εκτός εάν η εσωτερική νομοθεσία παρέχει κατάλληλες διασφαλίσεις. Το ίδιο ισχύει και για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες.

2.1. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων στην ΕΕ και την Ελλάδα

Το 1995 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα εκδίδει την «οδηγία 95/46 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών»³⁹. Δύο χρόνια αργότερα η Ελλάδα εκδίδει τον Ν. 2472/1997 (ΦΕΚ. Α/50/97)⁴⁰ που εναρμονίζει την κοινή εσωτερική νομοθεσία με την Οδηγία αυτή.

³⁷ CETS 108 <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/> /conventions/rms/0900001680078b37 acquired 2-7-19.

³⁸ Η ανωτέρω σύμβαση κυρώθηκε με τον Ν. 2068/ 1992 ΦΕΚ 118Α/9-7-92 και, σύμφωνα με το άρθ. 28, παρ1 του Σ1975, υπερισχύει κάθε άλλου νόμου ή διατάξεως. Η Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι το πρώτο και μέχρι σήμερα το μόνο διεθνές νομικά δεσμευτικό μέσο που ασχολείται με την προστασία των δεδομένων. Η Σύμβαση ολοκληρώθηκε με την έγκριση του τροποποιητικού πρωτοκόλλου CETS αριθ. 223.

³⁹(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995L0046&from=el>) Η οδηγία καταργήθηκε με την ενσωμάτωση άρθρων της στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (GDPR)

⁴⁰ Παρ' ότι ο Νόμος αναμένεται να καταργηθεί με τον υπό έκδοση ελληνικό νόμο ενσωμάτωσης του Κανονισμού ΕΕ 2016/679, εν τούτοις αποτελεί βάση μελέτης και κατανόησής του. Τροποποιήσεις βάσει Ν.2819/2000 (ΦΕΚ Α 84), Ν.2915/2001 (ΦΕΚ Α 109), Ν.3471/ 2006 (ΦΕΚ Α 133), Ν.3625/2007 (ΦΕΚ Α 290), Ν.3783/2009 (ΦΕΚ Α 136), Ν.3917/2011 (ΦΕΚ Α 22), Ν.3994/2011 (ΦΕΚ Α 165), Ν.4139/2013 (ΦΕΚ Α 74) κ.λπ..

2.1.1. Ο Νόμος 2472/97 (μεταφορά οδηγίας ΕΕ 95/46 στο εσωτερικό δίκαιο)⁴¹

Ο νόμος αφορά κάθε δημιουργία και τήρηση αρχείου δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε μέσα εγκατεστημένα στην ελληνική επικράτεια, μηχανογραφημένου ή μη πλην εκείνων που τηρούνται από φυσικά πρόσωπα για οικιακή χρήση, δικαστικές αρχές και υπηρεσίες τους στα πλαίσια απονομής δικαιοσύνης (άρθρα 3.2, 3.3).

Ορίζει ως δικαίωμα του υποκειμένου την ενημέρωση για την τήρηση δεδομένων του, την συγκατάθεσή του, την πρόσβαση σε αυτά, διόρθωση ή διαγραφή τους, αντίρρηση στην επεξεργασία και δικαστική προστασία. Μάλιστα απαιτεί, μεταξύ άλλων, την γνωστοποίηση πρόθεσης και άδεια τήρησης αρχείου προσωπικών δεδομένων, την πρόνοια καθορισμού του χρόνου τήρησης των δεδομένων καθώς και εκείνη της συγκατάθεσης του υποκειμένου για την επεξεργασία των δεδομένων του.

2.2 Επεξήγηση Ορισμών

«**Υποκείμενο**» των δεδομένων», (άρθρο 2.γ) το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός η περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

«**Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**», κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε υποκείμενο (άρθρο 2.α). Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

«**Ευαίσθητα δεδομένα**», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων (άρθρο 2.β).

⁴¹ Σημείωση: ο Νόμος μαζί με τις τροποποιήσεις και αναφορές του εκτείνεται σε μεγάλο αριθμό σελίδων. Στα πλαίσια της παρούσης παρατίθενται και επεξηγούνται συνοπτικά οι βασικές πρόνοιες, που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία ανευρίσκονται στα αρχεία των Σχολείων.

«Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» είναι κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων διαδικασιών και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 2.δ)

«Υπεύθυνος επεξεργασίας»(άρθ.2.ζ) οποιοσδήποτε καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια, βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του, καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

«Εκτελών την επεξεργασία», οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός (άρθρο 2.η).

«Τρίτος» λογίζεται «.. κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας» (άρθρο 2.θ).

«Αποδέκτης», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι (άρθρο 2.ι).

«Συγκατάθεση του υποκειμένου» στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, κάθε δήλωση βουλήσεως, ελεύθερας, ρητής και εν πλήρη επίγνωση, με την οποία το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.

2.3 Προϋποθέσεις επεξεργασίας

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει :

- α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.
- β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.
- γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.
- δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέψει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφ' όσον κρίνει ότι δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή και τρίτων (άρθρο 4.1).

2.3.1. «Εξαίρεση Συγκατάθεσης»

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Κατ' εξαίρεση⁴² επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:

- α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο.
- β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο.
- γ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του.
- δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί

⁴² N2472/97 (άρθρο5. παρ.2.). Παρόμοια εξαίρεση υφίσταται και στη γενική απαγόρευση επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων καθώς και στη γνωστοποίηση τήρησης αρχείων.

από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα.

ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

2.3.2. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁴³

Με τον ίδιο νόμο ιδρύεται η ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που εποπτεύει την εφαρμογή του Νόμου, χορηγεί άδειες τήρησης αρχείων, εκδίδει συστάσεις, αποφάσεις, οδηγίες, γνωμοδοτήσεις, κανονιστικές πράξεις (κεφ. Δ) και επιβάλλει κυρώσεις που προβλέπονται στον ίδιο νόμο (κεφ. Ε).

Η τήρηση αρχείων γνωστοποιείται στην Αρχή (άρθρο 4.1), πλην των υπηρεσιών ή έργου προς το δημόσιο, σωματείων, κομμάτων και επιχειρήσεων με αρχεία προμηθευτών πελατών, μελών, συνδρομητών κ.λπ., εφόσον δεν αποστέλλονται σε αποδέκτες πλην των επιβαλλομένων δια νόμου⁴⁴.

2.4 Συνταγματική κατοχύρωση Προσωπικών Δεδομένων

2.4.1. Στην Ελλάδα

Συνταγματική προστασία υπήρχε μόνο στα πλαίσια της ισότητας και μη διακρίσεων των πολιτών, της ελευθερίας έκφρασης, έρευνας, διδασκαλίας, της ανάπτυξης της προσωπικότητας, της ιδιωτικότητας του προσώπου και άλλων του Συντάγματος 1975⁴⁵. Ρητή συνταγματική αναφορά στα προσωπικά δεδομένα δεν υπήρχε. [Ας σημειωθεί ότι είναι διαφορετικής σημασίας η συμφωνία με το Σύνταγμα από την κατοχύρωση από το Σύνταγμα]. Με τον Ν.2472/97 όμως ήταν ορατός ο κίνδυνος ενδεχόμενου περιορισμού των ανωτέρω (όπως της ελευθερίας έκφρασης κ.α.) συνταγματικών προνοιών υπέρ των προσωπικών δεδομένων. Όμως δεν νοείται «υποχώρηση» των συνταγματικά προβλεπόμενων δικαιωμάτων στον κοινό νόμο, αλλά ούτε δημιουργία κανονιστικής Αρχής που δεν αντλεί εξουσία από

⁴³ www.adp.gr

⁴⁴ άρθρο 7Α, που προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 2819/2000 (ΦΕΚ Α 84)

⁴⁵ άρθρα 2,5,9, 14, 16, 17, 19 Σ1975

θεμελιώδη, δηλαδή συνταγματικά κατοχυρωμένο, κανόνα. (Εξαιρετικές οι επισημάνσεις του νομικού Β. Σωτηρόπουλου για τη σημασία του άρθρου 9Α, βλ. βιβλιογραφία). Έτσι εισήχθη, στην αμέσως επομένη αναθεώρηση, στο σύνταγμα του 2001 το άρθρο 9Α: *«Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από την συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει»*.

Αποτέλεσμα είναι οι προϋπάρχοντες Ν.2472/97 και Ν.2774/1999 (για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα), να καταστούν εκ των υστέρων, οιονεί εκτελεστικοί του συντάγματος νόμοι, αυξημένης τυπικής ισχύος. Την έκταση της οποίας καθόρισε η ακόλουθη νομολογία ΣΕ «/2010: *Η κρίση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα πρέπει να περιορίζεται στον κύκλο των αρμοδιοτήτων της ως διοικητικού οργάνου και να μην επεκτείνεται και επί ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο δικαιοδοτικής κρίσεως και εκκρεμούν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων*»⁴⁶. (Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ παρατίθενται μερικές αποφάσεις της Αρχής, σε σχέση με τα σχολεία).

Ταυτόχρονα με την προσθήκη του άρθρου 9Α προσετέθη και το άρθρο 5Α:

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως ο νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων.

2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19.

Επισημαίνεται εκ νέου ότι ο Ν.2472/97 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση επεξεργασίας δεδομένων η οποία πραγματοποιείται: από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων (άρθρο 3.2.α). Στην περίπτωση που υποκείμενο θεωρεί ότι προσβάλλεται το δικαίωμά του, εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις προσβολής της προσωπικότητός του. Αστική ευθύνη του Δημοσίου δεν προβλέπεται.

⁴⁶Ιγγλεζάκης, Ιωάννης ΝοΒ (2011),150] <http://iglezakis.gr/2013/03/17/νομολογια-για-το-αρthro-9α-του-συνταγματ/> ανακτηθέν 2/7/19}.

Πρέπει επίσης να διευκρινισθεί ότι η Προστασία Προσωπικών Δεδομένων κατέστη μεν θεμελιώδες δικαίωμα δια της εισαγωγής της στο Σύνταγμα, όχι όμως απόλυτο, όπως τα προβλεπόμενα στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και την ΕΣΔΑ.

2.4.2. Στην ΕΕ

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (2000) της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, η προστασία δεδομένων αναγνωρίστηκε ως ξεχωριστό θεμελιώδες δικαίωμα. Αυτό επιβεβαιώνεται στο άρθρο 16 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ, καθώς και στο άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ⁴⁷:

- 1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν.*
- 2. Τα δεδομένα αυτά πρέπει να υποβάλλονται σε δίκαιη επεξεργασία για συγκεκριμένους σκοπούς και βάσει της συγκατάθεσης του ενδιαφερομένου ή βάσει άλλης νόμιμης βάσης που ορίζει ο νόμος. Ο καθένας έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που συλλέγονται σχετικά με αυτόν και το δικαίωμα να το διορθώσει.*
- 3. Η συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής.*

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ ενσωματώθηκε στο ευρωπαϊκό σύνταγμα δέκα χρόνια μετά την έγκρισή του από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Την εποχή εκείνη ο Χάρτης εξελίχθηκε από μια «επίσημη διακήρυξη» σε πειστικό δικανικό επιχείρημα ενώπιον των ευρωπαϊκών δικαστηρίων. Αναφέρεται στη νομολογία τόσο των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων όσο και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ωστόσο, η ιστορία έδειξε ότι τα αναφερόμενα του Χάρτη αποτελούν αντικείμενο πολιτικού ανταγωνισμού και ακαδημαϊκής αντιπαράθεσης⁴⁸. Ο Χάρτης κατέστη νομικά δεσμευτικός ως πρωτογενές⁴⁹ δίκαιο της ΕΕ, όταν τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβόνας⁵⁰ την 1η Δεκεμβρίου 2009 (Ο

⁴⁷ Charter of Fundamental Rights of The European Union (2000/C 364/01)

⁴⁸ David Anderson Q.C. & Cian C. Murphy, EUI Working Papers - LAW 2011/08, The Charter Of Fundamental Rights: History And Prospects In Post-Lisbon Europe European University Institute Badia Fiesolana I – 50014 San Domenico di Fiesole (FI) Italy www.eui.eu cadmus.eui.eu ISSN 1725-6739 }

⁴⁹ Το ενωσιακό δίκαιο αποτελείται από τις Συνθήκες και το παράγωγο δίκαιο. Οι Συνθήκες, ήτοι η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), εγκρίνονται από το σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ, αποκαλούνται δε και «πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο». Οι κανονισμοί, οι οδηγίες και οι αποφάσεις της ΕΕ εγκρίνονται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ τα οποία έχουν εξουσιοδοτηθεί σχετικώς δυνάμει των Συνθηκών και αποκαλούνται συνήθως «παράγωγο ενωσιακό δίκαιο».

⁵⁰ Treaty on European Union, OJ 2012 C 326, TFEU, OJ 2012 C 326 (Άρθρ.,6.παρ.1).

Χάρτης θέτει ρητώς το επίπεδο της προστασίας αυτής ως θεμελιώδες δικαίωμα στο δίκαιο της ΕΕ. Οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, υποχρεώνοντάς τους να σεβαστούν τα δικαιώματα που απαριθμούνται σ' αυτά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Οι διατάξεις του Χάρτη δεσμεύουν επίσης τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ (άρθρο 51.1 του Χάρτη). Το άρθρο 8 του Χάρτη, που διατυπώνεται πολλά χρόνια μετά την οδηγία 95/46 για την προστασία των δεδομένων, πρέπει να νοηθεί ως ενσωματώνουν ήδη προϋπάρχουσα νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, όπως ακριβώς συνέβη και με το άρθρο 9Α Σ.

Η υιοθέτηση της Συνθήκης της Λισσαβόνας αποτελεί ορόσημο στην εξέλιξη της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων, τόσο με την υιοθέτηση του Χάρτη στο επίπεδο του πρωτογενούς δικαίου, όσο και για την παροχή του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Το δικαίωμα αυτό προβλέπεται συγκεκριμένα στο άρθρο 16 της ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο της Συνθήκης που αφορά τις γενικές αρχές της ΕΕ. Το άρθρο 16 δημιουργεί επίσης μια νέα νομική βάση, παρέχοντας στην ΕΕ την αρμοδιότητα να νομοθετεί σε θέματα προστασίας δεδομένων.

Πρόκειται για μια σημαντική εξέλιξη, διότι οι κανόνες προστασίας δεδομένων της ΕΕ - και συγκεκριμένα η οδηγία για την προστασία των δεδομένων - αρχικά βασιζόνταν στη νομική βάση της εσωτερικής αγοράς και στην ανάγκη προσέγγισης των εθνικών νομοθεσιών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων εντός της ΕΕ. Το άρθρο 16 της ΣΛΕΕ παρέχει πλέον μια ανεξάρτητη νομική βάση για μια σύγχρονη και συνολική προσέγγιση στην προστασία των δεδομένων, η οποία καλύπτει όλα τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις. Το άρθρο 16 της ΣΛΕΕ επιβεβαιώνει επίσης ότι η συμμόρφωση προς τους κανόνες προστασίας δεδομένων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με αυτήν πρέπει να υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητων εποπτικών αρχών.

Κεφάλαιο 3. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ)

Αναγκαιότητα του Κανονισμού

Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία, αποτέλεσε το βασικό νομικό εργαλείο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων από το 1995 έως το 2018. Η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, κεφαλαίων, υπηρεσιών και προσώπων στην εσωτερική αγορά απαιτούσε την ελεύθερη ροή δεδομένων, η οποία δεν μπορούσε να υλοποιηθεί εκτός εάν τα κράτη μέλη μπορούσαν να βασιστούν σε ένα ενιαίο υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων.

Ωστόσο, σύμφωνα με το νομικό σύστημα της ΕΕ, οι οδηγίες δεν εφαρμόζονται άμεσα και πρέπει να μεταφερθούν στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών. Αναπόφευκτα, τα κράτη μέλη διαθέτουν περιθώριο διακριτικής ευχέρειας για τη μεταφορά των διατάξεων της οδηγίας. Παρόλο που η οδηγία είχε ως στόχο την πλήρη εναρμόνιση στην πράξη μεταφέρθηκε διαφορετικά στα κράτη μέλη. Αυτό οδήγησε στη θέσπιση διαφόρων κανόνων προστασίας δεδομένων σε ολόκληρη την ΕΕ, με ορισμούς και διατάξεις, που ερμηνεύονται διαφορετικά στις εθνικές νομοθεσίες. Τα επίπεδα εφαρμογής και η αυστηρότητα των κυρώσεων διαφέρουν επίσης μεταξύ των κρατών μελών. Οι εθνικές αρχές επίσης, ήταν αδύνατον να ανταπεξέλθουν με την διαχείριση τεράστιου αριθμού ελεγχόμενων αρχείων.

Τέλος, από την εκπόνηση της οδηγίας (1995), σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στην τεχνολογία των πληροφοριών. Συνολικά, οι λόγοι αυτοί οδήγησαν σε συζητήσεις σχετικά με την ανάγκη εκσυγχρονισμού των κανόνων της ΕΕ. Οι συζητήσεις άρχισαν το 2009, όταν η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση σχετικά με το μελλοντικό νομικό πλαίσιο για το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Μετά από μια μακρά νομοθετική διαδικασία διαβούλευσης και διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ, η ΕΕ ενέκρινε τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των δεδομένων τον Απρίλιο του 2016 (συντομογραφικά «ΓΚΠΔ» ή «GDPR»).

Ο ΓΚΠΔ διατηρεί και αναπτύσσει τις βασικές αρχές και τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων που προεβλέποντο στην οδηγία. Επιπλέον, εισάγει νέες υποχρεώσεις οι οποίες απαιτούν από τους οργανισμούς να εφαρμόζουν την προστασία δεδομένων εκ προοιμίου και βάσει σχεδιασμού, να ορίσουν έναν υπάλληλο προστασίας δεδομένων όπου απαιτείται, να

συμμορφωθούν με ένα νέο δικαίωμα, το της φορητότητας δεδομένων και να συμμορφωθούν με την αρχή της λογοδοσίας.

3.1. Ισχύς του Κανονισμού και μεταφορά στο Εθνικό δίκαιο

Μετά την υιοθέτησή του, ο κανονισμός για την προστασία των γενικών δεδομένων προέβλεπε μεταβατική περίοδο δύο ετών. Ισχύει πλήρως από την 25 Μαΐου 2018, όταν καταργήθηκε η οδηγία 95/46 για την προστασία των δεδομένων.

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, οι κανονισμοί ισχύουν άμεσα, χωρίς να υπάρχει ανάγκη για εθνική νομοθετική προσαρμογή μέσω έκδοσης εφαρμοστικών νόμων. Ο γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων προβλέπει έτσι το ίδιο ενιαίο σύνολο κανόνων για την προστασία των δεδομένων σε όλη την ΕΕ, δημιουργώντας ένα περιβάλλον ασφάλειας δικαίου, από το οποίο μπορούν να επωφεληθούν οι οικονομικοί φορείς και τα άτομα ως «υποκείμενα των δεδομένων».

Ωστόσο, παρόλο που ο κανονισμός για την προστασία των γενικών δεδομένων εφαρμόζεται άμεσα, τα κράτη μέλη αναμένεται να επικαιροποιήσουν τους υφιστάμενους εθνικούς νόμους για την προστασία των δεδομένων ώστε να ευθυγραμμιστούν πλήρως με τον κανονισμό, ενώ ταυτόχρονα αντανακλούν ένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας για ειδικές διατάξεις⁵¹.

Οι βασικές διατάξεις και οι αρχές, που θεσπίζονται στον κανονισμό και τα ισχυρά δικαιώματα που παρέχει στους ιδιώτες, αποτελούν ένα μεγάλο μέρος του ΓΚΠΔ.

Πάντως ευστόχος ο Κανονισμός έχει χαρακτηριστεί ως συγκεκριμένη οδηγία⁵².

Σημειωτέον ότι η Ελλάδα υπέβαλε σε εσωτερική διαβούλευση (από 20/2/18 έως 5/3/18), σχέδιο Νόμου⁵³ του Υπουργείου Δικαιοσύνης, για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και κατάργησης του ν.2472/97. σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, που όμως δεν κατετέθη μέχρι τις εκλογές της 7-7-2019, στο Κοινοβούλιο. Το νομοσχέδιο, όπως είναι, δεν ακολουθεί την αρίθμηση του Κανονισμού, γεγονός που ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση στις αναφορές μεταξύ ΓΚΠΔ και νόμου.

⁵¹ Βάσει της αιτιολογικής σκέψης αριθ.10. Ειδικότερα: «.. όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την τήρηση νομικής υποχρέωσης, για την εκπλήρωση καθήκοντος που επιτελείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν εθνικές διατάξεις για τον περαιτέρω προσδιορισμό της εφαρμογής του Κανονισμού.

⁵² Ο κανονισμός παρέχει επίσης ένα περιθώριο ελιγμών στα κράτη μέλη για τον καθορισμό των διατάξεών του, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων. Στο μέτρο αυτό, ο κανονισμός δεν αποκλείει το δίκαιο των κρατών μελών να καθορίζει τις περιστάσεις για συγκεκριμένες καταστάσεις επεξεργασίας, περιλαμβανομένου του καθορισμού με μεγαλύτερη ακρίβεια, των προϋποθέσεων, υπό τις οποίες είναι νόμιμη η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

⁵³ <https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Katatethenta-Nomosxedia>

Τελικά στη χώρα μας δημοσιεύθηκε στις 29 Αυγούστου 2019 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις».

Ο νόμος αφορά:

α) στην αντικατάσταση του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,

β) τη λήψη μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού 2016/679 (ΓΚΠΔ/GDPR)

γ) την ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων.

Ο νόμος περιλαμβάνει πολλές ενδιαφέρουσες διατάξεις, μεταξύ των οποίων:

Συγκατάθεση ανηλίκου

1. Όταν εφαρμόζεται το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανηλίκου, κατά την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών απευθείας σε αυτόν, είναι σύννομη, εφόσον ο ανήλικος έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του και παρέχει τη συγκατάθεσή του.

2. Εάν ο ανήλικος είναι κάτω των 15 ετών η επεξεργασία της παραγράφου 1 είναι σύννομη μόνο μετά την παροχή συγκατάθεσης του νομίμου αντιπροσώπου του.

Επεξεργασία γενετικών δεδομένων

Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ απαγορεύεται η επεξεργασία γενετικών δεδομένων για σκοπούς ασφάλισης υγείας και ζωής.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης

1. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία για σκοπούς της σύμβασης εργασίας, εφόσον είναι απολύτως απαραίτητο για

την απόφαση σύναψης σύμβασης εργασίας ή μετά τη σύναψη της σύμβασης εργασίας για την εκτέλεσή της.

2. Στην περίπτωση που η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένου έχει κατ' εξαίρεση ως νομική βάση τη συγκατάθεσή του, για την κρίση ότι αυτή ήταν αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κυρίως: α) η υφιστάμενη στη σύμβαση εργασίας εξάρτηση του εργαζομένου και β) οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες χορηγήθηκε η συγκατάθεση. Η συγκατάθεση παρέχεται είτε σε έγγραφη είτε σε ηλεκτρονική μορφή και πρέπει να διακρίνεται σαφώς από τη σύμβαση εργασίας. Ο εργοδότης πρέπει να ενημερώνει τον εργαζόμενο είτε σε έγγραφη είτε σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το δικαίωμά του να ανακαλέσει τη συγκατάθεση σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ για τους σκοπούς της σύμβασης εργασίας επιτρέπεται, εάν είναι απαραίτητη για την άσκηση των δικαιωμάτων ή την εκπλήρωση νόμιμων υποχρεώσεων που απορρέουν από το εργατικό δίκαιο, το δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης και της κοινωνικής προστασίας και δεν υπάρχει κανένας λόγος να θεωρηθεί ότι το έννομο συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων σε σχέση με την επεξεργασία υπερτερεί. Η παράγραφος 2 ισχύει επίσης για τη συγκατάθεση στην επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η συγκατάθεση πρέπει να αναφέρεται ρητά στα δεδομένα αυτά. Το άρθρο 22 παράγραφος 3 εδάφιο β' εφαρμόζεται ανάλογα.

4. Επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών κατηγοριών δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα των εργαζομένων για τους σκοπούς της σύμβασης εργασίας βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Τα διαπραγματευόμενα μέρη συμμορφώνονται με το άρθρο 88 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ.

5. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τηρούνται ιδίως οι αρχές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ορίζονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ.

6. Οι παράγραφοι 1 έως 5 εφαρμόζονται επίσης, όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων, υπόκεινται σε επεξεργασία, χωρίς αυτά να αποθηκεύονται ή να προορίζονται να αποθηκευτούν σε ένα σύστημα αρχειοθέτησης.

7. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας, είτε είναι δημοσίως προσβάσιμοι είτε μη, επιτρέπεται μόνο εάν είναι απαραίτητη για την προστασία προσώπων και αγαθών. Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται εγγράφως, είτε σε γραπτή είτε σε ηλεκτρονική μορφή για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας.

8. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως εργαζόμενοι νοούνται οι απασχολούμενοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή σύμβαση έργου ή παροχής υπηρεσιών στο δημόσιο και στον ιδιωτικό φορέα, ανεξαρτήτως του είδους της σύμβασης, οι υποψήφιοι για εργασία και οι πρώην απασχολούμενοι.

Επεξεργασία και ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης

1. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται όταν:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει τη ρητή συγκατάθεσή του,

β) αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν προδήλως δημοσιοποιηθεί από το ίδιο το υποκείμενο,

γ) υπερέχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και το δικαίωμα της πληροφόρησης έναντι του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου, ιδίως για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος ή όταν αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δημοσίων προσώπων και

δ) όταν περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος ενημέρωσης, ιδίως όταν αφορά ειδικών κατηγοριών δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και ποινικές διώξεις, καταδίκες και τα σχετικά με αυτές μέτρα ασφαλείας, λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα του υποκειμένου στην ιδιωτική και οικογενειακή του ζωή.

2. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο να συμβιβαστεί το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς, και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης δεν εφαρμόζεται:

α) το Κεφάλαιο II του ΓΚΠΔ «Αρχές», εκτός από το άρθρο 5,

β) το Κεφάλαιο III του ΓΚΠΔ «Δικαιώματα του Υποκειμένου»,

γ) το Κεφάλαιο IV του ΓΚΠΔ «Υπεύθυνος επεξεργασίας και εκτελών την επεξεργασία», εκτός από τα άρθρα 28, 29 και 32,

δ) το Κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ «Διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς»,

ε) το Κεφάλαιο VII του ΓΚΠΔ «Συνεργασία και συνεκτικότητα και

στ) το Κεφάλαιο IX του ΓΚΠΔ «Διατάξεις που αφορούν ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας».

Η εσωτερική μεταφορά του ΓΚΠΔ έγινε με τον Νόμο 4624/2019 ΦΕΚ Α.137 / 19.⁵⁴

3.1.1. Εδαφικό Πεδίο Εφαρμογής

Ο κανονισμός έχει περιεκτικούς κανόνες για το εδαφικό πεδίο εφαρμογής. Εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην ΕΕ και ισχύει επίσης για τους υπεύθυνους επεξεργασίας και τους επεξεργαστές που δεν είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ που προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες στα υποκείμενα των δεδομένων στην ΕΕ ή παρακολουθούν τη συμπεριφορά τους. Δεδομένου ότι πολλές επιχειρήσεις του τεχνολογικού τομέα, από το εξωτερικό της ΕΕ χώρο, κατέχουν σημαντικό μερίδιο στην ευρωπαϊκή αγορά και εκατομμύρια πελάτες στην ΕΕ, η υπαγωγή των εν λόγω οργανισμών και επιχειρήσεων, στους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων είναι σημαντική για την προστασία των πολιτών της και για τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Μαζί με τον κανονισμό για τη γενική προστασία δεδομένων, η ΕΕ ενέκρινε νομοθεσία για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις κρατικές αρχές για σκοπούς επιβολής του νόμου. Η οδηγία (ΕΕ) 2017/680⁵⁵ θεσπίζει τους κανόνες και τις αρχές, που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση και δίωξη ποινικών αδικημάτων ή την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων,

⁵⁴ Ψηφίσθηκε μετά την ολοκλήρωση της εργασίας, 29/8/19 . Βλέπε παράρτημα V

⁵⁵ OJ L 119, 4 May 2016. Data Protection Directive for Police and Criminal Justice Authorities, Art.11 (1)

καθώς και για την ελεύθερη διακίνηση αυτών των δεδομένων. Ουσιαστικά η οδηγία ισορροπεί μεταξύ του σεβασμού προστασίας δεδομένων και της νόμιμης επεξεργασίας για λόγους ασφαλείας. Επιπλέον θεσπίζει κανόνες προστασίας από τις τεχνολογικές εξελίξεις που δημιουργούν προφίλ, απαγορεύοντας κατ' αρχήν αποφάσεις βασισμένες αποκλειστικά σε αυτόματη επεξεργασία και μάλιστα ευαίσθητων δεδομένων

3.1.2. Εναρμόνιση νομοθεσίας προστασίας Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας

Για την προστασία της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, ιδίως με την ραγδαία εξάπλωση του ίντερνετ και των κοινωνικών δικτύων, η ΕΕ εγκαίρως εξέδωσε την οδηγία 2002/58/EC (OJL 201) για την ιδιωτικότητα και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες γνωστή και ως «e-privacy Directive». Σε αυτή περιλαμβάνονται και απαγορεύσεις που αφορούν «spam and cookies». Η αναγκαιότητα εναρμόνισης με τον ΓΚΠΔ οδήγησε την Επιτροπή στην υποβολή πρότασης Κανονισμού που θα αντικαταστήσει την οδηγία. Περιλαμβάνει μάλιστα και πρόνοιες για την εμπιστευτικότητα των μηνυμάτων, πέραν των παραδοσιακών τηλεπικοινωνιών, στις νεότερες, όπως skype, viber, messengers και γενικότερα στις λεγόμενες OTT (Over the Top) Services. Η διαβούλευση πάντως συνεχίζεται κατά τον χρόνο συγγραφής της παρούσας (7/2019).

Επεξεργασία Δεδομένων και διακίνησή τους από τα Όργανα και Θεσμούς της ΕΕ

Μέχρι στιγμής, ισχύει ο Κανονισμός 45/2001 ΕΕ (OJ 2001 L 8.), που προβλέπει μεταξύ άλλων και την ίδρυση ειδικής ευρωπαϊκής εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων (EDPS). Όπως και με τις επικοινωνίες, αναμένεται η έκδοση νέου εναρμονισμένου Κανονισμού.

Αρμόδιο Δικαστήριο της ΕΕ

Το ΔΕΕ (QJEU). είναι αρμόδιο να προσδιορίζει εάν ένα κράτος μέλος έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και για την ερμηνεία της νομοθεσίας της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίσει την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή της σε όλα τα κράτη μέλη.

Ταυτοποίηση Υποκειμένου

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ καθώς και με το δίκαιο του CoE, οι πληροφορίες περιέχουν δεδομένα προσώπου εάν:

- ένα άτομο προσδιορίζεται ή μπορεί να προσδιοριστεί από αυτές τις πληροφορίες. ή

- ένα άτομο, αν και δεν προσδιορίζεται, μπορεί να επισημανθεί με αυτές τις πληροφορίες κατά τρόπο που να επιτρέπει να εξακριβωθεί ποιος είναι το υποκείμενο των δεδομένων διεξάγοντας περαιτέρω έρευνα.

Και οι δύο τύποι πληροφοριών προστατεύονται με τον ίδιο τρόπο σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο προστασίας δεδομένων. Ωστόσο, για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου προστασίας δεδομένων δεν υπάρχει ανάγκη πραγματικής αναγνώρισης του υποκειμένου των δεδομένων. Αρκεί ο ενδιαφερόμενος να είναι αναγνωρίσιμος. Ένα πρόσωπο θεωρείται αναγνωρίσιμο εάν υπάρχουν αρκετά στοιχεία διαμέσου των οποίων το πρόσωπο μπορεί να αναγνωριστεί άμεσα ή έμμεσα.

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 26 του ΓΚΠΔ, το κριτήριο αναφοράς είναι κατά πόσο μπορεί να υπάρχουν διαθέσιμα μέσα και τρόποι αναγνώρισης από χρήστες των πληροφοριών· αυτό περιλαμβάνει και πληροφορίες που τηρούνται από τρίτους.

Το κείμενο του ΓΚΠΔ καταλαμβάνει χώρο 88 πυκνογραμμένων σελίδων, που μαζί με τα αναφερόμενα κείμενα και παραπομπές των αιτιολογικών σκέψεων, και ενδεικτικών περιπτώσεων ανέρχονται σε χιλιάδες. Κατωτέρω αναλύονται τα κυριότερα σημεία, στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, που έχουν σχέση με ένα δημόσιο φορέα όπως το δημοτικό σχολείο.

3.2 Επεξηγήσεις Ορισμών & διαδικασιών του ΓΚΠΔ που αφορούν Σχολεία.

3.2.1. Θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου

Η αποτελεσματικότητα των νομικών κανόνων γενικά και των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών για την επιβολή τους. Στην ψηφιακή εποχή, η επεξεργασία δεδομένων ανευρίσκεται σε κάθε έκφανσή της και είναι όλο και πιο δύσκολο να ανιχνευθεί. Για να μετριαστούν οι ανισοροπίες εξουσίας μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και των Υπευθύνων, τα άτομα έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα για να ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στην επεξεργασία των προσωπικών τους πληροφοριών. Το δικαίωμα πρόσβασης στα δικά τους δεδομένα και το δικαίωμα διορθώσεώς τους κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, έγγραφο που συνιστά πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ και έχει θεμελιώδη αξία στην έννομη τάξη της. Το παράγωγο δίκαιο της ΕΕ - και ειδικότερα ο ΓΚΠΔ (ενδεικτικά άρθρα. 13,14), θέσπισε ένα συνεκτικό νομικό πλαίσιο το οποίο παρέχονται δικαιώματα στα υποκείμενα των δεδομένων έναντι των υπευθύνων επεξεργασίας.

Εκτός από τα δικαιώματα πρόσβασης και διόρθωσης, ο ΓΚΠΔ αναγνωρίζει μια σειρά άλλων δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα να λησμονηθεί»), το δικαίωμα αντίκρουσης ή περιορισμού της επεξεργασίας δεδομένων και τα δικαιώματα που σχετίζονται με αυτοματοποιημένες αποφάσεις – π.χ. δημιουργία προφίλ. Παρόμοιες διασφαλίσεις που επιτρέπουν στα υποκείμενα των δεδομένων να ασκούν αποτελεσματικό έλεγχο των δεδομένων τους περιλαμβάνονται επίσης στη Σύμβαση 108. Στο άρθρο 9 απαριθμούνται τα δικαιώματα που πρέπει να μπορούν να ασκούν τα άτομα όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα αυτά είναι διαθέσιμα σε κάθε υποκείμενο των δεδομένων εντός της δικαιοδοσίας τους και συνοδεύονται από αποτελεσματικά νομικά και πρακτικά μέσα που επιτρέπουν στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα να τα ασκούν.

Εκτός από την παροχή δικαιωμάτων στους πολίτες, είναι εξίσου σημαντικό να δημιουργηθούν μηχανισμοί που θα επιτρέπουν στα υποκείμενα των δεδομένων να αμφισβητούν τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους, να αναφέρουν υπεύθυνους επεξεργασίας και να ζητούν αποζημίωση. Το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής, όπως κατοχυρώνεται από την ΕΣΔΑ και τον Χάρτη, απαιτεί να τίθενται στη διάθεση κάθε προσώπου τα ένδικο μέσα.

Με τον νέο ΓΚΠΔ, τα δικαιώματα, με ευάριθμους περιορισμούς άσκησης, πλέον είναι:

- Το δικαίωμα της ενημέρωσης.
- Το δικαίωμα της πρόσβασης.
- Το δικαίωμα στη διόρθωση των δεδομένων του.
- Το δικαίωμα στη «λήθη».
- Το δικαίωμα στον περιορισμό της επεξεργασίας.
- Το δικαίωμα στη φορητότητα.
- Το δικαίωμα της αντίρρησης – εναντίωσης.

Περιορισμός στην πληροφόρηση επιτρέπεται, στην περίπτωση που το υποκείμενο έχει ήδη όλα τα δεδομένα⁵⁶. Αναζήτηση δεδομένων από άλλη πηγή πρέπει να προβλέπεται σε σχετικό νόμο.

Περιορισμός στο δικαίωμα λήθης και διαγραφής υπάρχει όταν συντρέχουν λόγοι: δημοσίου ενδιαφέροντος, δικαιώματος έκφρασης και πληροφόρησης, νομικής υποχρέωσης ή εκτέλεσης δημόσιας εξουσίας από τον Υπεύθυνο, ερευνητικοί, στατιστικοί, ιστορικοί.

⁵⁶ΓΚΠΔ Art. 13 (4) and 14 (5) (a).).

3.2.2. Θεμελιώδεις Αρχές νομιμότητας επεξεργασίας:

- Η αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας.
- Η αρχή του περιορισμού του σκοπού.
- Η αρχή της Αναλογικότητας - ελαχιστοποίησης των δεδομένων.
- Η αρχή της ακρίβειας των δεδομένων.
- Η αρχή του περιορισμού της περιόδου τήρησης των δεδομένων.
- Η αρχή της ακεραιότητας και εμπιστευτικότητας των δεδομένων.
- Η αρχή της λογοδοσίας του Υπεύθυνου Επεξεργασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) συναίνεση του υποκειμένου ή

β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης όπου το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή

γ) για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας ή

δ) για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή άλλου φυσικού προσώπου ή

ε) για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας,

στ) για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί.

Το στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για άλλους σκοπούς (π.χ. ερευνητικούς στατιστικούς κ.λπ.) επιτρέπεται με στάθμιση κατά περίπτωση των προϋποθέσεων (π.χ. Ψευδοανωνυμοποίηση κ.λπ.) ή κατά τις πρόνοιες του άρθρου 23.

3.2.3. Διάκριση μεταξύ Υπεύθυνου και Εκτελούντος Επεξεργασία

Ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας (Controller), είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που καθορίζει τους σκοπούς και τα μέσα αυτής, ενώ ο Εκτελών Επεξεργασία (Processor) είναι το φυσικό ή

νομικό πρόσωπο που επεξεργάζεται τα δεδομένα για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας, ακολουθώντας αυστηρά τις δοθείσες οδηγίες. Θεωρητικά ο υπεύθυνος οφείλει να ασκεί έλεγχο επί της επεξεργασίας και φέρει ευθύνη για αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της νομικής. Ωστόσο, με τη αναθεώρηση των κανόνων προστασίας δεδομένων, οι εκτελούντες επεξεργασία έχουν τώρα την αυτή υποχρέωση να συμμορφώνονται με πολλές από τις απαιτήσεις που ισχύουν για τους υπευθύνους. Στον ιδιωτικό τομέα, αυτό είναι συνήθως φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Στο δημόσιο τομέα, ο υπεύθυνος είναι συνήθως μια Αρχή.

Για λόγους σαφήνειας και διαφάνειας, οι λεπτομέρειες της σχέσης μεταξύ Υπευθύνου και Εκτελούντος πρέπει να καταγράφονται σε γραπτή σύμβαση. Ο Εκτελών επεξεργασία, κατόπιν συμφωνίας με τον Υπεύθυνο, μπορεί να εκχωρήσει σε άλλους υπο-εκτελούντες, τμήμα της επεξεργασίας, έχει όμως πλήρη ευθύνη έναντι αυτού.

3.2.4. Τρίτοι και Αποδέκτες

Τρίτος, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.10 του ΓΚΠΔ είναι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φορέας, με εξαίρεση το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον εκτελούντα την επεξεργασία και τα πρόσωπα τα οποία, υπό την άμεση εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Δεν θεωρείται τρίτο το πρόσωπο που ανήκει σε διαφορετικό τμήμα στο συγκεκριμένο οργανισμό. Θεωρείται όμως τρίτο αν ανήκει σε θυγατρική ή εταιρεία holding.

Αποδέκτης κατά το άρθρο 4 παρ. 9, είναι το «*φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στον οποίο κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες· η επεξεργασία των δεδομένων αυτών από τις εν λόγω δημόσιες αρχές πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες προστασίας των δεδομένων ανάλογα με τους σκοπούς της επεξεργασίας*».

Η διαφοροποίηση έγκειται στο νόμιμο λήψης προσωπικών δεδομένων. Ο αποδέκτης λαμβάνει νόμιμα τα δεδομένα εφ' όσον αυτή η λήψη γίνεται στα πλαίσια καθηκοντολογίου εργασίας του. Ενώ για τον τρίτο πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένο νομικό υπόβαθρο ή πλαίσιο συμφωνίας και συγκατάθεσης.

3.2.5. Συγκατάθεση και Εξαιρέσεις

Είναι «συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων: κάθε ένδειξη βουλήσεως, ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια, να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν» (άρθρο 4.παρ.11).

Οι περιορισμοί στην παρεχόμενη προστασία επεξεργασίας δεδομένων επιτρέπονται μόνο στο μέτρο που αντιστοιχούν σε δικαιώματα και υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως 22 και πρέπει να σέβονται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Ενδεχόμενες εξαιρέσεις και περιορισμοί από αυτές τις βασικές αρχές μπορούν να υιοθετηθούν σε επίπεδο ΕΕ ή σε εθνικό επίπεδο εφόσον προβλεφθούν με νόμο, επιδιώκουν ένα συγκεκριμένο νόμιμο σκοπό, είναι αναγκαίοι και αναλογικοί. Επί παραδείγματι, όταν ένας δημόσιος διοικητικός φορέας κράτους μέλους διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε άλλο δημόσιο φορέα που επεξεργάζεται περαιτέρω τα δεδομένα αυτά, τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να ενημερώνονται για τη διαβίβαση ή την επεξεργασία. Τα αποστέλλομενα δεδομένα πρέπει να είναι «κατάλληλα, συναφή και όχι υπερβολικά σε σχέση με το σκοπό για τον οποίο συλλέγονται και / ή περαιτέρω επεξεργάζονται». Οι κατηγορίες των επιλεγμένων δεδομένων και η επεξεργασία τους πρέπει να είναι απαραίτητη για την επίτευξη του δηλωθέντος γενικού στόχου των εργασιών επεξεργασίας και ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να περιορίσει αυστηρά τη συλλογή δεδομένων σε πληροφορίες που έχουν άμεση σχέση με τον συγκεκριμένο επιδιωκόμενο σκοπό.

Οι πρόσθετες απαιτήσεις βάσει του αστικού δικαίου για έγκυρη συγκατάθεση, όπως η νομική ικανότητα, ισχύουν φυσικά και στο πλαίσιο της προστασίας των δεδομένων, καθώς οι απαιτήσεις αυτές αποτελούν βασικές νομικές προϋποθέσεις. Όσον αφορά τη νομική ικανότητα των ανηλίκων να συνάπτουν συμβάσεις, ο ΓΚΠΔ προβλέπει ότι οι κανόνες του σχετικά με την ελάχιστη ηλικία των 16 ετών για τη λήψη έγκυρης συναίνεσης δεν επηρεάζουν το γενικό ενοχικό δίκαιο των κρατών μελών (άρθρο 8.παρ.3). Η μη έγκυρη συναίνεση ατόμων που δεν έχουν νομική ικανότητα έχει ως αποτέλεσμα την απουσία νομικής βάσης για την επεξεργασία δεδομένων σχετικά με τα πρόσωπα αυτά.

3.2.6. Μέτρα Ασφάλειας

Η ασφάλεια και η εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόληψη των δυσμενών επιπτώσεων για το υποκείμενο των δεδομένων

(άρθρο32). Τα μέτρα ασφαλείας μπορούν να έχουν τεχνικό ή/και οργανωτικό χαρακτήρα. Η καταλληλότητα των μέτρων ασφαλείας πρέπει να καθορίζεται κατά περίπτωση και να επανεξετάζεται τακτικά. Περιλαμβάνει τόσο την φυσική προστασία διακράτησης των αρχείων προσωπικών δεδομένων (ενδεικτικά περιορισμοί προσπέλασης στον χώρο, ασφαλείς servers, passwords διαβαθμισμένης ικανότητας, ειδικά ερμάρια φακέλων χρηματοκιβώτια φύλαξης αντιγράφων ασφαλείας, κρυπτογράφηση κ.λπ.) όσο και την δυνατότητα αποτροπής μη εξουσιοδοτημένης ταυτοποίησης του υποκειμένου μέσω των παρεχομένων, κατά περίπτωση, δεδομένων.

Επισημαίνεται ότι η ψευδοανωνυμοποίηση ενέχει την δυνατότητα ταυτοποίησης εμμέσως, του υποκειμένου ενώ η ανωνυμοποίηση καταστρέφει κάθε αντιστοιχίση δεδομένων και υποκειμένου. Εναπόκειται στον Υπεύθυνο και τον Εκτελούντα επεξεργασία, για την κατά περίπτωση εφαρμογή καλύτερης προστασίας.

Τόσο η σύμβαση 108⁵⁷ όσο και ο ΓΚΠΔ⁵⁸ επιβάλλουν την αμελητί αναφορά στην Αρχή και στα υποκείμενα, κάθε παραβίασης ασφαλείας, που οδηγεί στην έκθεση σε κίνδυνο των δικαιωμάτων και ελευθεριών τους.

3.2.7. Λογοδοσία Υπεύθυνου και Εκτελούντα

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υπόλογος (άρθρο 5.παρ.2 ΓΚΠΔ) α) για την θέσπιση και εφαρμογή ενεργά μέτρων, τα οποία - υπό κανονικές συνθήκες - θα εγγυώνται την τήρηση των κανόνων προστασίας των δεδομένων στο πλαίσιο των εργασιών επεξεργασίας και β) να έχει έτοιμη τεκμηρίωση η οποία να αποδεικνύει στα υποκείμενα των δεδομένων και στις εποπτικές αρχές τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την επίτευξη της τήρησης των κανόνων προστασίας δεδομένων. Επισημαίνεται ότι ανάλογη πρόβλεψη υπάρχει και στον ΟΟΣΑ⁵⁹.

Παρ' ότι το άρθρο αναφέρεται μόνο στον Υπεύθυνο, εν τούτοις και ο Εκτελών αναμένεται επίσης να είναι υπόλογος, δεδομένου ότι πρέπει να συμμορφώνεται με τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις που συνδέονται στενά με τη λογοδοσία.

⁵⁷ Modernised Convention 108, Art. 7 (2)

⁵⁸ General Data Protection Regulation, Art. 33 (1).

⁵⁹ OECD (2013), Guidelines on governing the Protection of Privacy and trans border flows of personal data, Art. 14.

3.2.8 Περιορισμοί των δικαιωμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 23 το κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει μέσω νομοθετικού μέτρου το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων του κανονισμού εφ' όσον κρίνεται αναγκαίο με αναλογικό τρόπο, για λόγους ασφαλείας, εθνικής άμυνας, δημοσίου συμφέροντος, πρόληψης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή απειλών κατά της δημόσιας ασφάλειας, προστασίας της δικαιοσύνης⁶⁰ κ.λπ.

3.3. Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων (ευαίσθητα δεδομένα)

Ο Κανονισμός σε αντίθεση με άλλες νομοθεσίες, εισάγει (άρθρο 9.1) γενική, κατ' αρχήν, απαγόρευση επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων, που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, καθώς και την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν την ερωτική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.

Υπάρχει, ωστόσο, εξαντλητικός κατάλογος εξαιρέσεων από την απαγόρευση αυτή, οι οποίες περιέχονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2. Και μεταξύ αυτών στα πλαίσια της παρούσας, όταν:

-το υποκείμενο έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση ...

-η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας ...

- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ...

- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος ...

- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για σκοπούς προληπτικής ή επαγγελματικής ιατρικής, εκτίμησης της ικανότητας προς εργασία του εργαζομένου, ιατρικής διάγνωσης, παροχής υγειονομικής ή κοινωνικής περίθαλψης ή θεραπείας ή διαχείρισης υγειονομικών και

⁶⁰ Επί παραδείγματι τα δικαιώματα διαγραφής, καθορισμού χρόνου τήρησης αρχείων κ.λπ., περιορίζονται με βάση την οδηγία 2006/24 (data retention period) που ενσωματώθηκε στον Ν.3917/11 άρθρο5,7, για τη διατήρηση των ηλεκ/κών επικοινωνιών μέχρι 2 έτη και τη διαβίβασή τους προς αρμόδιες αρχές, όταν ζητηθεί άρση απορρήτου, βάσει του Ν.2225/1994.

κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών βάσει του ενωσιακού δικαίου ή του δικαίου κράτους μέλους ή δυνάμει σύμβασης με επαγγελματία του τομέα της υγείας ...

- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως η προστασία έναντι σοβαρών διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας ή η διασφάλιση υψηλών προτύπων ποιότητας και ασφάλειας της υγειονομικής περίθαλψης και των φαρμάκων ή των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους, το οποίο προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων, ειδικότερα δε του επαγγελματικού απορρήτου...

- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς...

3.3.1. Εμπιστευτικότητα

Τόσο ο ΓΚΠΔ όσο και η οδηγία e-privacy θεωρούν την εμπιστευτικότητα σαν μέρος της γενικότερης αρχής της ασφάλειας. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ΓΚΠΔ, η σύμβαση που δεσμεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τον εκτελούντα, πρέπει να ορίζει ότι ο τελευταίος εξασφαλίζει ότι τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα έχουν δεσμευτεί για εμπιστευτικότητα ή ότι έχουν κατάλληλη νομική υποχρέωση. Το καθήκον εμπιστευτικότητας δεν επεκτείνεται σε καταστάσεις στις οποίες τα δεδομένα καταλήγουν στη γνώση ενός προσώπου με την ιδιότητά του ως ιδιώτη και όχι ως υπάλληλου σε Υπεύθυνο ή Εκτελούντα επεξεργασίας. Στην περίπτωση αυτή, τα άρθρα 32 και 28 του ΓΚΠΔ δεν ισχύουν, αφού η χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ιδιώτες εκφεύγει της αρμοδιότητας του κανονισμού, όταν η χρήση αυτή διεξάγεται στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικής ή οικιακής δραστηριότητας (άρθρο 2.2.γ). Υπό την προϋπόθεση ότι η απαλλαγή αυτή δεν επεκτείνεται στη δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε απεριόριστο αριθμό παραληπτών στο διαδίκτυο.

Η υποχρέωση εμπιστευτικότητας εμπεριέχεται στην έννοια της ασφάλειας των δεδομένων στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της εκσυγχρονισμένης σύμβασης 108. Για τους Εκτελούντας επεξεργασίας, η εμπιστευτικότητα σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται να αποκαλύπτουν τα δεδομένα σε τρίτους ή άλλους παραλήπτες χωρίς εξουσιοδότηση. Για τους υπαλλήλους ενός υπεύθυνου επεξεργασίας ή εκτελούντος, η εμπιστευτικότητα απαιτεί την χρήση προσωπικών δεδομένων μόνο σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων ανωτέρων τους.

Η υποχρέωση εμπιστευτικότητας πρέπει να περιλαμβάνεται σε κάθε σύμβαση μεταξύ Υπευθύνου και Εκτελούντος. Επιπλέον, οι υπεύθυνοι και οι εκτελούντες επεξεργασία θα πρέπει να λάβουν ειδικά μέτρα για τη θέσπιση ενός νομικού καθήκοντος εμπιστευτικότητας για τους υπαλλήλους τους, που συνήθως επιτυγχάνεται με τη συμπερίληψη ρητρών εμπιστευτικότητας στη σύμβαση εργασίας του εργαζομένου. Η παραβίαση του επαγγελματικού καθήκοντος εμπιστευτικότητας τιμωρείται βάσει ποινικού δικαίου σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ και στα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης 108.

3.3.2. Κίνδυνοι και αξιολόγηση αντικτύπου

Οι διαδικασίες επεξεργασίας παρουσιάζουν ορισμένους εγγενείς κινδύνους για τα δικαιώματα των ατόμων. Τα προσωπικά δεδομένα ενδέχεται να χαθούν ή κλαπούν, να αποκαλυφθούν σε μη εξουσιοδοτημένα μέρη ή να υποστούν επεξεργασία παράνομη. Φυσικά, οι κίνδυνοι ποικίλλουν ανάλογα με τη φύση και το εύρος της επεξεργασίας.

Καθώς αναδύονται οι νέες τεχνολογίες και η επεξεργασία γίνεται ολοένα και πιο πολύπλοκη, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας πρέπει να αντιλαμβάνονται ενδεχόμενους κινδύνους, εξετάζοντας τις πιθανές επιπτώσεις της προβλεπόμενης επεξεργασίας πριν ξεκινήσει. Αυτό επιτρέπει στους οργανισμούς να εντοπίζουν, αντιμετωπίζουν και μετριάσουν τους κινδύνους εκ των προτέρων, περιορίζοντας σημαντικά την πιθανότητα αρνητικών επιπτώσεων στα άτομα ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας.

Οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων για την προστασία δεδομένων προβλέπονται τόσο στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου και του δικαίου της ΕΕ, όσο και στο νομικό πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης⁶¹. Το άρθρο 35 του ΓΚΠΔ επιβάλλει μια παρόμοια και λεπτομερέστερη υποχρέωση στους υπευθύνους. Ο κανονισμός δεν καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα διεξαχθεί η διερεύνηση των επιπτώσεων, αλλά υποδεικνύει μάλλον ποιοι μπορεί να είναι αυτοί οι κίνδυνοι. Περιλαμβάνει κατάλογο των εργασιών επεξεργασίας που θεωρούνται υψηλού κινδύνου και για τις οποίες είναι ιδιαίτερα αναγκαία μια εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων, καθώς και λίστα εξαιρέσεων.

⁶¹ Το άρθρο 10 παρ. 2 της εκσυγχρονισμένης σύμβασης 108 απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη να εξασφαλίσουν ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες "εξετάζουν τις πιθανές επιπτώσεις της σκοπούμενης επεξεργασίας δεδομένων στα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων πριν από την έναρξη αυτής της επεξεργασίας" και, μετά την αξιολόγηση, να σχεδιαστεί η επεξεργασία κατά τρόπο που να αποτρέπει ή να ελαχιστοποιεί τους κινδύνους.

3.4. Βασικές διαφορές (Οδηγίας 95/46) Ν.2472/97 και ΓΚΠΔ

Τα προσωπικά δεδομένα επαναπροσδιορίστηκαν

Η σημαντικότερη αλλαγή στον ΓΚΠΔ είναι ο ορισμός των προσωπικών δεδομένων ως οποιαδήποτε πληροφορία που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, μόνη της ή σε συνδυασμό με άλλα δεδομένα, για τον εντοπισμό ενός ατόμου⁶². Δύο νέες κατηγορίες, βιομετρικά και γενετικά δεδομένα έχουν προστεθεί, πέραν των κλασικών δεδομένων (όπως ονόματα, φωτογραφίες, διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμοί τηλεφώνου, διευθύνσεις και προσωπικοί αριθμοί αναγνώρισης κοινωνική ασφάλιση, τραπεζικός λογαριασμός κ.λπ.). Τα δεδομένα περιλαμβάνουν δακτυλικά αποτυπώματα, σαρώσεις αμφιβληστροειδούς, γενικά, αλλά και διευθύνσεις IP, αναγνωριστικά κινητών συσκευών και γεωγραφική κατανομή, κ.λπ.. Ο ΓΚΠΔ καλύπτει επίσης δεδομένα σχετικά με τη σωματική, ψυχολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα ενός ατόμου. Ο ΓΚΠΔ αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στην τεχνολογία και τους τρόπους με τους οποίους οι οργανισμοί συλλέγουν δεδομένα για τους ανθρώπους.

Η δημιουργία προφίλ, η ανάπτυξη καταλόγου προτιμήσεων ενός ατόμου χρησιμοποιώντας το ιστορικό του προγράμματος περιήγησης, το ιστορικό αγορών κ.λπ. δεν θα είναι πλέον αποδεκτή από τον ΓΚΠΔ εκτός εάν το συγκεκριμένο άτομο έχει συναινέσει ρητά.

3.4.1. Κατάργηση απαίτησης γνωστοποίησης στην Αρχή:

Η γενική υποχρέωση γνωστοποίησης τήρησης αρχείου προσωπικών δεδομένων στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων έχει καταργηθεί. Διαπιστώθηκε ότι η απαίτηση αυτή επέβαλλε περιττό οικονομικό και διοικητικό φόρτο στις οργανώσεις και δεν ήταν επιτυχής στην επίτευξη του πραγματικού σκοπού που είναι η προστασία των προσωπικών δεδομένων. Αντίθετα, ο ΓΚΠΔ επικεντρώνεται πλέον σε διαδικασίες και μηχανισμούς όπως αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ιδιωτική ζωή, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση. Για την τήρηση αρχείων δεν απαιτείται μεν ενημέρωση της Αρχής, αλλά απαιτείται να υπάρχει Νομική Βάση, την απόδειξη της οποίας και την εν γένει συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ, φέρει ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας.

⁶² Θα μπορούσε να θεωρηθούν τα προσωπικά δεδομένα ως «προέκταση ενός φυσικού προσώπου».

Ουσιαστικά η Αρχή «.. Δεν θα ελέγχει προληπτικά, αλλά κατασταλτικά και δειγματοληπτικά, επ' απειλή βαρύτερων προστίμων...»⁶³. Επί πλέον υπόκειται και σε δικαστικό έλεγχο⁶⁴.

3.4.2. Συγκατάθεση

Σκοπός του ΓΚΠΔ είναι να δοθεί στους κατοίκους της ΕΕ καλύτερος έλεγχος για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα δεδομένα τους, ακόμα και αν τα δεδομένα τους δεν χρησιμοποιούνται καθόλου. Η συναίνεση για τη χρήση των προσωπικών δεδομένων πρέπει να είναι ρητή, συγκεκριμένη, σαφής και όχι από θέση μειωμένης ισχύος της βούλησης του υποκειμένου. Ο κανονισμός θέτει τέλος στις μακροσκελείς συναινέσεις χρηστών, τις οποίες οι χρήστες δεν διαβάζουν ποτέ. Το πιο σημαντικό είναι ότι δεν μπορεί να ζητηθεί από τους καταναλωτές να συμφωνήσουν στους όρους των συμβάσεων με αντάλλαγμα τη συγκατάθεσή τους. Επί πλέον διαφορετικά είδη δεδομένων ή διαφορετικοί σκοποί⁶⁵ χρήσης τους, απαιτούν χωριστή συγκατάθεση, εξαλείφοντας τις συμφωνίες πακέτο.

Σε κάθε περίπτωση, συγκατάθεση που δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης θεωρείται ότι δεν δόθηκε ελεύθερα άρα είναι μη σύννομη.

3.4.3. Δικαίωμα πρόσβασης

Ο ΓΚΠΔ έχει διευρύνει το ποσό των πληροφοριών που μπορεί να έχει το υποκείμενο σχετικά με τα δικά του δεδομένα. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της Οδηγίας 95/46, το υποκείμενο θα μπορούσε να γνωρίζει τον σκοπό της επεξεργασίας, τις κατηγορίες επεξεργασίας, τους παραλήπτες ή τις κατηγορίες στις οποίες αποκαλύπτονται τα δεδομένα και την έκταση των αυτοματοποιημένων αποφάσεων. Τώρα, στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί επίσης να γνωρίζει την περίοδο διατήρησης, την ύπαρξη ορισμένων δικαιωμάτων, την πηγή δεδομένων και τις συνέπειες της επεξεργασίας. Αναφέρει μάλιστα συγκεκριμένα τις υποχρεώσεις των υπευθύνων ως προς αυτό.

⁶³ Λεμπέση, Δήμητρα (2018) «Γενικός Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την προστασία προσωπικών δεδομένων (ΕΕ 2016/679) – Κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ – Συγκριτική μελέτη», *Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας*, 74(1733), σελ. 597.

⁶⁴ ΓΚΠΔ recital (118): «Η ανεξαρτησία των εποπτικών αρχών δεν θα πρέπει να σημαίνει ότι οι εποπτικές αρχές δεν μπορούν να υπόκεινται σε μηχανισμούς ελέγχου ή παρακολούθησης όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές τους δαπάνες ή σε δικαστικό έλεγχο».

⁶⁵ «Η έννοια του σκοπού .. συγκαταλέγεται στα παραγωγικά αίτια βούλησης υποκειμένων. Η αλλαγή, θεμελιώνει απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών (ΑΚ288,388) και ανατροπή του δικαιοπρακτικού θεμελίου ..», καθιστώντας ανίσχυρη την προηγούμενη συγκατάθεση, ως δικαιοπραξία (ο.π. σελ. 507).

3.4.4. Δικαιώματα μεταφοράς, διαγραφής και λήθης

Οι κάτοικοι της ΕΕ έχουν πλέον το δικαίωμα να ζητούν τη μεταφορά αυτών των δεδομένων από ένα άτομο ή έναν πάροχο υπηρεσιών σε άλλο, καθώς και το δικαίωμα λήθης.

3.4.5. Έλεγχος επί αυτοματοποιημένων λήψεων αποφάσεων

Πρόκειται για ενδιαφέρουσα διάταξη που εφαρμόζεται αποκλειστικά σε λήψη αποφάσεων αυτοματοποιημένη. Αυτό περιλαμβάνει τη δημιουργία προφίλ, ως διαδικασία με την οποία τα προσωπικά δεδομένα αξιολογούνται αποκλειστικά με αυτοματοποιημένα μέσα, για την ανάλυση της προσωπικής πλευράς ενός ατόμου, όπως η απόδοση στην εργασία, η υγεία, η τοποθεσία κ.λπ. Στόχος είναι τα υποκείμενα να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν και λάβουν ανθρώπινη παρέμβαση στην διαδικασία απόφασης βάσει των προσωπικών τους δεδομένων. Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, η αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων αποκλείει δεδομένα παιδιών.

3.4.6. Τεκμηρίωση και Ορισμός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (DPO)

Οι οργανισμοί με 250+ υπαλλήλους, πρέπει να τηρούν τεκμηρίωση που περιγράφει τις πολιτικές προστασίας δεδομένων τους και να τηρούν μητρώα των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων. Οι οργανισμοί αυτοί πρέπει επίσης να διεξάγουν τακτικές αξιολογήσεις αντικτύπου όταν υπάρχει υψηλός κίνδυνος παραβίασης των δεδομένων.

Πρέπει να διορίσουν έναν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων όταν οι βασικές τους δραστηριότητες περιλαμβάνουν «τακτική και συστηματική παρακολούθηση των υποκειμένων των δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα». Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων θα χρησιμεύσει ως κεντρικό σημείο επαφής που γνωρίζει πώς η εταιρεία συλλέγει ή επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα.

3.4.7. Κοινοποίηση παραβίασης δεδομένων και κυρώσεις

Ετέθησαν αυστηρά χρονοδιαγράμματα παραβίασης και διαδικασίες αναφοράς καθώς και ρήτρες αποζημίωσης. Για παραβιάσεις όπως η έλλειψη συγκατάθεσης για την επεξεργασία δεδομένων ή η παραβίαση της ιδιωτικής ζωής από το σχεδιασμό, οι οργανισμοί θα μπορούσαν να χρεωθούν είτε στο 4% του συνολικού κύκλου εργασιών τους είτε σε 20 εκατ. Ευρώ, όποιο είναι υψηλότερο. Μικρότερες παραβιάσεις, όπως η μη τήρηση αρχείων

προκειμένου να ειδοποιηθεί η εποπτική αρχή ή τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα για παραβίαση, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρόστιμο ύψους 2% του συνολικού κύκλου εργασιών.

3.4.8. Εκτεταμένο Εδαφικό Πεδίο Εφαρμογής

Η οδηγία 95/46 δεν ήταν τόσο εκτεταμένη όσο ο ΓΚΠΔ στη γεωγραφική της εμβέλεια, εν μέρει επειδή δεν είχε διαδοθεί το διαδίκτυο και η χρήση ψηφιακών προσωπικών δεδομένων, όπως είναι οι διευθύνσεις IP. Ο ΓΚΠΔ δηλώνει ότι εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για υποκείμενα που βρίσκονται στην ΕΕ, ακόμη και αν ο οργανισμός, εταιρεία και ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών δεν είναι εγκατεστημένος στην ΕΕ, καθιστώντας τον ΓΚΠΔ νόμο παγκοσμίου ισχύος. Το εδαφικό πεδίο έχει αυξηθεί.

3.5. Διαφορά Δικαιωμάτων Ιδιωτικής Ζωής και Προσωπικών Δεδομένων

Συμπερασματικά, στην έννομη τάξη της ΕΕ, η προστασία των δεδομένων αναγνωρίζεται πλέον ως θεμελιώδες δικαίωμα, που διακρίνεται από το θεμελιώδες δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Αυτός ο διαχωρισμός εγείρει το ζήτημα της σχέσης και των διαφορών μεταξύ αυτών των δύο δικαιωμάτων. Το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνδέονται στενά. Και τα δύο προσπαθούν να προστατεύσουν παρόμοιες αξίες, δηλ. την αυτονομία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των ατόμων, παρέχοντάς τους μια προσωπική σφαίρα στην οποία μπορούν να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπικότητά τους, να σκεφτούν και να διαμορφώσουν τις απόψεις τους. Καθίστανται συνεπώς, απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση άλλων θεμελιωδών ελευθεριών, όπως η ελευθερία της έκφρασης, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι και η θρησκευτική ελευθερία.

Τα δύο δικαιώματα διαφέρουν ως προς τη διατύπωση και το πεδίο εφαρμογής τους. Το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής συνίσταται σε γενική απαγόρευση παρεμβολών, με την επιφύλαξη ορισμένων κριτηρίων δημοσίου συμφέροντος, ικανών να δικαιολογήσουν την παρέμβαση, σε ορισμένες περιπτώσεις. Το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων θέτει σε εφαρμογή ένα σύστημα ελέγχων και ισορροπιών, για την προστασία των ατόμων, όταν επεξεργάζονται προσωπικά τους δεδομένα. Η επεξεργασία πρέπει να είναι σύμφωνη με βασικές πρόνοιες, όπως ανεξάρτητη εποπτεία και σεβασμός των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα.

Το άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, όχι μόνο επιβεβαιώνει το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εξηγεί επίσης τις βασικές αξίες που σχετίζονται με αυτό το δικαίωμα. Προβλέπει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι δίκαιη, για καθορισμένους σκοπούς, και να βασίζεται είτε στη συναίνεση του ενδιαφερομένου είτε σε νόμιμη βάση που προβλέπεται από το νόμο. Τα άτομα πρέπει να έχουν το δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά τους δεδομένα και να τα διορθώνουν και η συμμόρφωση με αυτό το δικαίωμα πρέπει να υπόκειται στον έλεγχο μιας ανεξάρτητης αρχής.

Κεφάλαιο 4. – Νομικό υπόβαθρο για τον ΓΚΠΔ στα Σχολεία

Οι σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν κατά το Σύνταγμα και τους εκάστοτε εν ισχύι νόμους. Οι σχολικές μονάδες απασχολούν εκπαιδευτικό προσωπικό, (κάποιες και υπαλληλικό), εκπαιδεύουν μαθητές, διαθέτουν περιουσία και συμβάλλονται με τρίτους. Αναφέρονται στις τοπικές και περιφερειακές δομές της εκπαίδευσης. Συνεργάζονται με τον Δήμο την περιφέρεια και τις σχετικές επιτροπές. Στα πλαίσια κάθε μονάδας λειτουργεί ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων.

Σύστημα Διοίκησης στην Ελληνική Εκπαίδευση

Βάσει των ισχυόντων νόμων⁶⁶, οι δυνατότητες ανεξάρτητης διοικητικής και παραγωγικής άσκησης του έργου των Α/βάθμιων και Β/βάθμιων εκπαιδευτικών μονάδων, είναι εξαιρετικά περιορισμένες⁶⁷. Η ίδια η δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος έχει έντονα συγκεντρωτικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα ελάχιστες διοικητικές αρμοδιότητες να μεταφέρονται στη σχολική μονάδα⁶⁸, η οποία αναλαμβάνει ρόλο εκτελεστικό και διαχειριστικό⁶⁹.

Στατιστικά,

-Τα σχολεία είναι μικρού δυναμικού μαθητών⁷⁰, μέσου όρου 157, έχουν σχετικά ολιγάριθμο εκπαιδευτικό προσωπικό μέσου όρου 17.

-Δεν διαθέτουν οργανικό διοικητικό, τεχνικό ή υποστηρικτικό προσωπικό.

-Έχουν προϋπολογισμό μόνον στοιχειωδών λειτουργικών εξόδων.

-Επανδρώνονται λειτουργικά και διοικητικά από εκπαιδευτικούς και μόνον. Μεταξύ των εργαζομένων δασκάλων και του διευθυντή- δασκάλου δεν υπάρχει ενδιάμεση βαθμίδα επιχειρησιακής λειτουργίας.

⁶⁶ Υ.Α ΦΕΚ 1340 Β/2002-Φ.353.1/324/105657/Δ1/2002 και ΠΔ.79/2017 περί οργάνωσης και λειτουργίας δημοτικών σχολείων

⁶⁷ **Αναστασοπούλου, Ι. Γαρίνη, Π. Χασαποπούλου, Κ.** (2018) «Επίδραση των αρχών του επιστημονικού μανάτζμεντ στη διοίκηση εκπαιδευτικών οργανισμών - Δυνατότητα εφαρμογής στην εκπαίδευση στην Ελλάδα» InternalReport (5/2018) στο ΜΠΣ Διοίκηση Εκπαίδευσης Παν. Πατρών.

⁶⁸ **Αθανασούλα – Ρέππα, Α., Δακοπούλου, Α., Κουτούζης, Μ., Μαυρογιώργος, Γ. & Χαλκιώτης Δ.** (2008). Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων. (Τομ. Α'). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

⁶⁹ Κατσαρός Ιωάννης (2008) *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

⁷⁰ **ΕΛΣΤΑΤ, 2015.** Συνθήκες Διαβίωσης στην Ελλάδα. Πειραιάς: ΕΛΣΤΑΤ, Ελληνική Δημοκρατία, Ελληνική Στατιστική Αρχή, (σελ. 62-66). Ανακτήθηκε 9 Αυγούστου 2019 από

http://www.statistics.gr/documents/20181/1216578/LivingConditionsInGreece_1215.pdf/5740b055-e8e8-4947-a499-146b57f2f455

-Δεν έχουν δικαίωμα απόφασης ή αρνησικυρίας στις προσλήψεις, απολύσεις, μεταθέσεις ή αποσπάσεις, από και προς αυτά, δασκάλων.

-Δεν υπάρχει διαφορισμός αμοιβών ή μισθών δασκάλων ούτε ανταμοιβής του ικανότερου.

-Δεν έχουν δικαίωμα απόφασης/αρνησικυρίας σε εγγραφές ή διαγραφές μαθητών.

-Οι μονάδες δεν έχουν δικαίωμα πρόσληψης ή ανάδειξης εκ των έσω διευθυντή. Ο διευθυντής εκπαιδευτικός διορίζεται εξωγενώς ερήμην της μονάδος, επί θητεία που ασκεί με μερική απαλλαγή ωρών διδασκαλίας και πρόσθετης αμοιβής.

-Επιθεώρηση της μονάδας υφίσταται υπό τον τύπο του συμβούλου, που επικεντρώνεται περισσότερο στα αναφερόμενα προβλήματα των μαθητών, αλλά και λειτουργεί ως μάντλα μεταφοράς πολιτικής του υπουργείου για την υλοποίηση εκπαιδευτικών ή παρεκπαιδευτικών αποφάσεών του και την κατάρτιση του προσωπικού των μονάδων επ αυτών.

-«Νομαρχιακές» και περιφερειακές διοικήσεις έχουν διεκπεραιωτικό χαρακτήρα λειτουργίας και με τις σύγχρονες ΤΠΕ, είναι άνευ ουσιαστικού εκπαιδευτικού ή διοικητικού νοήματος, πέραν των γραφειοκρατικών και πειθαρχικών θεμάτων.

Από άποψη διοικητικής και επιχειρησιακής συγκρότησης οι μονάδες αντιστοιχούν σχηματικά σε σύστημα εργατών – επιστάτη. Όπου ο επιστάτης μπορεί να λογισθεί ως ‘πρώτος μεταξύ ίσων’. Όπως επισημαίνει ο Κατσαρός⁷¹ « ... οι διευθυντές είναι περιορισμένοι σε ένα ρόλο εκτελεστικό και διαχειριστικό, παρά τις εξαγγελίες για αναβάθμιση και αποκέντρωση.. ».

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η οιαδήποτε διαχείριση και η εκτέλεση δραστηριοτήτων στα σχολεία γίνεται μόνο επί τη βάσει αυστηρά συγκεντρωτικής νομοθεσίας, χωρίς δυνατότητα παρέκκλισης ή πρωτοβουλίας, ιδίως στο θέμα συγκρότησης αρχείων και επεξεργασίας δεδομένων.

4.1. Τηρούμενα Αρχεία στα σχολεία

Εξ αντικειμένου τηρούνται διοικητικά, εκπαιδευτικά αρχεία τα οποία εμπεριέχουν προσωπικά και ευαίσθητα δεδομένα. Αυτά διακρίνονται σε Βιβλία, Υπηρεσιακά έντυπα, Φακέλους και Έγγραφα, που καταχωρούνται, διακινούνται φυλάσσονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Στην τελευταία περίπτωση, ανάλογα με το αντικείμενο αποθηκεύονται είτε στους τοπικούς Η/Υ είτε στο κεντρικό σύστημα τού Υπουργείου Παιδείας.

⁷¹Κατσαρός Ιωάννης (2008) *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

A. Βιβλία

Με το ΠΔ.79/2017⁷², καθορίστηκαν τα παρά των Σχολείων τηρούμενα βιβλία, τα οποία είναι:

1. Βιβλίο Μητρώου και Προόδου μαθητών
2. Βιβλίο Πιστοποιητικών Σπουδής
3. Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής
4. Κοινό Πρωτόκολλο αλληλογραφίας
5. Εμπιστευτικό Πρωτόκολλο αλληλογραφίας
6. Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων
7. Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή /Προϊσταμένου
8. Βιβλίο Βιβλιοθήκης
9. Βιβλίο Εποπτικών μέσων διδασκαλίας
10. Βιβλίο Πράξεων Σχολικού Συμβουλίου.
11. Σημ. στο ΦΕΚ αναγράφει ξανά ως «11.Βιβλία Βιβλιοθήκης και Εποπτικών μέσων διδασκαλίας». Ίσως πρέπει να λογισθεί ως Βιβλίο Κινητής Περιουσίας

B. Υπηρεσιακά έντυπα που εκδίδουν τα δημοτικά σχολεία

1. Πιστοποιητικό Σπουδών
2. Αποδεικτικό Μετεγγραφής
3. Τίτλος Προόδου
4. Τίτλος Σπουδών
5. Βεβαίωση φοίτησης
6. Βεβαίωση φοίτησης αλλοδαπού σε ελληνικό σχολείο για την απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας
7. Κάρτα Μετακινούμενου μαθητή
8. Έντυπα που αφορούν την πρόοδο του μαθητή, όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
9. Αίτηση-Υπεύθυνη δήλωση γονέων/κηδεμόνων για εγγραφή στην Α΄ Τάξη Δημοτικού

⁷² ΦΕΚ Α.109/2017

Γ. Φάκελοι τηρούμενοι στα Δημοτικά Σχολεία

Στα σχολεία προβλέπεται⁷³ να τηρούνται φάκελοι (αναλυτικά παρατίθενται στο Παράρτημα Ι) θεμάτων όπως: εκπαιδευτική νομοθεσία – νομολογία, ίδρυση - οργάνωση - λειτουργία , κτιριολογικά θέματα, εξοπλισμός, βιβλία – βιβλιοθήκες , σχολική εφορεία - σχολικό ταμείο, στατιστικά στοιχεία, θέματα οργάνωσης και μεθόδων, εμπιστευτικά, σύσταση – λύση υπαλληλικής σχέσης, μεταβολές υπηρεσιακής κατάστασης, άδειες - υγειονομική περίθαλψη, πειθαρχικά - ποινές – αμοιβές, μισθοδοσία – οικονομικά, επιμόρφωση – μετεκπαίδευση, θέματα μη μόνιμου προσωπικού, υπηρεσιακές εκθέσεις, εγγραφές – μετεγγραφές, φοίτηση, τίτλοι σπουδών, προγράμματα – μέθοδοι – ύλη διδασκαλίας, εξωδιδασκτικές εκδηλώσεις – δραστηριότητες, φυσική αγωγή, σχολική υγιεινή, μεταφορά μαθητών, συλλογικά όργανα διάφορα κ.λπ..

Στους φακέλους και τα βιβλία αυτά (και στα εξ αυτών υπηρεσιακά έντυπα κατά περίπτωση) εμπεριέχονται προσωπικά και ευαίσθητα δεδομένα, μαθητών, δασκάλων και τρίτων που συναλλάσσονται με το σχολείο.

Δ. Έγγραφα

Εισέρχονται και εξέρχονται έγγραφα υπηρεσιακά, ενημερωτικά, αποφάσεις, εγκύκλιοι, οικονομικά και άλλα παραστατικά κ.λπ. Αυτά καταχωρούνται στους οικείους φακέλους. Σημαντικό τμήμα διακινείται ηλεκτρονικά μέσω του email του σχολείου και τηρείται στους τοπικούς Η/Υ καθώς και στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου, myschool.gr.

Ε. Ηλεκτρονικά Αρχεία

Τα ηλεκτρονικά αρχεία, τα οποία τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα Myschool του Υπουργείου Παιδείας και που έχει προσπέλαση το Σχολείο, είναι τα εξής:

-Μαθητών

-Δασκάλων

-Υπαλλήλων Σχολείων

-Κτιριακών εγκαταστάσεων

⁷³ Με βάση το άρθρο 2 του Προεδρικού Διατάγματος Π.Δ. 63/1981 ΦΕΚ 22Α 'Περί αρχειοθέτησως εγγράφων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο δημοτικό σχολείο

Στη δημιουργία, προσπέλαση, επεξεργασία αρχείων υπεισέρχονται εξ αντικειμένου και εκ καθήκοντος υπηρεσιακοί & διοικητικοί παράγοντες, δάσκαλοι, γονείς, βάσει της προβλεπόμενης εκάστοτε νομοθεσίας. Τα δεδομένα σε αναλυτική ή συγκεντρωτική μορφή διακινούνται κατά περίπτωση αντιστοίχως.

4.2. Νομικό υπόβαθρο επεξεργασίας δεδομένων στα Σχολεία

Πέραν των προαναφερθέντων προβλέψεων νόμου τήρησης φακέλων και βιβλίων στα σχολεία τηρούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή και σε συναρμόδιες υπηρεσίες κεντρικά και τοπικά αρχεία δεδομένων, που διοχετεύονται υπηρεσιακά από και προς τα σχολεία.

Προσωπικά δεδομένα μαθητών

Ειδικότερα για την εγγραφή των μαθητών που φοιτούν για πρώτη φορά στην Α' Τάξη του δημοτικού σχολείου εφαρμόζεται η ακόλουθη, νομικά προβλεπόμενη διαδικασία⁷⁴: α) από την 1η έως τις 20 Μαΐου του προηγούμενου της εγγραφής σχολικού έτους οι γονείς / κηδεμόνες υποβάλλουν σχετικές αιτήσεις - υπεύθυνες δηλώσεις εγγραφής στο δημοτικό σχολείο που ανήκουν σύμφωνα με τα όρια της σχολικής περιφέρειας, προσκομίζοντας: «..αα) βεβαίωση φοίτησης από το Νηπιαγωγείο, ββ) αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο προκύπτει η διεύθυνση κατοικίας τους μαθητή, γγ) το Ατομικό Δελτίο Υγείας μαθητή και δδ) το βιβλιάριο υγείας ή άλλο στοιχείο από το οποίο αποδεικνύεται ότι έχουν γίνει τα προβλεπόμενα εμβόλια. Στην περίπτωση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι γονείς/κηδεμόνες συνυποβάλλουν γνωμάτευση από Κ.Ε.Σ.Υ. ή δημόσιο ιατροπαιδαγωγικό κέντρο ή άλλη δημόσια αρμόδια υπηρεσία, χωρίς αυτή να αποτελεί προϋπόθεση εγγραφής.».

Τα στοιχεία των μαθητών που καταχωρίζονται αφορούν

α) στοιχεία που αφορούν τον μαθητή και τους γονείς/ κηδεμόνες: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο πατέρα και μητέρας, τόπος – νομός - ημερομηνία γέννησης, αριθμός μητρώου (για αγόρια) ή Δημοτολογίου⁷⁵ (για κορίτσια) ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και στοιχεία επικοινωνίας καθώς και προαιρετικά το επάγγελμα πατέρα και μητέρας,

β) στοιχεία εγγραφής, τα οποία επαναλαμβάνονται κατά την επανεγγραφή του μαθητή (τάξη, στοιχεία τίτλου εγγραφής, σχολικό έτος), μέχρι και την απόλυση.

⁷⁴ Άρθρο 7.Π.Δ. 79/2017 και εγκύκλιος ΓΓ Αρ. Πρωτοκόλλου: Φ.6/58025/Δ1 12-4-2019

⁷⁵ Καταχωρίσεις σε Δημοτολόγια / Μητρώα αναζητούνται υπηρεσιακά, μέσω πλέον διασύνδεσης των συστημάτων Η/Υ.

γ) στοιχεία που αφορούν την πρόοδο των μαθητών για τα δημοτικά σχολεία,

δ) στοιχεία μετεγγραφής των μαθητών.

Προσωπικά δεδομένα δασκάλων

Τηρούνται ηλεκτρονικά κεντρικά και στην περιφερειακή διεύθυνση. Στο σχολείο κατατίθεται ανάληψη υπηρεσίας και σχετική εγγραφή / ενημέρωση καθώς και κάθε επαγγελματική μεταβολή, όπως άδειες κ.λπ.

Προσωπικά δεδομένα τρίτων

Φύλακας, καθαρίστρια, ως υπάλληλοι / προσωπικό (ανήκουν στο προσωπικό του Δήμου. Στο σχολείο κατατίθεται ανάληψη υπηρεσίας και σχετική εγγραφή / ενημέρωση καθώς και κάθε επαγγελματική μεταβολή, όπως άδειες κ.λπ.

Συμβαλλόμενοι επιχειρηματίες / επαγγελματίες (προμηθευτές ειδών, υπηρεσιών). Καταχωρίζονται λογιστικά ή/και για υπηρεσιακούς λόγους όπως οδηγοί λεωφορείων.

4.3. Αρμοδιότητες κατά ΓΚΠΔ στο Σχολείο

Υποκείμενα Επεξεργασίας

Η διαχείριση της πληροφορίας στα σχολεία, μέσω των πληροφοριακών συστημάτων και όχι μόνο, επεκτείνεται καθημερινά στα προσωπικά δεδομένα των μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών, συναλλασσομένων, των οποίων σημαντικό τμήμα, είναι ευαίσθητα. Επειδή οι μαθητές είναι ανήλικοι, η ιδιότητα του υποκειμένου επεξεργασίας και τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα ασκούνται από τους γονείς ή κηδεμόνες. Μη έννομη επεξεργασία και μη δυνατότητα διαγραφής, πιθανόν να οδηγήσουν σε καταστάσεις που θα συνοδεύουν το παιδί και καθ' όλη την διάρκεια της ενήλικης ζωής του. Κατά συνέπεια πρέπει να τίθεται χρονοδιάγραμμα τήρησης των στοιχείων πλην των τίτλων προαγωγής / απόλυσης.

Υπεύθυνος Επεξεργασίας

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ άρθρο 4.παρ.7) «Υπεύθυνος επεξεργασίας», είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς το Υπουργείο Παιδείας αναδεικνύεται σε υπεύθυνο επεξεργασίας αφού

ρυθμίζει και επιβάλλει νομοθετικά όχι μόνο τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας, αλλά και την έκταση, το περιεχόμενο, την προσπέλαση και την διατήρηση των προσωπικών δεδομένων, μαθητών, δασκάλων, τρίτων.

Επεξεργασία

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ άρθρο 4.παρ.8) «Εκτελών την επεξεργασία» είναι οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Συνεπώς οι διευθυντές σχολείων καθίστανται εκτελούντες την επεξεργασία.

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ (άρθρο 28 παρ.3&4) ο Υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αναθέσει σε άλλους ως εκτελούντες επεξεργασία, συγκεκριμένες δραστηριότητες αυτής, υπό την προϋπόθεση νομικής κάλυψη καθώς και διασφάλισης ότι τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν αναλάβει δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας ή τελούν υπό τη δέουσα κανονιστική υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας. Κατά νόμο λοιπόν ο κάθε δάσκαλος αποτελεί «άλλον» εκτελούντα (sub-processor) κατά την έννοια του Κανονισμού.

Σε σχέση με τον ΓΚΠΔ και σε συνδυασμό με υπουργική απόφαση (ΥΠ.Ε.Π.Θ)⁷⁶ λαμβάνουν γνώση των προσωπικών δεδομένων, επεξεργάζονται και τηρούν τα σχετικά αρχεία οι:

-Διευθυντής: λαμβάνει γνώση κάθε εισερχόμενου / εξερχόμενου εγγράφου, περιλαμβανομένων προσωπικών δεδομένων εκπαιδευτικών και μαθητών, κάνει αρχική καταχώριση, ανανέωση εγγραφής, προαγωγή και απόλυση παιδιών, καταγράφει επαγγελματικά αιτήματα εκπαιδευτικών, τηρεί το εμπιστευτικό πρωτόκολλο, έχει ανώτερη προσπέλαση στο myschool. Κατά τον ορισμό του ΓΚΠΔ είναι ο Εκτελών την επεξεργασία.

-Υποδιευθυντής: αρχειοθετεί τα έγγραφα στους οικείους φακέλους, διεκπεραιώνει την υπηρεσιακή αλληλογραφία, τηρεί τα βιβλία του σχολείου. Κατά τον ορισμό του ΓΚΠΔ είναι ο συνεκτελών την επεξεργασία.

-Εκπαιδευτικός Τάξης: λαμβάνει γνώση προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων μαθητών, υπηρεσιακά ή με κατάθεση γονέως, τηρεί και ενημερώνει αρχείο προόδου και βαθμών. Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ (άρθρο 28 παρ.3&4) ο δάσκαλος αποτελεί, κατά νόμο, «άλλον» εκτελούντα (sub-processor) κατά την έννοια του Κανονισμού.

⁷⁶ ΦΕΚ 1340 τ. Β' /2002 Αριθ.Φ.353.1/324/105657/Δ1 Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και ΣΕΚ και των συλλόγων των διδασκόντων. (όπως τροποποιήθηκε με την Αρ. Πρωτ. Φ.353.1/ 26/ 153324/Δ1 ΦΕΚ 2648 Β 7/10/ 2014)

-Ειδικότητες τάξης: λαμβάνουν κατά περίπτωση γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων των μαθητών, για την πλέον κατάλληλη ατομική μέθοδο διδασκαλίας, καταγράφουν την πρόοδο και καταθέτουν βαθμολογία. Ομοίως αποτελούν 'άλλον' εκτελούντα (sub-processor) κατά την έννοια του Κανονισμού.

-Δάσκαλος Ειδικής αγωγής: εξ αντικειμένου λαμβάνει γνώση κάθε στοιχείου προσωπικού ή ευαίσθητου και κάθε σχετικής γνωμάτευσης που διαβιβάζεται από τις υπηρεσίες. Ομοίως αποτελεί «άλλον» εκτελούντα (sub-processor) κατά την έννοια του Κανονισμού.

Αποδέκτες

-Σύλλογος Διδασκόντων: λαμβάνει, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του Διευθυντή, γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων μαθητών⁷⁷, για συζήτηση και απόφαση επίλυσης ατομικών εκπαιδευτικών θεμάτων μαθητών. Θεωρείται αποδέκτης κατά τον ορισμό του ΓΚΠΔ.

-Σύλλογος Γονέων Κηδεμόνων: αποτελεί τμήμα⁷⁸ της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας. Για τις λειτουργικές ανάγκες του ο Διευθυντής διαβιβάζει συγκεκριμένα στοιχεία εκ των προσωπικών δεδομένων των μαθητών, όπως ονοματεπώνυμο και τηλέφωνο γονέων. Ο Σύλλογος αποτελεί αποδέκτη κατά την έννοια του ΓΚΠΔ.

Τρίτοι

-Σχολικός Συντονιστής/(Σχολικός Σύμβουλος κατά το παρελθόν)⁷⁹: λαμβάνει γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων μαθητών από τον εκπαιδευτικό, τον διευθυντή ή τον γονέα. Λαμβάνει γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων εκπαιδευτικών, μαθητών, από τον διευθυντή. Αποτελεί Τρίτον κατά την έννοια του Κανονισμού.

-Συντονιστής Ειδικής Αγωγής: λαμβάνει γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων μαθητών από τον εκπαιδευτικό, τον διευθυντή, τις υπηρεσίες ή τον γονέα. Αποτελεί Τρίτον κατά την έννοια του Κανονισμού.

-Προϊστάμενοι περιφερειακών υπηρεσιών: είναι και πειθαρχικοί προϊστάμενοι ή αξιολογούν συμβούλους, εκπαιδευτικούς, Διευθυντές. Λαμβάνουν γνώση προσωπικών ή ευαίσθητων δεδομένων.

⁷⁷ (ο.π)

⁷⁸ με βάση τον Νόμο Ν. 1566/85, άρθρο 53, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.2621/1998 άρθρο2.1.β

⁷⁹ Αριθ.Φ.353.1/324/105657/Δ1 ΦΕΚ Β 1340/2002 Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και ΣΕΚ και των συλλόγων των διδασκόντων.

-Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε): με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τον τρόπο πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα, τον τρόπο λειτουργίας αυτού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Η διοίκηση, η διαχείριση των Πληροφοριακών Συστημάτων Δεδομένων⁸⁰ των Σχολείων και γενικότερα η στήριξη των δράσεων ΤΠΕ στην εκπαίδευση ανήκει στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε), το οποίο είναι ΝΠΙΔ⁸¹ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων και διαθέτει διοικητική, οικονομική και επιστημονική αυτοτέλεια, και είναι ο και ο φορέας της έκδοσης του έντυπου [σχολικά βιβλία] και ηλεκτρονικού υλικού για την εκπαίδευση. Το Ι.Τ.Υ.Ε είναι υπεύθυνο και για την καλή λειτουργία της τεχνικής υποδομής του ΠΣΔ. Σύμφωνα με τους ορισμούς του Ν.2472 / 97 και του ΓΚΠΔ (άρθρο 4.παρ.10) το ΙΤΥΕ αποτελεί Τρίτο.

Μάλιστα με εγκύκλιό⁸² του, ο Υπουργός εντέλλεται όπως: *«Προκειμένου να αποτυπώνεται η λειτουργία κάθε σχολικής μονάδας, είναι αναγκαία η καταχώριση στο Πληροφοριακό Σύστημα (Π.Σ.) myschool, οπωσδήποτε σε καθημερινή βάση όταν υφίστανται μεταβολές, κάθε στοιχείου μεταβολής (μαθητικού δυναμικού ή εκπαιδευτικού προσωπικού), ώστε να αντανακλάται απόλυτα η καθημερινή λειτουργικότητα των σχολικών μονάδων, βάσει της οποίας τα όργανα διοίκησης θα προβαίνουν στον προγραμματισμό δράσεων και στη λήψη αποφάσεων. Η υποχρέωση τόσο του/της Διευθυντή/ντριας σχολικής μονάδας όσο και του/της Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης, για την άμεση και ακριβή καταχώριση των στοιχείων, αποτελεί απαρέγκλιτο κανόνα, με βάση τον οποίο προγραμματίζονται οι διοικητικές ενέργειες της εκπαίδευσης και διασφαλίζεται η διαφάνεια για την αποτελεσματική άσκηση της διοίκησης ... »*. Η προσπέλαση στα στοιχεία είναι διαβαθμισμένη.

Και εδώ επιβεβαιώνεται ρητά ότι οι Διευθυντές, Εκπαιδευτικοί και Σχολικοί Σύμβουλοι καθίστανται εκτελούντες επεξεργασία προσωπικών, ευαίσθητων ή μη, δεδομένων μαθητών, εκπαιδευτικού μόνιμου και έκτακτου προσωπικού, περιλαμβανομένων επαγγελματικών υποχρεώσεων. Επί πλέον, διασυνδέονται με την βάση δεδομένων δημοτολογίων, από όπου αντλούν, από τα εκεί καταχωρισμένα, στοιχεία.

⁸⁰ Σύμφωνα με το Άρθρο 32 του Ν. 3966/2011

⁸¹ Π.Δ. 9/1985, άρθ.2 Ν. 2909/2001

⁸² Αρ. Πρωτ.: 149084 /ΓΔ4 /8-9-2017

Τέλος οι περιφερειακές και κεντρικές υπηρεσίες έχουν δικαίωμα πρόσβασης τόσο σε ατομικά στοιχεία όσο και σε στατιστικά και αποτελούν τρίτους και αποδέκτες αντίστοιχα, κατά την έννοια του Κανονισμού.

Δικαίωμα Πληροφόρησης Γονέων περί των δεδομένων των παιδιών τους.

Τυπικά οι γονείς έχουν πλήρη πληροφόρηση εκ των προτέρων, των τηρουμένων δεδομένων, προσωπικών ή μη, ευαίσθητων ή μη, αφού οι ίδιοι προσκομίζουν κατά την έγγραφη ή όταν επισυμβεί (και εφ' όσον το επιθυμούν), τα απαραίτητα πιστοποιητικά που επιβάλλονται από τον νόμο, συμπεριλαμβανομένων υγείας, διαταραχών μάθησης, στοιχείων γονέων κ.λπ. Λαμβάνουν επίσης υποχρεωτικά από τον Νόμο⁸³ τα στοιχεία προόδου, συμπεριφοράς και προβλημάτων από τον αρμόδιο δάσκαλο. Είναι επίσης ενήμεροι επί σχετικών αποφάσεων, προτάσεων του Διευθυντή ή του Συλλόγου Διδασκόντων. Ο ίδιος ο ΓΚΠΔ προβλέπει παρέκκλιση από την πληροφόρηση του υποκειμένου⁸⁴. Κατά συνέπεια παρέλκει, ουσιαστικά, οιοδήποτε αίτημα πληροφόρησης επί τηρούμενων στοιχείων, κατά τον ΓΚΠΔ.

Δικαίωμα Πληροφόρησης Εκπαιδευτικών περί των δεδομένων τους.

Έχουν προσπέλαση στην υπηρεσιακή καρτέλα τους (μοριοδοτήσεις κ.λπ.) που τηρείται στο πληροφοριακό σύστημα myschool και στον πλήρη υπαλληλικό φάκελο στην οικεία Πρωτοβάθμια Διεύθυνση.

Δικαίωμα Πληροφόρησης Υπαλλήλων περί των δεδομένων τους.

Μέσω της αρμόδιας διοικητικής υπηρεσίας των Δήμων

4.4. Διατήρηση - Εκκαθάριση Αρχείων

Τα αρχεία των δημοσίων υπηρεσιών, ΟΤΑ κ.λπ. θεωρούνται από την κείμενη νομοθεσία⁸⁵ δημόσια αρχεία. Την εποπτεία αυτών των αρχείων, σύμφωνα με το άρθρο 9 του ίδιου νόμου, έχουν τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.). Η διατήρηση των αρχείων στα ΓΑΚ

⁸³ Αξιολόγηση Μαθητών βάσει Π.Δ. 8/1995, Π.Δ.121/1995, ΥΑ 4-12-17/Φ.7Α/ΦΜ/212191/Δ1.

⁸⁴ ΓΚΠΔ αιτιολ.σκέψη (62): «Ωστόσο, δεν είναι αναγκαίο να επιβάλλεται η υποχρέωση παροχής πληροφοριών, εάν το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες, εάν η καταχώριση ή η κοινολόγηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπεται ρητώς από τον νόμο ...».

⁸⁵ Άρθρο 2 ν. 1946/1991

προβλέπεται και από τον ΓΚΠΔ⁸⁶. Η διαδικασία εκκαθάρισης των δημοσίων αρχείων διέπεται από τα γενικά και ειδικά ΠΔ περί εκκαθαρίσεως αρχείων⁸⁷.

Προβλέπεται επίσης και στον ΓΚΠΔ⁸⁸. Τα αρχεία των υπηρεσιών που είναι διατηρητέα στο διηλεκτές δύνανται να κατατίθενται με ειδικό πρωτόκολλο στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (άρθρο 2).

Με απόφαση⁸⁹ του Υπουργού Εσωτερικών διευκρινίζεται ότι: το έργο της εκκαθάρισης του αρχείου κάθε υπηρεσίας εντάσσεται στα γενικά καθήκοντα όλων των υπαλλήλων της, αφού το αρχείο μιας υπηρεσίας είναι προϊόν της δραστηριότητάς της, προϊόν δηλαδή της εργασίας των υπαλλήλων της. Ο συνδυασμός του έργου της εκκαθάρισης με τις υπόλοιπες υποχρεώσεις των υπαλλήλων, μπορεί να επιτευχθεί, αν οι υπάλληλοι απασχολούνται στο έργο αυτό ορισμένο χρόνο, έστω και λίγο, κάθε μέρα. Δεδομένου ότι με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2026/1992 οι επιτροπές εκκαθάρισης καταργήθηκαν, κάθε προϊστάμενος Διεύθυνσης ή ανεξάρτητου Τμήματος ή Γραφείου θα ορίζει άτυπα ένα ή περισσότερους υπαλλήλους από κάθε τμήμα για την καταγραφή του υλικού του οποίου έχει παρέλθει ο χρόνος υπηρεσιακής χρησιμότητας.

Ο χαρακτηρισμός ενός εγγράφου ως στερουμένου υπηρεσιακής χρησιμότητας δεν είναι στη διακριτική ευχέρεια κάθε υπαλλήλου. Οι προθεσμίες διατήρησης καθορίζονται από τα γενικά και ειδικά ΠΔ κάθε υπουργείου για την εκκαθάριση των αρχείων. Σύμφωνα με τα ΠΔ περί εκκαθαρίσεων και τις σχετικές εγκυκλίους του υπουργείου Εσωτερικών, **κατά τη διεκπεραίωση των εγγράφων θα πρέπει να σημειώνεται σε αυτά η προθεσμία διατήρησης**, κάτι που απλοποιεί τη διαδικασία εκκαθάρισης.

Το υλικό που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, δεν έχει πλέον υπηρεσιακή χρησιμότητα, δηλαδή το ανενεργό υλικό, καταγράφεται σε ειδικούς πίνακες, όπου σημειώνονται:

-Αν πρόκειται για φακέλους υποθέσεων: μια ευρύτερη περίληψη που να ανταποκρίνεται στο θέμα του φακέλου και οι ακραίες χρονολογίες.

-Αν πρόκειται για αρχειοθετημένα έγγραφα, καλό είναι να σημειώνεται και ο αριθμός φακέλου στον οποίο ανήκουν τα έγγραφα, όπου υπάρχει θεματολόγιο.

⁸⁶ ΓΚΠΔ. Αιτιολογική Σκέψη (158)

⁸⁷ Όπως το ΠΔ 768/1980 "Περί εκκαθαρίσεως των αρχείων των ΝΠΔΔ (ΦΕΚ 186/Α/1980), τον ν. 202/1992 (όσον αφορά την κατάργηση των επιτροπών εκκαθάρισης) και τα όσα κατά καιρούς ορίζουν οι σχετικές εγκυκλίους του υπουργείου Εσωτερικών, εφόσον αυτές οι τελευταίες δεν αντίκεινται στις νομοθετικές ρυθμίσεις του ν.1946/91.

⁸⁸ ΓΚΠΔ. Αιτιολογική Σκέψη (39)

⁸⁹ ΥΑ Α.Π.:ΔΙΑΔΙΠΥΔ/ΤΣΠΕΑΔ/Φ.3/ οικ.36705 25-11-2015

- Αν πρόκειται για μεμονωμένα έγγραφα: τίτλος της εκδόσης αρχής, περίληψη, ημερομηνία / χρονολογία. Μετά τη σύνταξη των πινάκων ανενεργού υλικού, η υπηρεσία που ενεργεί την εκκαθάριση καλεί «εγγράφως και επί αποδείξει τα Γενικά Αρχεία του Κράτους» να επιλέξουν στην προθεσμία που ορίζεται από το οικείο ΠΔ όπως ισχύει «τα ιστορικού ενδιαφέροντος έγγραφα».

Οι πιο πάνω πίνακες αποτελούν παράρτημα των πρακτικών των εργασιών της επιτροπής που ενεργεί την εκκαθάριση. Επισημαίνεται ότι το υλικό που αναγράφεται στους πίνακες πρέπει να χαρακτηρίζεται ανενεργό και όχι άχρηστο ή καταστρεπτό, σύμφωνα με τον ορισμό αυτής της κατηγορίας υλικού κατά το ν. 1946/1991. Το γεγονός ότι το υλικό ενός φακέλου στερείται υπηρεσιακής χρησιμότητας δεν σημαίνει ότι το υλικό αυτό στερείται γενικώς κάθε χρησιμότητας και αρχειακής αξίας. Σημειωτέον ότι:

- Η υπηρεσία που ενεργεί την εκκαθάριση δεν είναι αρμόδια για το χαρακτηρισμό του αρχειακού υλικού ως διατηρητέου ή καταστρεπτού γενικά, αλλά μόνο ως στερουμένου ή όχι υπηρεσιακής χρησιμότητας. Για την ιστορική του σημασία και για τη διατήρησή του αποφαινόνται μόνο τα Γ.Α.Κ.
- Τα Γ.Α.Κ. πραγματοποιούν δειγματοληψίες ακόμη και σε κατηγορίες που, από μια πρώτη ματιά και για το μη ειδικευμένο προσωπικό, μπορεί να φαίνεται ότι στερούνται παντελώς ιστορικής σημασίας.
- Η αντίληψη για το τι είναι ιστορικό, οι τάσεις και οι κατευθύνσεις της ιστορικής επιστήμης είναι κάτι που εξελίσσεται μέσα στο χρόνο. Ό,τι χθες θεωρούνταν ασήμαντο για την ιστορία, σήμερα θεωρείται σημαντικό. Και σήμερα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, για το τι μπορεί να ενδιαφέρει την ιστορική επιστήμη και την έρευνα γενικότερα, μετά από 100 ή 200 χρόνια. Εξάλλου, ενδιαφέρει η διατήρηση του αρχειακού υλικού που αναφέρεται «στην ιστορία και στην πολιτιστική κληρονομιά του ελληνικού έθνους και σε ό,τι έχει σχέση με τη διοικητική, οικονομική και κοινωνική ζωή του ελληνικού Κράτους»⁹⁰.

Με βάση τα πιο πάνω, ο χαρακτηρισμός του αρχειακού υλικού ως διατηρητέου ή όχι πρέπει να γίνεται από ειδικευμένο προσωπικό, που να έχει σχετικές σπουδές και εμπειρία και τέτοιο προσωπικό διαθέτει η εκ του νόμου αρμόδια υπηρεσία, δηλαδή τα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

⁹⁰ σύμφωνα και με το άρθρο 9 του ν. 1946/1991

Το υλικό που κρίνεται διατηρητέο εισάγεται στα Γ.Α.Κ. ή «φυλάσσεται στον οικείο φορέα, έως ότου δημιουργηθούν οι συνθήκες παραλαβής του από την υπηρεσία των Γ.Α.Κ.». κατά τη διαδικασία αυτή συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής (ή πρωτόκολλο προσωρινής φύλαξης) και κατάσταση μεταφερόμενου υλικού. Το πρωτόκολλο, σε δύο αντίτυπα, υπογράφεται από τους υπευθύνους της υπηρεσίας των Γ.Α.Κ. και της υπηρεσίας που ενεργεί την εκκαθάριση.

Μετά την επιλογή του διατηρητέου υλικού από τα Γ.Α.Κ., η αρχειακή υπηρεσία χορηγεί στην υπηρεσία παραγωγό του εκκαθαρισθέντος αρχείου άδεια διάθεσης ή καταστροφής μέσω Δ.Δ.Δ.Υ. (Διεύθυνση Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού), πρώην Ο.Δ.Δ.Υ.

Επισημαίνεται ότι ως δημόσιο αρχείο χαρακτηρίζεται το αρχειακό υλικό που παράγεται από τις δημόσιες υπηρεσίες και τους λοιπούς φορείς του Δημοσίου ανεξάρτητα από το υπόστρωμά του (άρθρα 1 και 2 του Ν.1946/1991). Κατά συνέπεια, το θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει την εκκαθάριση των δημοσίων αρχείων και καθιστά υποχρεωτική την πρόσκληση των ΓΑΚ ισχύει όχι μόνον για τα έγγραφα σε χαρτώο υπόστρωμα, αλλά και για το οπτικοακουστικό υλικό⁹¹ (βίντεο, φιλμ, κ.λπ.) καθώς και για το υλικό που αποθηκεύεται σε μαγνητικά μέσα⁹² (δισκέτες, οπτικοί δίσκοι (cd) κ.ά. Η διαδικασία εκκαθάρισης των ηλεκτρονικών εγγράφων ρυθμίζεται ειδικότερα από το άρθρο 11 του Π.Δ. 25/2014 «Ηλεκτρονικό αρχείο και ψηφιοποίηση εγγράφων».

Διαδικασία Εκκαθάρισης στα Σχολεία

Τα Δημοτικά Σχολεία ως προς την εκκαθάριση αδιαβάθμητου υλικού αποκλειστικής αρμοδιότητας ΥΠΕΠΘ διέπονται από το Π.Δ. 899/1980)⁹³. Για το διαβαθμισμένο υλικό διέπονται από τον Κανονισμό Ασφαλείας Εθνικού Διαβαθμισμένου Υλικού⁹⁴, όπως ισχύει. Για δε τα λοιπά κοινά αντικείμενα απασών των Υπηρεσιών εφαρμόζονται τα προεκτεθέντα.

Ακολουθεί απόσπασμα πίνακα διατήρησης εγγράφων, βιβλίων που αφορούν δημοτικά σχολεία (σε παρένθεση ο αριθμός ετών διατήρησης):

⁹¹ Σύμφωνα με το άρθρο 444 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ως έγγραφα νοούνται και οι φωτογραφικές ή κινηματογραφικές παραστάσεις, οι φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση.

⁹² Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3979/2011 «Για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» (Α' 138), «Ηλεκτρονικό έγγραφο είναι κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστικό-πληροφοριακό σύστημα, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο υλικό, στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο, ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον το εν λόγω περιεχόμενο επιφέρει έννομες συνέπειες ή προορίζεται ή είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονότα που μπορούν να έχουν έννομες συνέπειες».

⁹³ ΦΕΚ 223 Α' /30.09.1980, Περί εκκαθάρισεως των αρχείων της Κεντρικής και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και των Σχολικών Ταμείων

⁹⁴ (ΚΑΕΔΥ) σχετικό έγγραφο των Γ.Α.Κ. με αριθμό πρωτοκόλλου Φ8/Σχ.401/66279/22-8-2000.

....

83. Αλληλογραφία αφορώσα εις την εκτίμησιν των αναγκών και την διακίνησιν των διδακτικών βιβλίων και καταστάσεις διανομής αυτών (2 έτη)
84. Έγγραφα αφορώντα εις την προκήρυξιν, ανάθεσιν, συγγραφήν, κρίσιν, έγκρισιν, εικονογράφησιν, κοστολόγησιν, αγοράνκ.λπ.. διδακτικών βιβλίων και συγγραμμάτων (10)
85. Μητρώων υπηρετούντος διδακτικού προσωπικού (10 έτη)
86. Ωρολόγια Προγράμματα διδασκαλίας μαθημάτων (2 έτη)
88. Βιβλία Πράξεων Διευθυντών Σχολείων Σχολών Συλλόγου διδασκόντων ή Συνελεύσεως Καθηγητών (50 έτη)
89. Αποσπάσματα ή αντίγραφα Πράξεων Συλλόγου διδασκόντων (2 έτη)
90. Βιβλία φοιτήσεως Ημερήσια δελτία και φύλλα φοιτήσεως και ελέγχου (απουσιολόγια) (1 έτος)
92. Έγγραφα αναφερόμενα εις αναλυτικά προγράμματα διδασκαλίας (μέχρι τροποποιήσεως)
93. Ημερολόγιον λειτουργίας σχολικών μονάδων (διηνεκές)
94. Μητρώων μαθητών σπουδαστών (διηνεκές)
95. Ευρετήριο μητρώου μαθητών ή σπουδαστών (διηνεκές)
96. Ατομικά δελτία μαθητών σπουδαστών σπουδαστών του τελευταίου αποτελέσματος (διετία από της καταχωρίσεως)
98. καταστάσεις βαθμολογίας (2 έτη)
101. Βιβλίων απογραφής βιβλίων βιβλιοθήκης (διηνεκές)
102. Βιβλίον υλικού (κινητής και ακινήτου περιουσίας) (διηνεκές)
104. Βιβλία και στοιχεία τα οποία έχουν καταργηθεί και αντικατασταθεί υπό ετέρων (μαθητολόγια, γενικοί έλεγχοι, βιβλία εισιτηρίων, συμπληρωματικών και κατατακτηρίων εξετάσεων βαθμολογία κ.λπ.) (όσον και τα αντίστοιχα τα οποία αντικατέστησαν τα καταργηθέντα)
105. Βιβλία και στοιχεία τα οποία έχουν καταργηθεί χωρίς να αντικατασταθούν υπό ετέρων (5 έτη)
107. Πρακτικά παραλαβής καταργηθέντων σχολικών μονάδων (διηνεκές)

110. Βιβλία πιστοποιητικών ή αποδεικτικών σπουδών (διηνεκές)
111. Δικαιολογητικά εγγραφής (πλην πρωτοτύπων Τίτλων σπουδών) (1 έτος μετά την αποφοίτησιν ή διαγραφήν)
112. Τίτλος προαγωγής από τάξεως εις τάξιν χρησιμοποιηθέντες δι' εγγραφήν εις την επομένην τάξιν, εξάμηνον ή έτος σπουδών (μέχρις αποφοιτήσεως)
113. Ανεπίδοτοι τίτλοι απολύσεως Δημοτικού (5 έτη από της εκδόσεως)
115. Έγγραφα, στοιχεία και σχετική αλληλογραφία χορηγήσεως δελτίων μειωμένου εισιτηρίου (1 έτος)

Κεφάλαιο 5. Λειτουργία σχολείων υπό τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ

Τι σημαίνει ο ΓΚΠΔ για τα σχολεία;

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα σχολεία εμπίπτει στην προεκτεθείσα νομική βάση, υφισταμένη από τον νόμο λειτουργίας τους, αλλά και από τον ΓΚΠΔ, με τις προβλέψεις επεξεργασίας με ή χωρίς συγκατάθεση, βάσει του «προς το δημόσιο συμφέρον». Δεδομένου ότι είναι προς το δημόσιο συμφέρον να λειτουργούν με επιτυχία τα σχολεία, αυτό σημαίνει ότι δεν θα χρειαστεί ειδική συγκατάθεση γονέων, στις περισσότερες περιπτώσεις, στα σχολεία. Οι γονείς (ή οι ίδιοι οι μαθητές ανάλογα με την ηλικία τους) πρέπει να εκφράσουν τη συγκατάθεσή τους για τη χρήση των δεδομένων του παιδιού τους, εφ' όσον απαιτείται, σε οτιδήποτε δεν εντάσσεται στις κανονικές, προβλεπόμενες λειτουργίες του σχολείου, ειδικά αν πρόκειται για τρίτον, που διαχειρίζεται τα δεδομένα εκτός των συνήθων δραστηριοτήτων του σχολείου.

Τα σχολεία πρέπει να διασφαλίσουν ότι τρίτοι που ενδέχεται να επεξεργαστούν οποιοδήποτε από τα δεδομένα τους, είναι συμβατοί με τον ΓΚΠΔ και μάλιστα πρέπει να έχουν νομικά δεσμευτικές συμβάσεις με οιαδήποτε εταιρεία που επεξεργάζεται οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα. Οι συμβάσεις αυτές πρέπει να καλύπτουν το ποια δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία, ποιος τα επεξεργάζεται, ποιος έχει πρόσβαση σε αυτά και πώς προστατεύονται.

Λόγω του Δημόσιου χαρακτήρα της συντριπτικής πλειονότητας των σχολείων, και των νομικών δεσμεύσεων από την Πολιτεία, υπάρχει ήδη μια ισχυρή πολιτική προστασίας δεδομένων και σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων. Συνεπώς τα σχολεία μπορούν να δουν την εισαγωγή του κανονισμού ΓΚΠΔ και την περαιτέρω συμμόρφωση, ως εργαλείο βελτίωσης του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν και χειρίζονται τα έγγραφα, τις πληροφορίες, τα προσωπικά δεδομένα και την οργάνωσή τους, γενικότερα.

Η διασφάλιση ότι τα σχολεία είναι συμβατά με τον ΓΚΠΔ θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις διαδικασίες των σχολείων, που θα επηρεάσουν θετικά την λειτουργία τους:

-Σε οργανωτικό επίπεδο, με την καλή διαχείριση των πληροφοριών, την ορθή καταχώρηση σε οικείου φακέλους, την τήρηση κανόνων ασφαλείας.

-Σε νομικό επίπεδο με την ύπαρξη πάντοτε νομικής βάσης ενεργειών κατανοητής από όλους.

-Στη διαχείριση συγκρούσεων με την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών για την προστασία των μαθητών και του προσωπικού.

Ο βαθμός προετοιμασίας των σχολείων για την εφαρμογή του Κανονισμού και εξ αιτίας της μη έκδοσης προσαρμοστικού νόμου, υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων, πιθανόν να ποικίλει. Δεν υπάρχει όμως, αποχρών λόγος, να μην προετοιμασθούν από τώρα, για κάτι που απαιτεί ελάχιστη οργανωτική προσαρμογή.

5.1. Ο ρόλος των Δασκάλων ως Εκπαιδευτικών και Υπο-Επεξεργαστών Δεδομένων.

Το σχολείο δεν έχει ιδία ή αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Όλο το προσωπικό του είναι δημόσιοι υπάλληλοι, κατά την έννοια του νόμου. Ως δημόσιοι υπάλληλοι έχουν καθήκον συγκεκριμένο⁹⁵, από το σύνταγμα και τους νόμους. Η εργασία τους εξειδικεύεται στην:

-ανάπτυξη ψυχοσωματικών λειτουργιών των παιδιών

-ένταξή τους σε κοινωνικό περίγυρο με συγκεκριμένους κανόνες και βαθμιαία ανάπτυξη υπευθυνότητας και προετοιμασία τους μέχρι την ενήλικη ζωή τους.

-ανάπτυξη των γνωστικών και πνευματικών δυνατοτήτων τους

Η εργασία, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητά τους, δεν έχει σχέση με τον Κανονισμό (ούτε άλλωστε μπορούν να εξειδικευθούν στα προβλεπόμενα στις χιλιάδες σελίδες νομοθετημάτων γύρω από τον ΓΚΠΔ.) αλλά με την παιδαγωγική τους συγκρότηση και λειτουργία.

Κατά συνέπεια η ενημέρωσή τους για τον ΓΚΠΔ, πρέπει να αφορά αποκλειστικά συγκεκριμένα θέματα εφαρμογής του ΓΚΠΔ στα σχολεία, πάντα υπό το πνεύμα προτεραιότητας της παιδαγωγικής λειτουργίας και ασφάλειας του παιδιού. Δηλαδή κατάστασης λειτουργίας των παιδιών κάθε τάξης ως συνεκτικής ομάδας και κοινωνίας ανεξαρτήτως «δεδομένων».

Μια τέτοια ενημέρωση μπορεί να αφορά τους εξής άξονες:

-Ενημέρωση γύρω από την ορολογία του ΓΚΠΔ και του ρόλου που ανατίθεται κατά περίπτωση σε αυτούς βάσει του ΓΚΠΔ.

-Ενημέρωση περί των κινδύνων ασφαλείας των στοιχείων (ενδεικτικά μεταφορά πληροφοριών των υποκειμένων, από τον δάσκαλο για εργασία στο σπίτι του).

-Ενημέρωση επί καλών πρακτικών σε μελέτες περίπτωσης

⁹⁵ άρθρο 16 παρ. 2 Σ και Π.Δ.79/2017 ΦΕΚ Α.109/17 Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων.

Ενημέρωση γονέων.

Νομικά σε κάθε σχολείο συγκροτείται ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων (και κατ' αντιστοιχία η Ομοσπονδία) 1566/85 άρθρο 51, παρ. 3, θεσπίζοντας έτσι την επικουρική συμμετοχή των γονέων και υποβοήθηση στη λειτουργία της σχολικής μονάδας, αμοιβαία επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων των μαθητών, καθώς και την υγιεινή τόσο των παιδιών όσο και του σχολικού περιβάλλοντος. Προωθούν μαζί εκδηλώσεις για τον εθελοντισμό στο σχολείο, για τις δράσεις προς την κοινωνία και γενικότερα στην συνεννόηση σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Με την εφαρμογή της οδηγίας 2972/97 ανέκυσαν ερωτήματα προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων⁹⁶ και αιτιάσεις γονέων σχετικά με την εμπιστευτικότητα δεδομένων, την νομική βάση τήρησης αρχείων, την γνωστοποίηση ή μη, από τους γονείς σε δασκάλους γνωματεύσεων υγείας ή νοητικών ή λεκτικών προβλημάτων των μαθητών. Έτσι δημιουργήθηκαν μύθοι που είναι αναγκαίο να διευκρινισθούν προς τους γονείς:

5.2. Λανθασμένες αντιλήψεις και ανασκευές

Παρατίθενται κάποιοι κοινοί μύθοι σχετικά με την προστασία των δεδομένων και η συμπερασματική απάντηση βάσει των προεκτεθέντων νομικών πλαισίων:

5.2.1. Η νομοθεσία ως εμπόδιο για την ανταλλαγή πληροφοριών;

Μύθος 1. Η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων αποτελεί εμπόδιο για την ανταλλαγή πληροφοριών.

-Όχι - ο νόμος περί προστασίας δεδομένων 2472/97 και ο ΓΚΠΔ δεν απαγορεύουν τη συλλογή και την ανταλλαγή προσωπικών πληροφοριών, αλλά παρέχουν ένα πλαίσιο για την κατάλληλη διακίνηση των προσωπικών πληροφοριών. Συγκεκριμένα, εξισορροπούν τα δικαιώματα του υποκειμένου πληροφοριών και την πιθανή ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με αυτά. Η ανταλλαγή πληροφοριών επιτρέπει στο σχολείο, το υπουργείο και τους εμπλεκόμενους οργανισμούς, να εντοπίζουν και να παρέχουν τις κατάλληλες υπηρεσίες που διασφαλίζουν και προάγουν την ευημερία των παιδιών όχι μόνο συνολικά, αλλά να παρεμβαίνουν και σε ατομικό επίπεδο.

⁹⁶ βλ. Παράρτημα II

5.2.2. Απαραίτητη η συγκατάθεση των υποκειμένων;

Μύθος 2. Η συγκατάθεση των υποκειμένων (γονέων, προσωπικού) είναι πάντα απαραίτητη για την επεξεργασία ή ανταλλαγή προσωπικών δεδομένων.

-Όχι - δεν χρειάζεται απαραίτητως η συγκατάθεσή για την επεξεργασία και ανταλλαγή προσωπικών πληροφοριών. Αρκεί να υπάρχει νομική βάση ή να προέχει η ασφάλεια του παιδιού. Για την τυπική λειτουργία του σχολείου σε διοικητικό και εκπαιδευτικό επίπεδο δεν απαιτείται συγκατάθεση γονέων ή προσωπικού, διότι προβλέπεται από την εκτεθείσα νομική βάση. Άλλωστε αυτό αποτυπώνεται στην εισαγωγή του ΓΚΠΔ⁹⁷.

5.2.3. Μη επιτρεπτή η αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών σε εκπαιδευτικούς;

Μύθος 3. Οι προσωπικές πληροφορίες που συλλέγονται από άλλες υπηρεσίες όπως Υγειονομικές, ΚΕΣΥ, ΕΔΕΑΥ κ.λπ. δεν μπορούν να αποκαλυφθούν στο σχολείο ή στους δασκάλους.

- Όχι αυτό δεν συμβαίνει⁹⁸, εκτός εάν οι πληροφορίες πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για έναν σκοπό ασυμβίβαστο με τον σκοπό για τον οποίο συλλέχθηκαν αρχικά. Επί παραδείγματι μια γνωμάτευση από το ΚΕΣΥ για δυσλεξία ή ειδική αγωγή εξ αντικειμένου πρέπει να δοθεί στο σχολείο, στον δάσκαλο της τάξης, στους δασκάλους ειδικοτήτων και, κατά περίπτωση, στον Σύλλογο Διδασκόντων, ώστε να χαραχθεί και εφαρμοστεί η κατάλληλη εκπαιδευτική πορεία του υποκειμένου. Σε επίπεδο εκπαιδευτικού προσωπικού η Διεύθυνση του σχολείου πρέπει να γνωρίζει ή να δικαιολογήσει την απουσία.

5.2.4. Μόνο Επίδειξη, γνωμάτευσης ευαίσθητων θεμάτων;

Μύθος 4. Θα μπορούσε ο γονεύς να επιδεικνύει γνωμάτευση από αρμόδιο ιατρικό ή άλλο όργανο, επί ευαίσθητων θεμάτων επί Υγείας, Ειδικής Εκπαίδευσης, στον δάσκαλο ή διευθυντή χωρίς καταχώριση στον φάκελο μαθητή στο σχολείο.

⁹⁷ ΓΚΠΔ Αιτιολογική Σκέψη (43): « .. ιδίως στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι δημόσια αρχή και είναι επομένως σχεδόν απίθανο να έχει δοθεί η συγκατάθεση ελεύθερα ..»

⁹⁸ ΓΚΠΔ Αιτιολογική Σκέψη (53) & (54): «Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χρήζουν υψηλότερης προστασίας θα πρέπει να γίνεται μόνο για σκοπούς που σχετίζονται με την υγεία, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, προς όφελος των φυσικών προσώπων..»

- Όχι, α) Διότι υπάρχει νομική βάση⁹⁹ και κατά συνέπεια δεν απαιτείται συναίνεση και β) είναι λογικό ότι προφορική ενημέρωση δεν αρκεί.

Διότι η εξατομίκευση: διδασκαλίας, φυσική αγωγής, ειδικής εκπαίδευσης, εξέτασης ή απαλλαγής αντίστοιχα, είναι διοικητική ενέργεια του Σχολείου, που προκύπτει από πιστοποιημένο και καταχωρισμένο στον φάκελο μαθητή γεγονός, βάσει του οποίου ο δάσκαλος καθοδηγείται και λειτουργεί. Επί πλέον κάθε γνωμάτευση εμπεριέχει λεπτομέρειες που συνεκτιμώνται και από δασκάλους ειδικότητας και τον Σύλλογο κατά περίπτωση. Τα παιδιά μοιράζονται επίσης πολλές φορές σε τάξεις άλλων δασκάλων ή ο δάσκαλος αντικαθίσταται.

5.2.5. Μη Αποκάλυψη πληροφοριών σε άλλες αρχές;

***Μύθος 5.** Οι προσωπικές πληροφορίες που συλλέγονται από το σχολείο δεν μπορούν να αποκαλυφθούν σε άλλες υπηρεσίες όπως του Υπουργείου, Υγειονομικές, ΚΕΣΥ, ΕΔΕΑΥ κ.λπ. :*

-Όχι. Η διαβίβαση σε τρίτους προβλέπεται¹⁰⁰. Η ανατροφοδότηση στοιχείων είναι απαραίτητη για την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία οποιουδήποτε οργανισμού. Για τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος όπως προβλέπεται νομικά είναι δύσκολο να υποστηριχθεί ότι το δικαίωμα του υποκειμένου θα είχε προτεραιότητα¹⁰¹ έναντι της ανταλλαγής προσωπικών πληροφοριών με άλλες υπηρεσίες, στην περίπτωση των παιδιών που έχουν ανάγκη ή των παιδιών που κινδυνεύουν να υποστούν σοβαρές βλάβες,.

Σε επίπεδο προσωπικού του σχολείου υπάρχει η νομική βάση επεξεργασίας (π.χ. Απεργία ή άλλα μισθοδοτικά θέματα, κρίσεις κ.λπ.).

5.2.6. Μη εμπιστοσύνη απορρήτου στους Δημοσίους Υπαλλήλους;

***Μύθος 6.** Ο Ιατρός έχει το ιατρικό απόρρητο. Η επεξεργασία και ανταλλαγή μέσω διακίνησης σε διάφορα επίπεδα, εν όψει επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, από τους δημοσίους υπαλλήλους δεν απολαμβάνει εγγυήσεως απορρήτου.*

⁹⁹ Υ.Α.449/2007 (δημιουργία φακέλου, συνεργασία με πχ ΚΔΑΥ) και οι Ν.4318/2016, Ν. 3699/2008 Ν.2817/2000

¹⁰⁰ Άρθρο 4 παρ.10 του ΓΚΠΔ, οι ανωτέρω τρίτοι ως δημόσιες υπηρεσίες είναι εξουσιοδοτημένες γι' αυτό και μάλιστα ισχύουν σωρευτικά οι διατάξεις του άρθρου.6 (β-στ) και βάσει των οι Ν.4318/2016, Ν. 3699/2008 Ν.2817/2000.

¹⁰¹ Σύμφωνα με την αιτιολ. Σκέψη 47, έχουν ληφθεί υπόψιν οι θεμιτές προσδοκίες των υποκειμένων εν σχέσει με το υπουργείο Παιδείας.

- Όχι. (πέραν του ότι το ιατρικό απόρρητο δεν είναι απόλυτο¹⁰² και ο ίδιος ο ΓΚΠΔ θεσπίζει σωρεία εξαιρέσεων που προαναφέρθηκαν). Όμως κατ' ουσίαν, τίθεται αναίτιως θέμα εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες και την εχεμύθεια των υπαλλήλων, διότι ο δημόσιος υπάλληλος (τακτικός, έκτακτος ή κατά την έννοια του νόμου, ή αποδέκτης επεξεργασίας η τρίτος επεξεργασίας κατ' εντολήν), έχει ορκισθεί πίστη στο Σύνταγμα και τους Νόμους (ιδιαίτερα τον Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων όπως ισχύει¹⁰³ και ασκεί διοικητικές ενέργειες βάσει αρχών όπως, για την περίπτωση, οι:

-Νομιμότητα: Η αρχή της νομιμότητας περιλαμβάνει δύο διαφορετικές έννοιες: α) Οι ενέργειες των οργάνων του Κράτους πρέπει να μην είναι αντίθετες προς τους κανόνες του Συντάγματος, του Ευρωπαϊκού δικαίου και των νομοθετικών πράξεων και β) οι ενέργειες της διοίκησης να είναι σύμφωνες ή να βρίσκονται σε αρμονία με τους κανόνες αυτούς. σύμφωνα με το δίκαιο και εφαρμόζει τους κανόνες που προβλέπονται στο Σύνταγμα, το Ευρωπαϊκό δίκαιο και τις νομοθετικές πράξεις. Οι αποφάσεις του πρέπει πάντοτε να έχουν νομική βάση και να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του νόμου¹⁰⁴. Η παραβίαση αυτής της υποχρέωσης γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο¹⁰⁵.

-Ισότητα: δεν προβάλλει γραφειοκρατικά ή άλλα προσκόμματα σε βάρος προσώπων εξ αιτίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων¹⁰⁶.

-Αμεροληψία: εκτελεί τα καθήκοντά του ανεπηρέαστος από οποιοδήποτε είδους εξουπηρεσιακές παρεμβάσεις¹⁰⁷.

-Αναλογικότητα: εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται είναι ανάλογα προς τον επιδιωκόμενο στόχο. Φροντίζει τα μέτρα να είναι αναγκαία, πρόσφορα και ανάλογα του επιδιωκόμενου στόχου. Αποφεύγει τον περιορισμό των δικαιωμάτων ή την επιβολή επαχθών μέτρων, όταν αυτά είναι δυσανάλογα προς τη σπουδαιότητα του συμφέροντος που εξυπηρετείται, δημόσιου ή ιδιωτικού¹⁰⁸.

-Απόρρητο: Ο δημόσιος υπάλληλος δεν χρησιμοποιεί πληροφορίες για θέματα που χαρακτηρίζονται από τις κείμενες διατάξεις ως απόρρητα, καθώς και σε κάθε περίπτωση που τούτο επιβάλλεται από την κοινή πείρα και λογική για γεγονότα ή πληροφορίες που κατέχει

¹⁰² Article 13 (3) of the Greek Code of Medical Ethics.

¹⁰³ Βλ. Ν.2683/99

¹⁰⁴ βλ. Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2005), άρθρο 4.

¹⁰⁵ βλ. και εκτελεστικό του Συντάγματος Νόμο 3068/2002

¹⁰⁶ Άρθρα 4 παρ. 2 και 5 παρ. 2 Σ, και Ν.3304/2005 (ΦΕΚ 16Α), Ν.1735/1987 άρθ. 18 παρ.1 (ΦΕΚ 195Α

¹⁰⁷ Ν.3528/2007, άρθ.107 όπως αντικαταστάθηκε από άρθ.2 Ν.4057/2012(ΦΕΚ 54Α και Ν.2690/1999 άρθ.7, ΚΔΔ, ΦΕΚ 102Α.

¹⁰⁸ Άρθ.25 παρ.1 Σ και Ευρωπαϊκός Κώδικας Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2005), άρθρο 6.

λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, και δεν επιτρέπει την αθέμιτη χρήση τους για να εξυπηρετηθεί οποιοδήποτε συμφέρον, δημόσιο ή ιδιωτικό¹⁰⁹.

– Εμπιστευτικότητα: φροντίζει να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που χειρίζεται σε κάθε περίπτωση, και ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας¹¹⁰.

–Μη δημοσιοποίηση και ειδικός χειρισμός: πληροφοριών που αφορούν την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή των πολιτών (ή άλλα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), τις οποίες κατέχει λόγω της υπηρεσιακής του θέσης¹¹¹.

Από τους αναφερόμενους νόμους καταδεικνύεται η πρόβλεψη του συνταγματικού και κοινού νομοθέτη για την προστασία των δικαιωμάτων προτού μάλιστα την ύπαρξη της οδηγίας 95/46 και του ΓΚΠΔ.

5.2.7. Παραβίαση πληροφοριακών συστημάτων(myschool);

Μύθος 7. Τα συστήματα πληροφορικής που καταχωρίζονται προσωπικά και ευαίσθητα στοιχεία του παιδιού μπορούν να παραβιαστούν:

-Όχι είναι εξαιρετικά δύσκολο. Το κεντρικό σύστημα myschool.gr που προβλέπεται νομικά, εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας και λειτουργεί τεχνικά από το ΙΤΥ, είναι προφανώς ασφαλέστερο από τα ντουλάπια των σχολείων. Υπάρχει κρυπτογράφηση, διαβαθμισμένη προσπέλαση, χρόνος εκκαθάρισης κ.λπ. Τα σχολεία κρατούν κάποια από τα στοιχεία σε μορφή έντυπη και ακολουθούν τις προβλεπόμενες οδηγίες ασφάλειας, εμπιστευτικότητας, προθεσμίας κλεισίματος βιβλίων και εκκαθάρισης αρχείων κ.λπ.

Με το κεντρικό σύστημα, που διαθέτουν και άλλες χώρες¹¹², είναι ευκολότερη η αντιμετώπιση προβλημάτων εν τη γενέσει τους (κενά, μη προβλεθείσες εγγραφές, αποσπάσεις, επιπτώσεις νέων εκπαιδευτικών μεθόδων, ελλείψεις κ.λπ.). Η συλλογή και επεξεργασία σε περιφερειακό ή κεντρικό επίπεδο γινόταν πάντα. Απλά η εξαγωγή στατιστικών και η απόκριση καθυστερούσε.

¹⁰⁹ Ν.3528/2007 άρθ.26, Ν.3528/2007, άρθ.107 παρ.1 περ., όπως αντικαταστάθηκε από αρθ.2, Ν.4057/2012 και ΠΚ άρθρο 252.

¹¹⁰ Ν.3528/2007 άρθ. 26 (ΥΚ, ΦΕΚ 26Α

¹¹¹ Ν.2690/1999 άρθρο 5 παρ.3 (ΚΔΔ, ΦΕΚ 102Α) και Ν.2472/1997 (ΦΕΚ 50Α)..

¹¹² Πχ Αγγλία National Students Database <https://data.gov.uk/dataset/9e0a13ef-64c4-4541-a97a-f87cc4032210/national-pupil-database> acq.190815. Λεπτομέρειες περιλαμβάνονται και στο Jay, MA et. al. / International Journal of Population Data Science (2018) 4:1:08

5.2.8. Δικαίωμα Αντιρρήσεως επεξεργασίας στοιχείων μαθητών;

Μύθος 8: Το Υποκείμενο Δεδομένων μπορεί να αντιταχθεί στην επεξεργασία των δεδομένων του από το Σχολείο.

-Όχι. Βάσει των Νόμων, του Συντάγματος αλλά και του ΓΚΠΔ¹¹³ υπάρχει νομική βάση για την επεξεργασία, που συναρτάται με την ομαλή διεκπεραίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ωστόσο, σε περίπτωση αντίθεσης του κηδεμόνα, θα πρέπει να μπορεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να αποδείξει ότι τα επιτακτικά έννομα συμφέροντά του υπερσχύουν ενδεχομένως των συμφερόντων ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων (ο.π). Πράγμα που όντως συμβαίνει στην περίπτωση των σχολείων, αφού υπεύθυνος επεξεργασίας, ως εδείχθη στα προηγούμενα, είναι το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας.

5.2.9. Η Φωτογράφιση / βιντεοσκόπηση μαθητών απαγορεύεται;

Μύθος 9. Οι φωτογραφίες (και βίντεο) είναι βιομετρικά δεδομένα. Συνεπώς απαιτείται πάντα ρητή συγκατάθεση των γονέων για την φωτογράφιση (βιντεοσκόπηση) στις σχολικές διαδικασίες, δραστηριότητες ή εκδηλώσεις.

Στην πρώτη φράση, η απάντηση είναι Ναι και Όχι. Οι φωτογραφίες ως αποτύπωμα εικόνας μοναδικής τού προσώπου, είναι προσωπικό δεδομένο αφού καθορίζει τον μοναδικό ιδιοκτήτη του. Δεν είναι όμως βιομετρικό αφ' εαυτού.

Πράγματι, ο ορισμός των βιομετρικών δεδομένων¹¹⁴ μεταθέτει τον καθορισμό των προσωπικών δεδομένων ως βιομετρικά, ανάλογα με το αν υπόκεινται σε ειδική τεχνική επεξεργασία, που θα επιτρέψει την μοναδική αναγνώριση του προσώπου, βάσει αυτής.

Επί παραδείγματι: η φωτογράφιση για έκδοση δελτίου μειωμένου εισιτηρίου –πάσο, δεν αποτελεί επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων, αφού απλώς επικολλάται σε δελτίο και θα την εξετάζει «άνθρωπος» ο ελεγκτής, στα πλαίσια αναγνώρισης του επιβάτη ως του

¹¹³ ΓΚΠΔ, Αιτιολ. Σκέψη (69): «.. δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούν να υποβληθούν νόμιμα σε επεξεργασία επειδή η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή για λόγους έννομων συμφερόντων του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου μέρους ...»

¹¹⁴ ΓΚΠΔ, Άρθρο 4 Ορισμοί... 14) «βιομετρικά δεδομένα»: δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα .

εικονιζόμενου στο δελτίο, του φοιτητή για συμμετοχή σε εξετάσεις κ.ο.κ.. Στην έκδοση πάσο προφανώς η συναίνεση τεκμαίρεται από την αίτηση οπότε δεν ζητείται.

Αντίθετα, η φωτογράφιση και η τεχνική επεξεργασίας της φωτογραφίας, έτσι ώστε να διέρχονται τα υποκείμενα, χωρίς επίδειξη ταυτότητας, δελτίου κ.λπ., από σημεία ελέγχου και να συγκρίνονται με τις καταχωρισμένες φωτογραφίες για αυτοματοποιημένη αναγνώριση δικαιώματος, είναι επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων.

Το ίδιο ισχύει και για την δυνατότητα ανοίγματος κινητού με αναγνώριση δακτυλικού αποτυπώματος. Και θα πρέπει η εταιρεία κατασκευής του λογισμικού να ζητεί συγκατάθεση.

Συνεπώς, η επεξεργασία των φωτογραφιών δεν πρέπει συστηματικά να θεωρείται ως επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεδομένου ότι καλύπτονται από τον ορισμό των βιομετρικών δεδομένων, μόνο όταν υποβάλλονται σε επεξεργασία μέσω ειδικών τεχνικών μέσων που επιτρέπουν τη μοναδική αναγνώριση ή εξακρίβωση της ταυτότητας ενός φυσικού προσώπου¹¹⁵.

Ως εκ τούτου, εν είδει μνημονικού κανόνα, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι εάν οι εικόνες των υποκειμένων εξετάζονται μόνο από «ανθρώπους» που βλέπουν τις εικόνες, δεν αναμένεται επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων. Αν όμως οι ίδιες εικόνες αναλύονται από ένα μηχάνημα που είναι σε θέση να διακρίνει μεμονωμένα ένα άτομο από το άλλο, τέτοιες εικόνες μπορεί να χαρακτηριστούν ως βιομετρικά δεδομένα.

Τι συμβαίνει εάν οι εικόνες των υποκειμένων είναι βιομετρικά δεδομένα; Τότε τα βιομετρικά δεδομένα υπόκεινται στον ΓΚΠΔ, ως ειδική κατηγορία προσωπικών δεδομένων. Αυτό σημαίνει ότι, για παράδειγμα, η εκτέλεση της σύμβασης με έναν πελάτη ή έναν υπάλληλο δεν μπορεί να είναι η νομική βάση της επεξεργασίας δεδομένων, αλλά η συγκατάθεση. Το ερώτημα είναι εάν η συγκατάθεση είναι ελεύθερη, εάν είναι υποχρεωτική η απόκτηση αντίστοιχων υπηρεσιών και εάν είναι δυνατή η παροχή εναλλακτικών λύσεων, που δεν απαιτούν τη συλλογή βιομετρικών δεδομένων. Στην περίπτωση του Δημοσίου, η υποχρεωτική σάρωση και συλλογή αποτυπωμάτων για την υποχρεωτική έκδοση ταυτότητας ή διαβατηρίου, δεν απαιτεί συγκατάθεση.

¹¹⁵ ΓΚΠΔ Αιτιολογική σκέψη (51)

A. Γενικά - Το δικαίωμα επί της ίδιας εικόνας

Η εικόνα του ανθρώπου είναι άμεση προέκταση της προσωπικότητάς¹¹⁶ του, και αποτελεί ένα από τα στοιχεία της. Η εικόνα του ατόμου που ενσωματώνεται σε φωτογραφικό χαρτί ή οποιονδήποτε άλλον υλικό φορέα, εμπίπτει στην έννοια των προσωπικών δεδομένων «με την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η ευκρίνεια της φωτογραφίας είναι τέτοια ώστε να καθίσταται δυνατή η αναγνώριση του εικονιζόμενου προσώπου.»¹¹⁷ Η λήψη, επεξεργασία, δημόσια προβολή, ανάρτηση και καταχώρισή της, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου, μπορεί να αποτελεί προσβολή της προσωπικότητας, ιδιαίτερα με τη χρήση ΤΠΕ. Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, συντείνουν στην αστραπιαία αναπαραγωγή και διάδοση σε απεριόριστο πρακτικά αριθμό της προσβολής.

Το δικαίωμα του ατόμου στην προστασία της εικόνας του αποτελεί έκφραση του δικαιώματος, το οποίο κατοχυρώνεται. Ο Χάρτης Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και το άρθρο 5 παρ.1 Σ, κατοχυρώνουν το δικαίωμα του ανθρώπου στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, προστατευόμενα στοιχεία της οποίας αποτελούν, μεταξύ πολλών και η ζωή, η ιδιωτική σφαίρα, τιμή, υγεία, τα πνευματικά επιτεύγματα, εικόνα του υποκειμένου κ.λπ.

Εξ αυτών, το δικαίωμα (προστασίας) επί της ίδιας εικόνας (όπως είναι η νομική έκφραση), σημαίνει ότι η δημόσια προβολή της φωτογραφίας του γίνεται μόνο με την θέληση του υποκειμένου. Αφού το υποκείμενο κατέχει την ίδια αυτού εικόνα, ουδείς άλλος μπορεί να την απεικονίζει, αποθηκεύει, διαδίδει, χωρίς συναίνεση, παρά μόνον όπου ο νόμος προβλέπει. Αλλιώς θεωρείται ότι προσβάλλεται το δικαίωμα επί της ίδιας εικόνας ανεξάρτητα από το αν υφίσταται παράλληλα, προσβολή άλλου στοιχείου της προσωπικότητας, όπως υπόληψη¹¹⁸, Αρκεί μόνο η παράνομη φωτογράφιση ή και η αναμετάδοση δημοσίως της εικόνας¹¹⁹.

Το δικαίωμα επί της ίδιας εικόνας, δίδει στο υποκείμενο την εξουσία διαχείρισής της κατά βούλησιν και την εξουσία απαίτησης αμοιβής για την εκχώρησή της. Το δικαίωμα του

¹¹⁶ ΑΠ. 543/2009: Συγκεκριμένα, ως προσωπικότητα νοείται το πλέγμα των αγαθών που συνδέονται αναπόσπαστα με το πρόσωπο και συγκροτούν τη σωματική, ψυχική και κοινωνική ατομικότητα του ανθρώπου. Τα αγαθά αυτά δεν αποτελούν αυτοτελή δικαιώματα, αλλά επιμέρους εκδηλώσεις – εκφάνσεις ή πλευρές του ενιαίου δικαιώματος επί της ίδιας προσωπικότητας, σε τρόπο ώστε η προσβολή οποιασδήποτε εκφάνσεως της προσωπικότητας να σημαίνει και προσβολή της συνολικής έννοιας της προσωπικότητας. (Βλ. και Α. Γεωργιάδη / Μ. Σταθόπουλου, «Αστικός Κώδικας - Κατ' Άρθρον Ερμηνεία», Τόμος Ι, Γενικά Αρχαία, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1978,57 αρ.1. ΟΛΑΠ 812/1980, ΝοΒ 29 (1981) 79,80: «...η προσωπικότης υφ' οιανδήποτε των εκδηλώσεων αυτής (πνευματικής και σωματικής εργασίας, ελευθερίας, τιμής κ.λπ.)...»

¹¹⁷ **Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου**, Η αυθαίρετη φωτογράφιση προσώπου και η προστασία του από την ειδική νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα, Αρμ. 2005 σελ. 313, 314

¹¹⁸ βλ. την υπ' αριθμόν 385/2011 απόφασή ΑΠ.

¹¹⁹ ΑΠ 543/2009

ελέγχου επί της ίδιας εικόνας σημαίνει και δικαίωμα άρνησης στη διάδοση της εικόνας, αντίθεσης στη λήψη, διατήρηση και αναπαραγωγή της από τρίτους¹²⁰. Σημειωτέον ότι δεν επιτρέπεται η οιαδήποτε τροποποίηση ή αλλοίωση της εικόνας καθ' οιονδήποτε τρόπο και με οιοδήποτε μέσο χωρίς τη συναίνεση του υποκειμένου πλην εξαιρέσεων όπως γελοιογραφία, σάτιρα, που εντάσσονται σε θεμιτές εκδηλώσεις κ.λπ.¹²¹ Εξίσου παράνομη είναι η δημόσια συνοδεία εικόνας προσώπου με χαρακτηρισμούς ή σχόλια απαξιωτικά ή άσχετα με τον εικονιζόμενο¹²².

Η δημοσίευση φωτογραφιών προσώπου από τρίτο χωρίς συναίνεση συνιστά παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και προσβολή του δικαιώματος στην προσωπικότητα του. Το άρθ. 57ΑΚ, δίδει το δικαίωμα να ζητήσει ο ενάγων την άρση προσβολής και μη επανάληψης στο μέλλον. Το δικαστήριο μπορεί στην περίπτωση υπαιτιότητας να διατάξει ικανοποίηση ηθικής βλάβης του ενάγοντος και χρηματική αποζημίωση¹²³.

Β. Εξαιρέσεις που επιτρέπουν φωτογράφιση χωρίς συγκατάθεση

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η λήψη εικόνας προσώπου και η αναπαραγωγή της χωρίς τη συναίνεση του, σε ορισμένες περιπτώσεις όπως:

-με πρόβλεψη νόμου, για λόγους δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας, πρόληψης εγκλήματος κ.λπ.

-για λόγους ειδησεογραφίας, επικαιρότητας όπως κάλυψη γεγονότων από τα ΜΜΕ, κάλυψη δημόσιων¹²⁴ συναθροίσεων και εκδηλώσεων, χωρίς απομόνωση εικόνας συγκεκριμένου προσώπου ακροατηρίου ή συμμετεχόντων, αλλά ως μέλος του συνόλου.

-όταν οι φωτογραφίες εστιάζονται σε δημόσια πρόσωπα ή

¹²⁰ Βλ. ΕΔΔΑ αποφ. 15.01.2009, υπόθεση Ρέκλος – Δαβουρλή κατά Ελλάδα

¹²¹ **Συνοδινού Τατιάνα – Ελένη** (2007) *Η εικόνα στο δίκαιο*. Σάκκουλας, σελ 256-257 και ΠΚ 367 παρ.1

¹²² Εφ Αθ 1624/2005, Επισκ ΕΔ 2005 σελ 475 η φωτογραφία δύο προσώπων που μεταφέρουν την οικοσυσκευή που τους ανήκει, δίπλα σε κύριο άρθρο που αφορά «πλιάτσικο» σε χαλάσματα από σεισμό Βλ. Ολ ΑΠ 13/99

¹²³ αρ. 59 ΑΚ σε συνδυασμό με αρ. 914 και 932 ΑΚ, βλ. Ολ ΑΠ 13/99

¹²⁴ Γενικά, δημόσιοι χώροι θεωρούνται αυτοί που δεν προορίζονται για ιδιωτική χρήση και έχουν κοινό γνώρισμα το ότι εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον. Οι δημόσιοι χώροι διακρίνονται σε κοινόχρηστους και σε κοινωφελείς. Οι κοινόχρηστοι χώροι ορίζονται από την ελεύθερη χρήση του κοινού που τους επισκέπτεται και από την απαγόρευση δόμησης σε αυτούς. Οι κοινωφελείς χώροι περιλαμβάνουν χώρους όπου επιτρέπεται η δόμηση και είναι προορισμένοι για την εξυπηρέτηση ειδικών δημόσιων και γενικότερα κοινωφελών σκοπών (σχολεία, νοσοκομεία κ.λπ.(Ν.Δ. 17-7-1923). Μια σχολική εορτή δεν είναι δημόσιο γεγονός ανοιχτό στο βλέμμα οιοδήποτε τρίτου, ανεξαρτήτως του χώρου που διενεργείται.

-εφόσον υπάρχει αιτιολογημένο ενδιαφέρον ενημέρωσης του κοινού¹²⁵. Παρ' όλα αυτά δεν επιτρέπεται, χωρίς συναίνεση, η αποτύπωση και δημοσιοποίηση εικόνας μετέχοντος, σε προσωπική στιγμή ή σε κάποια «πολιτική» πορεία ή άλλων που αφορούν «ευαίσθητα» προσωπικά δεδομένα.

Πάντως κατά το Σύνταγμα¹²⁶, ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου, πέραν των υποχρεώσεων της Πολιτείας, είναι κριτήριο για τη νόμιμη ή μη λήψη και διακίνηση της εικόνας προσώπου.

5.2.9.1. Συστήματα ασφαλείας - Βιντεοσκόπηση σε σχολεία

-Συστήματα ασφαλείας στο σχολείο: η φωτογράφιση και βιντεοεπιτήρηση δεν αποτελούν βιομετρικά δεδομένα, εφ' όσον η επεξεργασία δεν αναγνωρίζει αυτοματοποιημένα το υποκείμενο, αλλά μέσω «ανθρώπου» μετά από «συμβάν», δεν αποθηκεύεται παρά μόνο μέχρι την επομένη ημέρα προσέλευσης και εφ' όσον δεν έχει διαπιστωθεί παραβίαση ασφαλείας ή βανδαλισμός. Οπότε δεν υφίσταται επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων και δεν απαιτείται ειδική συγκατάθεση των κηδεμόνων. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων με την 27/2008 απόφασή της, εδέχετο ως νόμιμη βάση «.. εφόσον ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η προστασία προσώπων ή αγαθών ή η ρύθμιση της κυκλοφορίας», όμως στο δια ταύτα απαγόρευε την λειτουργία.

Η Πολιτεία ρύθμισε το θέμα γενικότερα¹²⁷ επιτρέποντας τη βιντεοσκόπηση για λόγους φύλαξης, απαγορεύοντάς την, όμως, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας των μονάδων αυτών. Επιβάλλει μάλιστα σχετική σήμανση βιντεοεπιτήρησης.

5.2.9.2. Φωτογράφιση από γονείς, κηδεμόνες, συγγενείς ή άλλα παρευρισκόμενα πρόσωπα

Κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς, τα σχολεία, στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, προβαίνουν σε σειρά εκδηλώσεων, στις οποίες καλούνται γονείς, κηδεμόνες, συγγενείς και άλλα συγκεκριμένα πρόσωπα. Οι ανωτέρω φωτογραφίζουν, για αναμνηστικούς λόγους, με διάφορα μέσα την εκδήλωση και τα παιδιά, επικεντρώνοντας ή μη την λήψη, στα παιδιά τους. Αυτός ο τύπος δραστηριότητας εμπίπτει στην αποκαλούμενη «απαλλαγή για τα νοικοκυριά» στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, η οποία προβλέπει ότι ο ΓΚΠΔ δεν

¹²⁵ Εφ.Θες 2147/2001. ΕΔΔΑ, αποφ. 14 Φεβρουαρίου 1994, Cassado Coca, 367 § 2 ΠΚ, βλ. ΕφΘες 2147/2001, ΕφΑθ 2221/2006

¹²⁶ Άρθρο 2 §1 Σ

¹²⁷ Ν. 4610/2019 σε συνδυασμό με την υποπερίπτωση 1 της περίπτωσης Στ' του Κεφαλαίου Ι' του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114).

ισχύει όταν ένα άτομο επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (για παράδειγμα, φωτογραφία κάποιου) κατά τη διάρκεια μιας καθαρά προσωπικής ή οικογενειακής δραστηριότητας¹²⁸. Η αιτιολογική σκέψη (18) του ΓΚΠΔ μάλιστα είναι σαφής¹²⁹ για τον προσωπικό (κι όχι εμπορικό) χαρακτήρα της εξαίρεσης. Ομοίως προσωπικό χαρακτήρα απαιτεί και για την κοινωνική δικτύωση και την «επιγραμμική» (σ.σ. αδόκιμη μετάφραση του όρου on-line στον Κανονισμό) δραστηριότητα. Κατά συνέπεια δεν χρειάζεται από το σχολείο να γίνει οιαδήποτε ενέργεια, ενημέρωση επί νομικής βάσης ή λήψη συγκατάθεσης των υποκειμένων.

Παρ' όλα αυτά θα μπορούσε κάποιος γονέας να αντιταχθεί στην λήψη φωτογραφιών από γονείς. Δεν έχει όμως νομικό έρεισμα ούτε εκ του κανονισμού ούτε παιδαγωγικό, αφού το σχολείο σκοπεί, μεταξύ άλλων¹³⁰, στην αποκόλληση του παιδιού από το προστατευόμενο οικογενειακό περιβάλλον και την ένταξη (άρα και έκθεσή) του στο κοινωνικό περιβάλλον. Η έκθεση σε εξέταση του παιδιού στην τάξη, είναι παρόμοιας λειτουργίας με την εκτέλεση του ρόλου του σε ένα χριστουγεννιάτικο έργο ενώπιον ακροατηρίου. Λόγω μη ισχύος του ΓΚΠΔ υπαισέρχεται πλήρως το δικαίωμα στην έκφραση και πληροφόρηση¹³¹ παιδιών και γονέων.

Τούτων λεχθέντων, η πανταχού παρούσα φύση των κοινωνικών μέσων σημαίνει ότι πολλές φωτογραφίες (που αναπόφευκτα κάποιες περιλαμβάνουν εικόνες άλλων παιδιών), θα καταλήξουν στο λογαριασμό Facebook, Instagram ή άλλων κοινωνικών δικτύων, του γονέα και όχι μόνο.

Ούτε αυτό απαγορεύεται από τον ΓΚΠΔ και ενδέχεται να μην απαγορεύεται νομικά. Ωστόσο, εάν ο γονέας ενός από τα άλλα παιδιά, ζητήσει από τον συγκεκριμένο γονέα, να κατεβάσει τη φωτογραφία, η κοινή λογική και η κοινή ευγένεια υποδηλώνουν ότι πρέπει να το κάνει.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση ισχύει η προεκτεθείσα στο γενικό μέρος, νομοθεσία και η αποφυγή σχολίων. Ας σημειωθεί ότι ένα κριτήριο επιτρεπτής προσωπικής ανάρτησης στο διαδίκτυο, μπορεί να είναι ο πεπερασμένος ή μη αριθμός ατόμων που μπορούν να

¹²⁸ ΓΚΠΔ Άρθρο 2.2: ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: γ) από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικής ή οικιακής δραστηριότητας,

¹²⁹ Recital (18) Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικής ή οικιακής δραστηριότητας και άρα χωρίς σύνδεση με κάποια επαγγελματική ή εμπορική δραστηριότητα. Οι προσωπικές ή οικιακές δραστηριότητες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την αλληλογραφία και την τήρηση αρχείου διευθύνσεων ή την κοινωνική δικτύωση και την επιγραμμική δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο τέτοιων δραστηριοτήτων.

¹³⁰ Ν.1566/85 (όπως ισχύει). Άρθρο 1.1 Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι: α) να γίνονται ελεύθεροι ... β) να αποκτούν, μέσα από τη σχολική τους αγωγή, κοινωνική ταυτότητα και συνείδηση, γ) να αναπτύξουν ... αντίληψη συλλογικής προσπάθειας .. δ) να κατανοούν τη σημασία της τέχνης ... και Άρθρ. 4.1.στ) να καλλιεργούν το αισθητικό τους κριτήριο, ώστε να μπορούν να εκτιμούν τα έργα της τέχνης και να εκφράζονται ανάλογα, μέσα από τα δικά τους καλλιτεχνικά δημιουργήματα..

¹³¹ Recital 153 ΓΚΠΔ

προσπελάσουν τον λογαριασμό ή να ενημερωθούν από αυτόν. Είναι όμως αμφίβολο κατά πόσο οι περισσότεροι μπορούν να ρυθμίσουν κατάλληλα τον λογαριασμό τους. Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί το σχολείο να δρα προληπτικά και επικουρικά, ενημερώνοντας από την αρχή της χρονιάς τους γονείς να λειτουργούν σε ένα πλαίσιο καλής πρακτικής, όπως π.χ. ότι η λήψη φωτογραφιών σε δημόσιες εκδηλώσεις δεν απαγορεύεται. Το τι κάνουν τις φωτογραφίες είναι δυνατόν να έχει νομική σημασία, όχι μόνο βάσει του ΓΚΠΔ, αλλά και βάσει του αστικού και ποινικού κώδικα..

5.2.9.3. Φωτογράφιση από το Σχολείο

Τα σχολεία συχνά φωτογραφίζουν (ή «προσλαμβάνουν»¹³² φωτογράφους) για να αποτυπώσουν πλάνα από σχολικές εκδηλώσεις ή άλλες δράσεις, όπως για παράδειγμα το άνοιγμα ενός νέου επιστημονικού εργαστηρίου, μια θεατρική, χορευτική ή μουσική παράσταση κάποιας τάξης, μια εκπαιδευτική επίσκεψη, τον τελικό ενός αγώνισματος ή τους επιτυχόντες του σχολείου σε έναν μαθητικό διαγωνισμό (π.χ. Μικρός Ευκλείδης) με τις εικόνες αυτές να καταλήγουν στις προθήκες του σχολείου, στο site του, σε ενημερωτικό δελτίο ή στην τοπική εφημερίδα.

Στο πλαίσιο αυτό, τα σχολεία βρίσκονται σε πολύ διαφορετική θέση από τους γονείς / συγγενείς / φίλους, επειδή δεν εντάσσονται στην απαλλαγή από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ ως «φυσικά πρόσωπα ή νοικοκυριά». Λειτουργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων (data controllers), υπαγόμενοι άμεσα στις πρόνοιες του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου πρέπει να έχουν νομική βάση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων (όπως λήψη, επεξεργασία, αποθήκευση φωτογραφιών) και πρέπει να παρέχουν στα υποκείμενα, σαφείς και συνοπτικές πληροφορίες, σχετικά με το τι κάνουν με αυτά τα προσωπικά δεδομένα, πόσο καιρό θα το κρατούν, κ.λπ.

Τα σχολεία πρέπει να εξασφαλίσουν ότι υπάγονται σε μία από έξι νομικές βάσεις για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, προτού επεξεργαστούν αυτά. Μια από τις βάσεις είναι και η συγκατάθεση¹³³, που είναι ευκολότερο να ζητείται από γονείς / κηδεμόνες στην αρχή κάθε σχολικού έτους, έτσι ώστε η συγκατάθεση να μπορεί να καλύπτει

¹³² Συνήθως μέσω του Συλλόγου Γονέων, ο οποίος έρχεται σε συμφωνία με ή χωρίς αμοιβή,, κατ' αποκοπήν ή ανάλογα με αιτήματα κατά περίπτωση από γονέα.

¹³³ Ας σημειωθεί ότι στη φωτογράφιση για την έκδοση πάσο τεκμαίρεται η συγκατάθεση με την υποβολή αίτησης. Είναι προτιμότερο να αναζητείται πάντα μια άλλη –αν υπάρχει, βάση. Στην περίπτωση αυτή, νομική βάση θεωρούνται οι σχετικές διατάξεις των ΠΥΣ 99/1990 σε συνδυασμό με το Β.Δ. 306/73, το Ν.4009/2011 και την ΚΥΑ Φ.5/114196/Β3/2011, καθώς και την αριθ. 156422/69 καν. Υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα..

σαφώς συγκεκριμένες δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια αυτού, όσο η φύση και το πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνονται οι φωτογραφίες δεν αλλάζουν.

Σε εγκύκλιό¹³⁴ του το υπουργείο Παιδείας επισημαίνει ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η ανάρτηση φωτογραφιών και βίντεο με μαθητές στους δικτυακούς τόπους των σχολικών μονάδων αφού από αυτές μπορούν να προσδιορισθούν οι μαθητές. Φωτογραφίες, βίντεο επιτρέπεται να αναρτώνται ή να αποθηκεύονται ψηφιακά ως αναμνηστικά, μόνο κατόπιν συγκατάθεσης των γονέων. Έχει μάλιστα και έντυπο σχετικής συγκατάθεσης.

Τα ιστολόγια των σχολείων και τα blogs είναι ανοικτά. Τεχνικά, μπορούν κατά περίπτωση, να παρέχουν κωδικούς πρόσβασης (αυτό, αν εφαρμοσθεί, πρέπει να γίνεται αυτόματα με την εγγραφή των παιδιών στο σχολείο). Όμως, ένας τέτοιος περιορισμός αντιστρατεύεται την προβολή του σχολείου και των παιδιών, κυρίως σε δραστηριότητες κοινωνικού χαρακτήρα ή επιτευγμάτων. Γι' αυτό κάποιες καλές πρακτικές ανάρτησης φωτογραφικού υλικού μαθητών, όπου η προσπέλαση είναι ανοικτή, μπορεί να είναι οι εξής:

- Αποφυγή πλήρους ονοματεπωνύμου μαθητών στις φωτογραφίες τους,
- Δημοσίευση ομαδικών φωτογραφιών,
- Εφαρμογή εργαλείων θολότητας (blur tool) στα πρόσωπα των μαθητών και σμίκρυνση των φωτογραφιών (η θολότητα σε ατομικά επιτεύγματα δεν εξυπηρετεί τον παιδαγωγικό στόχο).

Εφ' όσον η φωτογράφιση γίνεται από δάσκαλο, αυτός λειτουργεί ως υπο-επεξεργαστής, ενώ αν έχει ανατεθεί σε επαγγελματία ή εκτελείται από τον Σύλλογο Γονέων, τότε είναι «τρίτος» κατά τον ΓΚΠΔ και πρέπει να υπάρχει σχετικό μνημόνιο μεταξύ αυτού και του Διευθυντή ως data controller, με τις πρόνοιες περιορισμού τήρησης δεδομένων, εμπιστευτικότητας, ασφαλείας, ανωνυμοποίησης κ.λπ., έστω και αν δεν υπάρχει συμφωνηθέν τίμημα.

Σημειωτέον ότι η χρήση από τους δασκάλους των δικών τους συσκευών (διεθνώς η ορολογία είναι BYOD: Bring Your Own Device) δεν απαγορεύεται¹³⁵, αλλά επιβάλλεται η άμεση μεταφορά των αρχείων στις σχολικές συσκευές και η διαγραφή από τις ιδιότητες, κατά τρόπον οριστικό.

¹³⁴ Αρ. Πρωτ.: 103373/22-6-2018

¹³⁵ Το πλεονέκτημα της χρήσης ιδιόκτητων αντί εταιρικών, συσκευών είναι ότι ο χρήστης γνωρίζει την λειτουργία, κατέχει, συντηρεί και υποστηρίζει τη συσκευή, αποδοτικότερα και αποτελεσματικότερα. Αυτό σημαίνει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων θα έχει σημαντικά μικρότερο έλεγχο πάνω στη συσκευή από ό, τι θα είχε σε μια παραδοσιακή εταιρική ιδιοκτησία και συσκευή. Επομένως, η ασφάλεια των δεδομένων αποτελεί πρωταρχικό του μέλημα, δεδομένου ότι αφ' ενός είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο και την ασφάλεια των δεδομένων του, ανεξάρτητα από την ιδιοκτησία της συσκευής που χρησιμοποιείται για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας και αφ' ετέρου μπορεί να διαθέτει μεγάλο αριθμό συσκευών που πρέπει να ελέγχονται. Είναι ένα σημαντικό κεφάλαιο, που όμως η περαιτέρω ανάπτυξή του εκφεύγει του σκοπού της παρούσας.

5.2.9.4. Φωτογράφιση από ΜΜΕ

Μια φωτογραφία λαμβάνεται από μια τοπική εφημερίδα στα πλαίσια σχολικής εκδήλωσης. Παρ' ότι οι εκδηλώσεις των σχολείων γίνονται σε δημόσιους χώρους περιλαμβανομένων σχολείου, δημοτικών αιθουσών, ιδιωτικών θεάτρων, γηπέδων κ.λπ., δεν αποτελούν αυτομάτως, δημόσιο γεγονός, εκτός αν έχουν σχεδιασθεί ως τέτοιο, όπως π.χ. στην τελετή βράβευσης σχολείου (για επιτεύγματα παιδιών), φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, ανοιχτές στο κοινό παραστάσεις, αγιασμός με πρόσκληση ή με προγραμματισμένες αφίξεις επισήμων κ.λπ. Εφ' όσον το σχολείο έχει συμφωνήσει σε αυτό, και τα παιδιά ή / και οι κηδεμόνες τους γνωρίζουν ότι φωτογραφίες των υποκειμένων που συμμετέχουν στην τελετή μπορεί να εμφανιστούν στην εφημερίδα, αυτό δεν παραβιάζει τον ΓΚΠΔ.

Ειδικά στις επιτυχίες και βραβεύσεις μπορούν να δημοσιεύονται και ονόματα, εφ' όσον τα παιδιά και / ή οι κηδεμόνες τους είναι ενήμεροι, καθώς και για το πλαίσιο στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί η φωτογραφία.

Σε κάθε περίπτωση η ελευθερία στην πληροφόρηση και ενημέρωση του κοινού προστατεύεται συνταγματικά και ασκείται ελεύθερα, υπό τους περιορισμούς, που τίθενται από τον νόμο, και δεν θίγεται με παράνομο τρόπο η προσωπικότητα τρίτων (άρθρο 5 του Συντ.), το δικαίωμα στην πληροφοριακή αυτοδιάθεση (άρθρο 9Α του Συντ.) ούτε οι πρόνοιες προστασίας προσωπικών δεδομένων του ΓΚΠΔ. Επειδή και τα δύο δικαιώματα είναι θεμελιώδη και δεν νοείται προτίμηση του ενός, ο ΓΚΠΔ προβλέπει την συμφιλίωση των δικαιωμάτων¹³⁶.

Σημειωτέον ότι τα ΜΜΕ διέπονται από ειδικούς νόμους διατήρησης των αρχείων¹³⁷, ανεξάρτητα από τις προθέσεις τους ή τις ενδεχόμενες απαιτήσεις, υπό των υποκειμένων, διαγραφής των δεδομένων τους. Πέραν αυτού, εξ αντικειμένου διατηρούν αρχεία και με προσωπικά δεδομένα, περιλαμβανομένων φωτογραφιών και ονομάτων, διαρθρωμένα έτσι (Media Asset Management) ώστε να είναι προσπελάσιμα από τους τεχνικούς και

¹³⁶ ΓΚΠΔ Recital 153: Το δίκαιο των κρατών μελών θα πρέπει να συμφιλιώνει τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, περιλαμβανομένης της δημοσιογραφικής, πανεπιστημιακής, καλλιτεχνικής ή και λογοτεχνικής έκφρασης, με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού. ... Επομένως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν νομοθετικά μέτρα που να προβλέπουν τις αναγκαίες εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις για την εξισορρόπηση των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων.

¹³⁷ Άρθρο 3 παρ. 12 του Ν. 2328/1995, που ορίζει ότι Οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται να διατηρούν στο αρχείο τους μαγνητοφωνήσεις ή μαγνητοσκοπήσεις όλων των εκπομπών τους, όπως αυτές μεταδίδονται ή αναμεταδίδονται, στην τελική τους μορφή με τις τυχόν διακοπές για μετάδοση διαφημίσεων κ.ο.κ. και ως τρεις (3) τουλάχιστον μήνες από την ημέρα μετάδοσης. Οι σταθμοί υποχρεούνται να αποστέλλουν αυτές τις μαγνητοφωνήσεις ή μαγνητοσκοπήσεις στο Ε.Σ.Ρ. μόλις τους το ζητήσει ή να χορηγούν αντίγραφα στους ενδιαφερομένους, προκειμένου αυτοί να ασκήσουν το δικαίωμα απάντησης ή το δικαίωμα δικαστικής προστασίας τους.

δημοσιογράφους, άμεσα για τις ανάγκες των εκπομπών και για ερευνητικούς, ιστορικούς, νομικούς κ.λπ. λόγους. Αποτελούν άλλωστε στοιχείο του ενεργητικού της εταιρείας.

5.3. Ορισμός και Ρόλος Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (ΥΠΔ / D.P.O)

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ¹³⁸ οι Υπεύθυνοι επεξεργασίας και εκτελούντες επεξεργασία, δημοσίων φορέων ή όσων εκτελούν επεξεργασία απλών και ευαίσθητων δεδομένων μεγάλης κλίμακος. οφείλουν να ορίζουν ΥΠΔ. Γενικά τα σχολεία είναι φορείς δημόσιας λειτουργίας, όμως στην Ελλάδα, δεν έχουν ίδια νομική ή οικονομική προσωπικότητα ή ανεξαρτησία. Ακόμη περισσότερο, στα πλαίσια της εργασίας αυτής δεν θεωρούνται Υπεύθυνοι αλλά εκτελούντες επεξεργασία. Αρμόδιος Υπεύθυνος είναι το Υπουργείο Παιδείας, που ορίζει¹³⁹ τον ΥΠΔ του Υπουργείου. Ενδεχομένως θα μπορούσε να ορίσει ΥΠΔ ή εκτελούντα χρέη «κατά ανάθεσιν» ανά Διεύθυνση πρωτοβάθμιας. Όπως άλλωστε αναφέρει ο καθηγητής Γρ. Τσόλιας *«Η θεσμοθέτηση του ΥΠΔ συνιστά ακρογωνιαίο λίθο του οικοδομήματος του Κανονισμού, που πρόκειται να συμβάλει τα μέγιστα στην εφαρμογή και τήρηση της οικείας νομοθεσίας»*¹⁴⁰. Συνεπώς πρέπει να δεικνύουν ότι λαμβάνουν έμπρακτα υπόψη, τις πρόνοιες του Κανονισμού. Ιδιαίτερα πρέπει να μπορούν να ενημερώνουν και καθησυχάζουν τους γονείς σχετικά με την ασφαλή χρήση των προσωπικών δεδομένων των μαθητών.

Καθήκον του ΥΠΔ ή του «κατ' ανάθεσιν» ΥΠΔ» είναι¹⁴¹ κυρίως να ενημερώνει, συμβουλεύει και παρακολουθεί την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στην μονάδα και τη συμμόρφωση του προσωπικού και να είναι σημείο επικοινωνίας με τους γονείς και με την εποπτική αρχή. Δεδομένης της προσωπικής επαφής με τους γονείς, αποτελεί καλή πρακτική ο ορισμός ενός εκπαιδευτικού αφού εξ αντικειμένου είναι μέλημά τους η ανάπτυξη των πνευματικών, ψυχικών και σωματικών χαρισμάτων των παιδιών, κατ' εξοχήν δηλαδή ευαίσθητων στοιχείων. Πρέπει να χαιρεί εκτίμησης και σεβασμού από δασκάλους και γονείς.

¹³⁸ Άρθρο 37 παρ.1 Ορισμός του υπευθύνου προστασίας δεδομένων .. σε κάθε περίπτωση στην οποία: α) η επεξεργασία διενεργείται από δημόσια αρχή ή φορέα ..., β) οι βασικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία συνιστούν πράξεις επεξεργασίας οι οποίες, λόγω της φύσης, του πεδίου εφαρμογής και/ή των σκοπών τους, απαιτούν τακτική και συστηματική παρακολούθηση των υποκειμένων των δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, ή γ) οι βασικές δραστηριότητες του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία συνιστούν μεγάλης κλίμακας επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ...

¹³⁹ Είχε γραφεί η μελέτη όταν δημοσιεύθηκε ο Ν. 4624/2019 ΦΕΚ 137 /29-8-19 όπου στο άρθρο 6 παρ.1 «ο δημόσιος Φορέας ορίζει τον ΥΠΔ». Βλ. Παράρτημα IV.

¹⁴⁰ Τσόλιας Γρηγόρης, (2004), περιοδικό IT SECURITY, τεύχος 51, σελ. 40 επ.
https://www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/NEWSMAIN/BIBLIOGRAPHY/MONOGRAPHY/MONOGRAPHY_T/ΤΣΟΛΙΑΣ%20DPO%20%20IT%20SEC.PDF

¹⁴¹ Άρθρο 38 ΓΚΠΔ

Δεν απαιτείται τυπικό προσόν για τον ρόλο, ωστόσο ο ΥΠΔ πέραν του διδασκαλικού επαγγέλματος και γνώσεων της ψυχολογίας των παιδιών, θα πρέπει να έχει κατάρτιση στην διοίκηση της εκπαίδευσης, καλή γνώση και πρακτική των ΤΠΕ και καλή εμπειρική γνώση του ΓΚΠΔ¹⁴². ΥΠΔ δεν μπορεί να γίνουν λόγω ασυμβίβαστου κατά το άρθρο 38 παρ.6 του ΓΚΠΔ, οι ασκούντες Διεύθυνση ή ο υπεύθυνος ΤΠΕ.

5.3.1. Ρόλος του ΥΠΔ σε Σχολεία

Είναι συμβουλευτικός (όχι αποφασιστικός) και δε φέρει προσωπική ευθύνη για τη μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό. Οι αρμοδιότητες του ΥΠΔ περιλαμβάνουν, (αλλά δεν περιορίζονται) τις:

- Ενημέρωση των δασκάλων σχετικά με σημαντικές απαιτήσεις συμμόρφωσης, καθώς και σε ενημέρωση επί σχετικών αποφάσεων της Αρχής. Διενέργεια ελέγχων για την εξασφάλιση συμμόρφωσης και αντιμετώπιση προληπτικών ζητημάτων.
- Διευκόλυνση της συμμόρφωσης Διευθυντή, Υποδιευθυντή, με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.
- Παρακολούθηση των επιδόσεων και παροχή συμβουλών σχετικά με τον αντίκτυπο των προσπαθειών προστασίας δεδομένων.
- Εξυπηρετεί ως σημείο επαφής μεταξύ του σχολείου και των Εποπτικών Αρχών αλλά και λαμβάνει τα αιτήματα γονέων που αφορούν την επεξεργασία των δεδομένων των παιδιών του και την άσκηση των δικαιωμάτων τους.
- Ενημερώνει τους Γονείς ή/και τον Σύλλογο Γονέων για τα μέτρα που εφαρμόζονται για την προστασία των προσωπικών τους πληροφοριών ή του παιδιού τους.
- Συμβάλλει στον μετριασμό τυχόν κρίσεων με αναφορά στην Αρχή και επικοινωνία με τις ρυθμιστικές υπηρεσίες.

Δεδομένου του φόρτου εργασίας η Διεύθυνση θα μπορούσε να απαλλάξει τον ΥΠΔ, κατά τα πρώτα χρόνια εφαρμογής, από κάποιες ελάχιστες ώρες εβδομαδιαίως, έναντι προσφοράς σημαντικού διοικητικού έργου.

¹⁴² Άρθρο 37 παρ. 5 ΓΚΠΔ

5.4. Χρήση Υπολογιστικής Τεχνολογίας στο Σχολείο

Στα σχολεία τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών και οι επιδόσεις τους καταχωρίζονται και επεξεργάζονται στο myschool ηλεκτρονικά. Είναι θέμα του υπεύθυνου επεξεργασίας (του Υπουργείου Παιδείας, όπως εδείχθη) να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα¹⁴³ ασφαλείας (προσπέλαση, κρυπτογράφηση, αποκλεισμό κυβερνοεισβολέων, συχνή αλλαγή συνθηματικών κ.λπ.) και όχι του εκτελούντος επεξεργασία (διευθυντή, δάσκαλου). Πέραν αυτών η τεχνολογία χρησιμοποιείται στα σχολεία για διοικητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς. Παρατίθενται κατωτέρω θέματα τεχνολογίας που ενδεχόμενα να επηρεάσουν την ασφαλή επεξεργασία προσωπικών στοιχείων.

5.4.1 E-mails

Τα σχολεία (Διευθυντής) όμως, επικοινωνούν με το προσωπικό μέσω συστήματος email, που διαθέτει το myschool, ως αποστολείς. Ως παραλήπτες, οι δάσκαλοι σε πολλές περιπτώσεις δίδουν διεύθυνση email εκτός του myschool (πχ. Gmail, yahoo κ.λπ.) ή εξουσιοδοτούν τον πάροχο του email τους να λαμβάνει αυτόματα και να προωθεί στον λογαριασμό τους (σε αυτούς τους παρόχους), τα μηνύματά τους από τον λογαριασμό τους στο myschool. Αυτό, εφ' όσον περιλαμβάνει αναφορές, περιεχόμενο ή έγγραφα συνημμένα με προσωπικά στοιχεία επί μαθητών και προσωπικού συνιστά κίνδυνο διαρροής¹⁴⁴. Αυτός ο κίνδυνος αυξάνεται εάν ο πάροχος δεν είναι πιστοποιημένος κατά τον ΓΚΠΔ, αλλά και από το γεγονός ότι τα μηνύματα αυτά ανάλογα με τον emailer, συχνά αποθηκεύονται στο email μεν, αλλά τοπικά δε, στην συσκευή του παραλήπτη, αυτόματα από τον πάροχο.

Μια άμεση ανέξοδη συμμόρφωση του σχολείου κατά τον ΓΚΠΔ¹⁴⁵ είναι η χρήση μόνο των myschool διευθύνσεων.

5.4.2 Χρήση μη ιδιόκτητης ή μη ελεγχόμενης τεχνολογίας

Ένα άλλο θέμα κινδύνου είναι η αυξανόμενη χρήση υπολογιστικής τεχνολογίας και υπηρεσιών, μη ελεγχόμενων από τα σχολεία ή το Υπουργείο και μη εγκατεστημένων σε χώρους τους. Η χρήση δηλαδή τεχνολογιών cloud Computing¹⁴⁶ (υπολογιστικό νέφος).

¹⁴³ Άρθρο 24 παρ.1 Ευθύνη του Υπεύθυνου Επεξεργασίας και άρθρο 32 παρ.1 εδαφ.β,δ Ασφάλεια, του ΓΚΠΔ

¹⁴⁴ Άρθρο 32 παρ.2 Εκτίμηση κινδύνου, του ΓΚΠΔ & Άρθρο 28 παρ.3,γ,ε Ευθύνη του εκτελούντος επεξεργασία

¹⁴⁵ Άρθρο 28 παρ.3 εδαφ. η, συμμόρφωση, του ΓΚΠΔ

Ο χρήστης δεν γνωρίζει που ευρίσκονται τα δεδομένα του, δεν γνωρίζει πόσο καιρό διατηρούνται στην πραγματικότητα, δεν ελέγχει τις διαδικασίες ασφαλείας. Και κυρίως δεν γνωρίζει σε ποια νομοθεσία υπάγεται κάθε αντικείμενο που χρησιμοποιεί και τι περιορισμοί ευθύνης υπάρχουν. Ένας υπολογιστής κάπου στο internet μπορεί να ταυτοποιεί τον χρήστη, ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου, μπορεί να έχει ανιχνευτές ή «τρύπες» ασφαλείας, χωρίς απαραίτητα ο πάροχος cloud να το γνωρίζει.

Έχει σημασία η χρήση τεχνολογίας για τον χειρισμό των δεδομένων μαθητών και προσωπικού να είναι ανεξάρτητη ως προς εκείνη που αφορά εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Και στις τελευταίες όμως, που είναι υπό τον έλεγχο των δασκάλων (και με προτροπή, κατά περίπτωση από το Υπουργείο Παιδείας όπως π.χ. Πηγές, διαδραστικό λογισμικό εκμάθησης μαθήματος κ.λπ.), πρέπει οι δάσκαλοι να προσέχουν ώστε τα παιδιά στο σχολείο να μην παρέχουν άθελά τους προσωπικά στοιχεία, να μη αποθηκεύουν αυθαίρετα, αρχεία ή να προσπελούν μη ελεγχθείσες ιστοσελίδες.

5.5. Μεταφορά Προσωπικών Δεδομένων στο Σπίτι από τον Δάσκαλο.

Η ανυπαρξία, στα σχολεία στην Ελλάδα, προσωπικού χώρου εργασίας του δασκάλου (και προσωπικού ερμαρίου που να κλειδώνει) καθιστά δύσκολη την εργασία, κατά την διάρκεια του σχολικού ωραρίου. Την καθιστά επιπλέον και εξαιρετικά ανασφαλή. Πέραν της έλλειψης ησυχίας, οιοδήποτε έγγραφο ή οθόνη υπολογιστή, είναι άμεσα ορατό από τους συναδέλφους, που βρίσκονται όλοι στο μοναδικό γραφείο και σε απόσταση εκατοστών. Γονείς, μαθητές, άλλοι υπάλληλοι, εκπρόσωποι τρίτων μπορούν επίσης να εισέρχονται στο γραφείο δασκάλων, όπως ονομάζεται, για συζήτηση ή επίλυση προβλημάτων. Ο κίνδυνος να διαρρεύσει ή απωλεσθεί κάτι, είναι εξ ίσου υπαρκτός (ακόμη και ενημέρωση γονέων, για θέματα ευαίσθητα ή μη, των τέκνων, γίνεται αναγκαστικά εις δυνητικόν επήκοον όλων).

Αυτή η κατάσταση οδηγεί αντικειμενικά στο να παίρνουν οι δάσκαλοι «δουλειά στο σπίτι». Γραπτά, βαθμολογίες, αναφορές, μελέτες περιπτώσεων, προσωπικά και ευαίσθητα στοιχεία φωτογραφίες ή βίντεο κ.λπ., αναγκαστικά μπορούν να μεταφέρονται κατά περίπτωση, από

¹⁴⁶ «Το Cloud computing είναι ένα δικτυακό σύστημα κοινόχρηστων υπολογιστικών πόρων (αποτελούμενο από δίκτυα, διακομιστές, αποθηκευτικούς χώρους, εφαρμογές και υπηρεσίες) τμήμα ή διαμοίραση των οποίων παρέχεται στους χρήστες, όποτε το απαιτήσουν, με κύρια χαρακτηριστικά την εύκολη προσπέλαση και χρήση με ελάχιστη διαμόρφωση, χωρίς αναγκαιότητα για υποδομές, προσωπικό, συντήρηση, διοίκηση, ενημέρωση και ασφάλεια συστημάτων, έτσι ώστε να επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακος». The NIST Definition of Cloud Computing, U.S. Department of Commerce, National Institute of Standards and Technology, 2011, NIST Special Publication 800-145 on Computer Security, p.2. [Η πρώτη αναφορά ανευρίσκεται στην από την Apple προεληθούσα τεχνολογία Telescript].

και προς το σχολείο, προς επεξεργασία, με τσάντα ή φορητές συσκευές όπως στικάκια, δίσκοι, φωτογραφικές μηχανές, κινητά, ταμπλέτες και Η/Υ (η τσάντα και οι συσκευές σπανίως είναι του σχολείου -βλ. αναφορά σε BYOD στα προηγούμενα). Ενημερώνουν μάλιστα και από το σπίτι, τα διάφορα αρχεία ανεξαρτήτως υποστρώματος εγγραφής. Αυτό αυξάνει τον κίνδυνο διαρροής έστω και από τυχαίους λόγους. Μια υπό εξέταση, λύση, θα μπορούσε να είναι η προστασία με κλειδί ή password των συσκευών ή και η αύξηση διακίνησης εγγράφων, που αφορούν προσωπικά δεδομένα, μέσω ασφαλούς δικτύου ή κατανεμημένου στον δάσκαλο χώρου, στους servers του myschool.

5.6. Προτάσεις νομοθετικής ρύθμισης

Η έρευνα κατέδειξε ότι τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, η ιδιωτικότητα και τα προσωπικά δεδομένα είναι διαφορετικής φύσεως θέματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα αφορούν το άτομο επειδή είναι άνθρωπος και έχει αυτονοήτως δικαίωμα στην ζωή, ελευθερία και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητός του. Ζώντας σε κοινωνία έχει δικαίωμα ισότητας ενώπιον του νόμου, σε δίκαιη δίκη, στην ισηγορία, πεποιθήσεις, γνώμη, έκφραση, πίστη, στην εκπαίδευση, στην παιδεία, στην υγεία, στην ασφάλεια, σε ένα επίπεδο ζωής κ.λπ., καθώς και στην ιδιωτικότητα, δηλαδή στο απαραβίαστο της προσωπικής ή οικογενειακής ζωής, του σπιτιού και της αλληλογραφίας / επικοινωνίας. Τα απολαμβάνει ελεύθερα εκτός αν παρεμποδίζει τους άλλους ή όταν νόμος περιορίζει. Η διακήρυξη μάλιστα απαγορεύει κάθε διάκριση του ατόμου εν κοινωνία, στην απόλαυση των δικαιωμάτων εξ αιτίας των χαρακτηριστικών ακριβώς, που ο ΓΚΠΔ θεωρεί ευαίσθητα. Η διακήρυξη δεν «προστατεύει» ευαίσθητα δεδομένα από μη έκθεση, αλλά απαγορεύει από την συγκροτημένη σε κράτος κοινωνία, διάκριση ή δίωξη των μελών της βάσει αυτών. Τα ελληνικά συντάγματα μάλιστα, παλαιότεν, απαγόρευαν τις διακρίσεις ακόμη και εις βάρος ξένου.

Ο ΓΚΠΔ εισάγει τον περιορισμό επεξεργασίας, κατ' ουσίαν έκθεσης, προσωπικών και ιδιαίτερα, ευαίσθητων, βιομετρικών κ.λπ. δεδομένων, εκτός εάν υπάρχει νομική βάση ή, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, συναίνεση. Στην εσωτερική έννομη τάξη της Ελλάδος, υπάρχουν τα Δικαστήρια και η Αρχή (ΑΠΔΠΧ). Ενώ στην Αγγλία η αρμόδια Αρχή (ICO) περιορίζεται σε ρόλο αντίστοιχο «τροχονόμου» και σε περίπτωση προστίμων αρμόδια είναι τα δικαστήρια. Στην Ελλάδα η ΑΠΔΠΧ παρεμβαίνει σε πολιτικό και νομοκανονιστικό επίπεδο με τις αποφάσεις της και ιδίως το σκεπτικό της.

Η οδηγία 95/46, ο ΓΚΠΔ και οι παρεπόμενες οδηγίες και κανονισμοί, είχαν εξ αρχής στόχο την εναρμόνιση των νομοθεσιών επί του θέματος. Παρατηρείται όμως το φαινόμενο

αντιφατικών ή αντίθετων αποφάσεων. Οπότε κατωτέρω σχολιάζονται ορισμένες απόψεις που αφορούν σχολεία, επί των ιδίων θεμάτων των δύο Αρχών, υπό αυτό πρίσμα.

5.6.1. Η βιντεοεπιτήρηση Ασφαλείας στα Σχολεία.

Το θέμα αυτό παρουσιάστηκε στο τμήμα 5.2.9.1. Η ΑΠΔΠΧ¹⁴⁷ απαγόρευε την βιντεοσκόπηση ασφαλείας και το Κράτος έδωσε σολομώντεια λύση επιτρέποντας μόνο την εκτός ωρών λειτουργίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ΥΑ Φ.25/1033733/Δ1/22.6.2018, δεν επιτρέπεται η χρήση – λειτουργία καμερών ασφαλείας στους σχολικούς χώρους κατά τη διάρκεια λειτουργίας του σχολείου, σύμφωνα και με την υπ' αρ. Γ/ΕΞ/2274/31.3.2011 (ΦΕΚ 548/τ. Β'/7-4-2011) οδηγία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και ειδικότερα το άρθρο 18, παρ. 2, που ορίζει επιπλέον ότι οι ώρες λειτουργίας του συστήματος θα πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια σε σχετικές ενημερωτικές πινακίδες έτσι ώστε να γνωρίζουν όλοι οι μαθητές και φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι κατά τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο δεν παρακολουθούνται. Όμως τέτοιες λύσεις δεν λύνουν το πρόβλημα ειδικά σε σχολεία με εξοπλισμό, μουσικό ή άλλο. Στην ICO¹⁴⁸ δεν τίθεται καν θέμα συναίνεσης ή λειτουργίας εκτός ωρών εργασίας. Επιτρέπεται συνεχώς, σε όλους τους χώρους εσωτερικούς ή εξωτερικούς, πλην προσωπικής φύσεως (όχι κάλυψη τουαλέτας, τάξεων μαθήματος, γραφείων καθηγητών), χωρίς ήχο, με συγκεκριμένη χρονική διατήρηση των καταγραφών κάθε ημέρας, επί 14 ημέρες, με συγκεκριμένους τρίτους που ενδέχεται να κοινοποιηθούν, υπό συγκεκριμένη επίβλεψη (υποδιευθυντής). Κι' όχι μόνο αυτό¹⁴⁹, αλλά επειδή υπήρξαν και κρούσματα αδικημάτων, επιτρέπεται η τοποθέτηση κρυφής κάμερας για συγκεκριμένο σκοπό και χρόνο με τυχαίο τρόπο, πλην τουαλέτας, μη γνωστοποιήσιμης ούτε στο προσωπικό. Η κάλυψη δεν αφορά μόνο κλοπές ή βανδαλισμούς, αλλά και ατυχήματα ή επιθέσεις. Προστατεύει επίσης τους εφημερεύοντες δασκάλους και παιδιά, από εσφαλμένη απόδοση ευθυνών.

Πρόταση Ρύθμισης: Η απαγόρευση της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, στην απολυτότητα της, δεν μπορεί κατά τη γνώμη μας να θεωρηθεί ορθή, αλλά θα έπρεπε να προβλέπονται, έστω ως εξαιρέσεις, περιπτώσεις που πιθανόν να επιβάλουν τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία ενός υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος,

¹⁴⁷ 01-04-2008-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 27/2008-Απόφαση της Αρχής για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης σε χώρο σχολικών συγκροτημάτων.

¹⁴⁸ <https://ico.org.uk/media/1542/cctv-code-of-practice.pdf> ανακτηθέν 30/08/2019

¹⁴⁹ Στο παράρτημα IV παρατίθεται ανακοίνωση του δημόσιου γυμνασίου Willingdon UK. Ευρίσκεται και στο <https://willingdonschool.org.uk/public/data/file/5/e/Willingdon%20Community%20School%20CCTV%20Policy%20-%20July%202018.pdf> ανακτηθέν 30/08/19

πάντοτε με σεβασμό των διατάξεων του ΓΚΠΔ και με εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Επομένως η πρόταση μας είναι η κάμψη του απόλυτου χαρακτήρα της απαγόρευσης με σχετική νομοθετική ρύθμιση

5.6.2. Ατομικά Δελτία Υγείας Μαθητών, εμβολιασμοί και αντιρρήσεις γονέων

Το ατομικό δελτίο υγείας (βλ. Φ.6/1094/80261/Δ1, 20-5-2015), αποτελεί δικαιολογητικό εγγραφής των παιδιών στο νηπιαγωγείο και στην Α΄ Τάξη του Δημοτικού Σχολείου, καθώς και ιατρικό πιστοποιητικό παρακολούθησης της υγείας των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια φοίτησής τους στις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καταρτίζεται δε, και συμπληρώνεται από αρμόδιους ιατρούς και δίδεται στο σχολείο με σκοπό την παρακολούθηση της υγείας του και τη διαπίστωση της δυνατότητάς του να συμμετέχει στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, κ.λπ. Γονέας προσέφυγε ζητώντας να μη συμπληρώνεται τέτοιο δελτίο λόγω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η απόφαση 17/2003 της ΑΠΔΠΧ λέει περιληπτικά, ότι τήρηση αρχείου πρέπει να γίνεται από προσωπικό δεσμευμένο με το ιατρικό απόρρητο, και αφού στα σχολεία δεν υπάρχει σχολίατρος είναι μη νόμιμη και πρέπει να τηρείται σε σχολιατρική υπηρεσία. Ο σχολίατρος «θα πρέπει να ενημερώνει τον διευθυντή του σχολείου για τυχόν υπάρχοντα προβλήματα υγείας των μαθητών».

Βάσει της πρότασης της ΑΠΔΠΧ, ανακύπτουν τα εξής:

α) Λόγω μη ύπαρξης ιατρικού προσωπικού η καταχώριση του ΑΔΥΜ στον φάκελο μαθητή είναι παράνομη, Συνεπώς το σχολείο δεν μπορεί να προχωρεί στις ζητούμενες διοικητικές πράξεις ή ενέργειες (που απαιτούν ΑΔΥΜ) οπότε θα θέσει σε εκκρεμότητα την πράξη.

β) Η ΑΠΔΠΧ μεταθέτει το θέμα ενημέρωσης στον σχολίατρο, ο οποίος κατά την ΑΠΔΠΧ πρέπει να ενημερώνει τον διευθυντή. Οπότε μετά την γραπτή ενημέρωση ο Διευθυντής νόμιμα καταχωρίζει το ενημερωτικό σημείωμα του Σχολιάτρου στον φάκελο και προβαίνει στις απαραίτητες διοικητικές ενέργειες. Η ενδεχόμενη ύπαρξη σχολικών νοσηλευτών βάσει Εγκυκλίου του ΓΓ του Υπ. Παιδείας¹⁵⁰ μπορεί να διευκολύνει την διαδικασία.

¹⁵⁰ Η Αρ. πρωτ: 203376/Δ1/ 11.12.15 ΥΠΕΠΘ, ΘΕΜΑ: «Καθήκοντα και ωράριο Σχολικών Βοηθών και Σχολικών Νοσηλευτών που απασχολούνται στην Πρωτοβάθμια Γενική Εκπαίδευση» καθορίζει ότι : στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Κοινωφελούς Χαρακτήρα στην Πρωτοβάθμια, Οι Σχολικοί Νοσηλευτές έχουν ως κύριο έργο την προαγωγή της υγείας και ασφάλειας στη σχολική μονάδα, παρεμβαίνοντας στα πραγματικά και δυνητικά προβλήματα υγείας που προκύπτουν στη σχολική μονάδα. Παρέχουν τις πρώτες βοήθειες στα παιδιά του σχολείου και αντιμετωπίζουν αιφνίδιες αδιαθεσίες, ασθένειες ή ατυχήματα που προκύπτουν. Αναλαμβάνουν το νοσηλευτικό έργο μαθητών (φαρμακευτική αγωγή κ.λπ.) σε συνεργασία με το σχολίατρο ή τον προσωπικό γιατρό του κάθε μαθητή, με τη συναίνεση του γονιού.

Η ICO έχει επανειλημμένα κάνει επιτόπιες έρευνες στα σχολεία για το θέμα δεδομένων¹⁵¹. Δεν φαίνεται να παρεμβαίνει σε νομοθετικά ή μη, εγκαθιδρυμένες διοικητικές διαδικασίες (είναι άλλης τάξεως ζήτημα αν η επιθεώρηση, δείξει πρόβλημα νομοθεσίας οπότε η αναφορά τέτοιων ευρημάτων θα γίνει προς τα υπουργεία, για εξέταση αλλαγής διαδικασιών αφού πρώτα μελετηθούν σε όλες τις διαστάσεις τους και ενδεχόμενα να απαιτηθεί νομοθέτηση στην Βουλή. Τέτοιο είδους ήταν και μια αναφορά, από μια αρχική επίσκεψή της στα υπουργεία¹⁵²).

Αντίθετα με βάση την πολιτική αρχείων στην Αγγλία, τα δημοτικά κρατούν τα στοιχεία υγείας και τα διαβιβάζουν στις υπηρεσίες υγείας στην τοπική αυτοδιοίκηση για προγραμματισμό και χρηματοδότηση¹⁵³ και στα Γυμνάσια, που μέσω αυτών προχωρούν στους απαιτούμενους εμβολιασμούς. Πχ. των κοριτσιών κατά του HPV¹⁵⁴.

Πρόταση Ρύθμισης: Πλέον μετά τη θέσπιση του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων λαμβάνει χώρα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 9, σύμφωνα με το οποίο η εν λόγω επεξεργασία μπορεί να επιτραπεί για λόγους προστασίας των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, όπως κατεξοχήν είναι η υγεία του παιδιού και η διαφύλαξή της από την έκθεσή της σε πιθανούς κινδύνους (π.χ. κατά το μάθημα της φυσικής αγωγής). Ο δε δάσκαλος, αν και δεν διαθέτει το ιατρικό απόρρητο, έχει τις - υπερνομοθετικής ισχύος- υποχρεώσεις του εκτελούντος την επεξεργασία. Κατά συνέπεια, η νέα ρύθμιση έχει αντιμετωπίσει επαρκώς τους προβληματισμούς της ΑΠΔΠΧ σχετικά με την έλλειψη υγειονομικού προσωπικού, πλην όμως, επειδή η τήρηση του Ατομικού Δελτίου Υγείας αφορά σε εξαιρετικά ευαίσθητες πληροφορίες της υγείας του ανηλίκου, θα ήταν κατά τη γνώμη μας ιδιαίτερος χρήσιμη μία νομοθετική ρύθμιση, η οποία, σε συμφωνία με τον ΓΚΠΔ, θα διαμόρφωνε το θεσμικά αναγκαίο πλαίσιο εφαρμογής.

5.6.3. Καταργήσεις βιβλίων, πιστοποιητικών και ηλεκτρονικά καταχωρημένων αρχείων

-Ρύθμιση από το Υπουργείο της κατάργησης κάθε βιβλίου, αρχείου πιστοποιητικών κ.λπ. από τα σχολεία εφ' όσον η πληροφορία περιέχεται στο myschool. Τα πιστοποιητικά

¹⁵¹https://ico.org.uk/action-weve-taken/audits-advisory-visits-and-overview-reports/?facet_type=Advisory+visit&facet_sector=Education+and+childcare&facet_date=&date_from=&date_to= ανακτηθέν 30/8/19 . **Τουλάχιστον 20 επιτόπιες συμβουλευτικές επισκέψεις μόνο για σχολεία. Στις οποίες δίνει ιδιαίτερη σημασία όπως εμφανίζεται στις σχετικές αναφορές της.**

¹⁵²<https://ico.org.uk/media/action-weve-taken/audits-and-advisory-visits/2614035/20181220information-risk-review-report-central-governmentpdf.pdf> ανακτηθέν 30-08-19

¹⁵³<https://www.northyorks.gov.uk/school-and-pupil-records>

¹⁵⁴<https://willingdonschool.org.uk/students/school-health>

εκδίδονται με σήμανση κωδικού εγκυρότητας από το myschool. Τηρούμενοι φάκελοι και αντίγραφα, για διευκόλυνση, καταστρέφονται με την λήξη του έτους. Παράλληλα γίνεται υποχρεωτική προμήθεια καταστροφών εγγράφων συγκεκριμένου επιπέδου ασφαλείας.

Κεφάλαιο 6. Συγκριτική παρουσίαση πρακτικών

Η διερεύνηση καλών πρακτικών είναι προϋπόθεση για την συγκρότηση υποδειγμάτων που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια μια πιλοτικής εφαρμογής. Η εφαρμογή αυτή μπορεί να προσαρμοσθεί ανάλογα και να λειτουργήσει στα σχολεία, ώστε, χωρίς διοικητική ή άλλη επιβάρυνση, πλην φωτοτυπιών, εύκολα να προσαρμοσθούν με τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ.

Για τον σκοπό αυτό έγινε διερεύνηση υπαρκτών πρακτικών στα ελληνικά σχολεία και αρχές, (στα επίσημα ιστολόγια τους)¹⁵⁵ όπως θα έπρεπε να είναι αναρτημένες σε εμφανή θέση για ενημέρωση των γονέων και εν συνεχεία στο Υπουργείο και την Αρχή. Αναγκαστικά διερευνήθηκαν μελέτες περιπτώσεων και στις αντίστοιχες του Ηνωμένου Βασιλείου.

6.1. Δημοτικών σχολείων Ελλάδας – Αγγλίας

-Δημόσια Δημοτικά Σχολεία Ελλάδα

Εξέταση σε σαράντα ενεργά ιστολόγια δημοτικών σχολείων στην πόλη της Πάτρας και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Α' βάθμιας εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδος (5/9/19) δεν κατέδειξε αναρτήσεις, τόσο σε επίπεδο μενού, συνδέσμων ή ανακοινώσεων όσο και σε αναζήτηση με λέξεις κλειδιά (όπως ΓΚΠΔ, Αρχή Προστασίας, GDPR, Προσωπικά δεδομένα κ.λπ.). Χωρίς αποτέλεσμα και η σχετική έρευνα σε 5 Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (για την ακρίβεια μία εξ αυτών επέστρεψε ανακοίνωση μετάταξης στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων).

Ομοίως χωρίς αποτέλεσμα ήταν και τα μπλογκς των γονέων

-Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία Ελλάδα

Δειγματοληπτική εξέταση σε επτά ιστολόγια ιδιωτικών δημοτικών σχολείων στην Ελλάδα (5/9/19) κατέδειξε σε τέσσερα εξ αυτών, ανάρτηση περί προσωπικών δεδομένων, σχεδόν πανομοιότυπη, με παράθεση προβλέψεων του νόμου και παραπομπή στην Αρχή. Σε ένα είχε αναλυτική ενημέρωση χωρίς παράθεση φόρμας και σε δύο δεν υπήρχε εμφανής πρόβλεψη.

-Δημόσια και Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία Αγγλία

Τόσο τα δημόσια όσο και τα ιδιωτικά σχολεία έχουν αναρτήσεις με πληροφόρηση, υλικό και φόρμες προς συμπλήρωση, on-line καθώς και για κατέβασμα από τους γονείς

Τα κείμενα είναι σε απλή κατανοητή γλώσσα και καλύπτουν λεπτομερώς τα δεδομένα που καταχωρίζονται, περιλαμβανομένων οικονομικών, ευαίσθητων και βιομετρικών. Παραθέτουν

¹⁵⁵ Τα στοιχεία σχολείων είναι διαθέσιμα εφ' όσον ζητηθεί.

κάθε τρίτο με τον οποίον θα μοιραστούν τα δεδομένα και οι φόρμες συγκατάθεσης περιλαμβάνουν λεπτομερώς διαφορετικές επιλογές, αλλά και εναλλακτικές στην περίπτωση άρνησης συγκατάθεσης.

Με αυτόν τον τρόπο, οι γονείς έχουν χρόνο εξέτασης ή και προσυμπλήρωσης, ώστε η όποια συγκατάθεση να είναι ελεύθερα δοθείσα η δε άρνηση να μην έχει επιπτώσεις στις παροχές.

Η διαφοροποίηση στο θέμα μεταξύ δημοσίων – Ιδιωτικών είναι επουσιώδης.

Ενδεικτικά links Αγγλίας αναφέρονται στο επόμενο τμήμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

6.1.2. Συγκρίσεις Υπουργείων Παιδείας Ελλάδος Αγγλίας για τον ΓΚΠΔ στα Δημόσια Σχολεία:

	Ελλάδος	Αγγλίας	Σημειώσεις
Υπουργεία	https://www.minedu.gov.gr/	https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-education	
«Φακός» Αναζήτησης πληροφοριών	NAI	NAI	
Σύνδεσμος για τον κανονισμό στα σχολεία στην 1η Σελίδα	OXI	OXI	
Θετικό Αποτέλεσμα Αναζήτησης Σελίδας για τον κανονισμό στα σχολεία	OXI	NAI https://www.gov.uk/government/publications/data-protection-toolkit-for-schools	
Παρέχει εργαλεία για τον κανονισμό στα σχολεία	OXI	NAI	

6.1.3. Συγκρίσεις Αρχών Προστασίας Ελλάδος Αγγλίας για τον ΓΚΠΔ στα Δημόσια Σχολεία

	Ελλάδος	Αγγλίας	Σημειώσεις
Αρχές	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα https://www.dpa.gr/	Information Commissioner's Office https://ico.org.uk/	
«Φακός» Αναζήτησης πληροφοριών	ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Σύνδεσμο για τον κανονισμό στα σχολεία στην 1η Σελίδα	ΟΧΙ	ΟΧΙ	
Θετικό Αποτέλεσμα Αναζήτησης Σελίδος για τον κανονισμό στα σχολεία	ΟΧΙ	ΝΑΙ	
Πληροφορίες σε Γονείς για τον κανονισμό στα σχολεία	ΟΧΙ	ΝΑΙ	
‘Εργαλείο’ προετοιμασίας για εκπ. Οργανισμούς	ΟΧΙ	ΝΑΙ	
Εύρεση Αποφάσεων για την Εκπαίδευση	ΝΑΙ	ΝΑΙ	
Σύνδεσμος για δικαίωμα πληροφόρησης οιοδήποτε πολίτη από το Δημόσιο και ΟΤΑ	ΟΧΙ	ΝΑΙ https://ico.org.uk/your-data-matters/official-information/	1η σελίδα

Σύνδεσμος για δικαίωμα πολίτη αποφυγής ενόχλησης	OXI	NAI	1 ^η σελίδα
Αποφάσεις κ.λπ. στην 1 ^η ιστοσελίδα	NAI https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,15453&_dad=portal&_schema=PORTAL	NAI https://ico.org.uk/action-weve-taken/	1 ^η σελίδα
Αναφορές κ.λπ.	Καλύπτει σειρά θεμάτων του ΓΚΠΔ από νομιμότητα επεξεργασίας μέχρι παραβίαση ασφάλειας.	Ο ICO έχει εκδώσει περί τις 90000 αναφορές, αποφάσεις, διαταγές συμμόρφωσης μηνύσεις και επιβάλλει πρόστιμα, κυρίως για θέματα παραβίασης πληροφόρησης πολίτη και εκ προθέσεως ή βαριάς αμέλειας διαρροής δεδομένων, και για ανεπιθύμητο μάρκετινγκ	
Αποφάσεις ενάντια σε νομιμότητα τήρησης δεδομένων (και ευαίσθητων) από Δημόσιους φορείς	Συχνές - βλ. ετήσιες εκθέσεις https://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,15078&_dad=portal&_schema=PORTAL	Δεν αναφέρονται . Δεν έχει ασχοληθεί με θέματα «διόρθωσης» υπάρχοντος νομικού πλαισίου ούτε εστράφη κατά δημόσιου φορέα ή ΟΤΑ παρά μόνο για θέματα ασφάλειας ή μη πληροφόρησης πολίτη.	

Κεφάλαιο 7. Υπόδειγμα Εφαρμογής ΓΚΠΔ στα σχολεία
{XX^ο Δημ. Σχολείο}

Εφαρμογή
Γ.Κ.Π.Π.Δ.

Φόρμες, πίνακες,
κείμενα

Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρατίθεται υπόδειγμα εργαλείου εφαρμογής του ΓΚΠΔ στα σχολεία. Προέκυψε σαν φυσική εφαρμογή της ανάλυσης που προηγήθηκε και των κριτικών παρατηρήσεων των συμπερασμάτων.

Γνωρίζοντας την μη ύπαρξη διοικητικών υπαλλήλων στα δημοτικά, αλλά και τον φόρτο εργασίας και συνεχούς προσοχής, που απαιτεί το λειτούργημα του δασκάλου, τόσο για την εκπαιδευτική ανάπτυξη του παιδιού, την μόρφωσή του και ένταξή του σε κοινωνικές δομές, όσο και για την γενικότερη προστασία και ασφάλειά του, κατεβλήθη προσπάθεια να κρατηθεί η γραφειοκρατική απαίτηση του ΓΚΠΔ στο μικρότερο δυνατόν επίπεδο.

Πολύ περισσότερο που τα σχολεία, όπως εδείχθη στην προηγηθείσα ανάλυση είναι μόνο επεξεργαστές δεδομένων.

Στα πλαίσια αυτά, η εφαρμογή του ΓΚΠΔ αποτελείται από δύο μέρη:

Το Α' μέρος αφορά την ενημέρωση των γονέων επί του κανονισμού με απλούστευση των εννοιών, επισήμανση των δικαιωμάτων, αλλά και διευκρινίσεις των ορίων τους. Εν συνεχεία παρατίθενται κείμενα και φόρμες κατά περίπτωση που αφορούν αιτήματα πρόσβασης, παροχή συγκατάθεσης, επιβεβαίωση ορθότητας στοιχείων, καταγραφή δικαστικών εντολών βάσει οικογενειακού δικαίου, διαβίβαση σε τρίτους όπως Εταιρεία Μεταφορών Λεωφορείων, Ταξιδιωτικά γραφεία, Σύλλογος Γονέων, Μαθηματική Εταιρεία Ελλάδος, κ.λπ., που είναι και τα συνήθη στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου.

Το Β' μέρος, αφορά εσωτερικά θέματα οργάνωσης, τήρησης, επεξεργασίας, διαβίβασης και καταστροφής δεδομένων, έλεγχο ασφάλειας, φόρμες σχετικές καθώς και φόρμες αναφοράς παραβίασης ασφαλείας.

Η δημιουργία φόρμας ενημέρωσης και λήψης συναίνεσης από το προσωπικό και τρίτους όπως προμηθευτές κ.λπ., εκτιμήθηκε ότι αφ' ενός θα βάρυνε τη διαδικασία, αφ' ετέρου για τέτοια θέματα υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι οι τοπικές και κεντρικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, μισθοδοσίας, πληρωμών και οι σχολικές επιτροπές. Σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω λόγω της θέσης τους, έχουν ενημερωθεί για τις διοικητικές υποχρεώσεις τους, βάσει του ΓΚΠΔ, σε αντιδιαστολή με γονείς και δασκάλους.

Σημαντικές υποδείξεις περιπτώσεων και παραδείγματα καλών πρακτικών αντλήθηκαν από τα ελεύθερα παρεχόμενα, στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Παιδείας του Ηνωμένου Βασιλείου

(που αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία προς ελεύθερη χρήση, του Στέμματος¹⁵⁶), του Βρετανού Επιτρόπου Πληροφόρησης (ICO)¹⁵⁷, του Συμβουλίου του νομού (κομητείας) Shropshire¹⁵⁸, των σχολείων Drumahoe Primary School¹⁵⁹ και Archbishop Holgate's School¹⁶⁰ και, παρ' ότι δεν υπάρχει εκεί ακριβώς ΓΚΠΔ, το Υπουργείο Παιδείας των ΗΠΑ για την εφαρμογή παραπλήσιου Νόμου (FERPA)¹⁶¹ στα δημόσια σχολεία των ΗΠΑ. Η εμπειρία των ανωτέρω ιδρυμάτων ήταν πολύτιμη και τα ευχαριστώ.

Πρέπει να επισημανθεί πάντως ότι στην πλειονότητά τους τα ανωτέρω, είναι ανεξάρτητα, υπηρεσιακά, ιδρύματα, με ίδια νομική και φορολογική υπόσταση, οπότε στα πλαίσια του ΓΚΠΔ είναι Υπεύθυνοι Επεξεργασίας (Data Controllers) και έχουν την αντίστοιχη αρμοδιότητα. Πέραν της υποχρέωσης ενημέρωσης (π.χ. στην Αγγλία του εθνικού μητρώου μαθητών -NPD) διαθέτουν ίδια πληροφοριακά συστήματα, διακίνηση πληροφοριών, εργασιών, βαθμολογιών μέσω συστημάτων διαδικτυακής λειτουργίας τάξης και εσωτερικά δίκτυα, κάμερες ασφαλείας συνεχούς λειτουργίας, πληρωμές γευμάτων ή άλλες, με βιομετρική αναγνώριση για αποφυγή δοσοληψιών ή γνωστοποίηση δωρεάν παροχής, μείωση ουρών κ.λπ.. Απολαμβάνουν ανεξαρτησίας που δεν υπάρχει στο ελληνικό σύστημα. Επί πλέον προσλαμβάνουν ή απολύουν και αξιολογούν το προσωπικό, με δυνατότητα διαφοροποίησης αντιμισθίας.

Τα κείμενα και οι φόρμες που ακολουθούν εγράφησαν με την πρόνοια της χρήσης τους από μη ειδικούς και, σε κάθε περίπτωση, μη νομικούς, όπως γονείς και δασκάλους. Οι παραπομπές κρατήθηκαν στο ελάχιστο, μια και αναφέρονται στο κυρίως σώμα της εργασίας.

Σκοπός του παραδοτέου αυτού εργαλείου είναι, μεταξύ άλλων, να ενεργοποιηθούν εύκολα προς την κατεύθυνση του Κανονισμού τα σχολεία και να αποφευχθούν αδικαιολόγητες, ως επί το πλείστον, εντάσεις μεταξύ γονέων και γονέων με δασκάλους ή διευθυντή. Αφού κοινή επιθυμία όλων των μετεχόντων στην Παιδεία, είναι η μόρφωση των παιδιών.

Η συμμόρφωση είναι προτιμότερο να γίνει σταδιακά, παρά να σταλεί ένας εξαιρετικά πολυσέλιδος νόμος μαζί με αποφάσεις και εγκυκλίους που θα εντείνουν το γραφειοκρατικό βάρος σε δομές, όπως τα σχολεία, που δεν διαθέτουν όχι μόνο διοικητικό προσωπικό, αλλά ούτε καν αίθουσες αρχείων, βιβλιοθηκών ή ασφαλιζόμενων χώρων και λοιπών που

¹⁵⁶ www.education.gov.uk/data/collection © Crown copyright 2018

¹⁵⁷ The Information Commissioners Office (ICO) <https://ico.org.uk/for-organisations/education>;

¹⁵⁸ Shropshire Council <https://www.shropshire.gov.uk/>

¹⁵⁹ Drumahoe Primary School- Belfast Ireland www.drumahoeeps.org under gdpr section

¹⁶⁰ Archbishop Holgate's School, York UK www.archbishopholgates.org

¹⁶¹ <https://www2.ed.gov/policy/gen/guid/fpco/ferpa/index.html> The Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA) (20 U.S.C. § 1232g; 34 CFR Part 99)

μνημονεύει ο Κανονισμός, παρά μόνο ένα γραφείο διευθυντή. Επί πλέον θα δοθεί χρόνος ώστε το Υπουργείο σταδιακά να καταργήσει τα χάρτινα βιβλία και στοιχεία που στοιβάζονται ως αρχεία στο γραφείο του διευθυντή, την στιγμή μάλιστα που τα στοιχεία που εμπεριέχουν βρίσκονται και αλλού. Δεν μπορεί αυτή η κατάσταση να θεωρηθεί παράδειγμα σχεσιακής βάσεως δεδομένων.

Προφανώς η εφαρμογή αυτή, δεν καλύπτει όλες τις προβλέψεις του νόμου παρά μόνο τις συνήθεις, απαντώμενες στα δημοτικά, καταστάσεις και πολύ υπαρκτές αντεγκλήσεις. Μπορεί εύκολα όμως να επεκτείνεται ανάλογα με τις ανάγκες και την πρόοδο συμμόρφωσης.

ΜΕΡΟΣ Α

Γονείς και Κηδεμόνες.

7.1. Ενημερωτικά κείμενα και φόρμες

Υπόδειγμα 1: Ενημερωτικό Σημείωμα Προς Γονείς για την Πολιτική Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων του παιδιού τους

Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

(Βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων -ΓΚΠΔ)

(Να δοθεί με υπογραφή παραλαβής στους γονείς)

Αγαπητοί Γονείς και Κηδεμόνες,

1. Γιατί σας στέλνουμε αυτό το σημείωμα;

Από την εγγραφή του παιδιού σας, καθ' όλη την διάρκεια της εκπαίδευσης του, μέχρι και την αποφοίτησή του, συλλέγουμε και επεξεργαζόμαστε σειρά στοιχείων που το αφορούν, καθώς και στοιχεία δικά σας. Επειδή εκτιμούμε την προσωπικότητα καθενός, εφαρμόζουμε τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων, ενημερώνοντάς σας σχετικά.

2. Στοιχεία που συλλέγουμε, ενδεικτικά:

α) Μαθητών

- Προσωπικές πληροφορίες (όπως όνομα, ταυτότητα μαθητή, διεύθυνση)
- Χαρακτηριστικά (όπως η εθνικότητα, μητρική γλώσσα, χώρα γέννησης)
- Επιλεξιμότητα δωρεάν παροχών
- Ιατρικά στοιχεία (όπως πληροφορίες γιατρών, υγεία, αλλεργίες, φάρμακα)
- Στοιχεία για ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (όπως πληροφορίες παραπομπής, γνωματεύσεις, σχεδίων αρχικής προστασίας παιδιών, αξιολογήσεις, υιοθεσίες), δυσλεξίας κ.λπ..
- Παρακολούθηση μαθημάτων (αριθμός απουσιών, λόγοι απουσίας -και από άλλα σχολεία)
- Αξιολόγηση και επίτευγμα (όπως πχ εκπαιδευτικές και αθλητικές επιδόσεις, σχολικές και κοινωνικές εκδηλώσεις κ.λπ.)
- Πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά
- Πειθαρχικά αρχεία, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων που μπορεί να τηρούν οι εκπαιδευτικοί, οι εκθέσεις περιστατικών και ατυχημάτων, οι έρευνες και οι κυρώσεις, εφόσον επιβάλλονται,
- Σημειώματα αδειών σχετικά με σχολικές δραστηριότητες, π.χ. σχολικές περιηγήσεις / εκδρομές, εξωσχολικές δραστηριότητες
- Φωτογραφίες και βίντεο μαθητών (συμπεριλαμβανομένων των σχολικών εκδηλώσεων),
- Σχολικές πληροφορίες μεταφοράς,
- Βίντεο ασφαλείας και άλλα προσωπικά δεδομένα που λαμβάνονται με ηλεκτρονικά μέσα,

.....

σελ. 1

β) Γονέων και Κηδεμόνων:

- Στοιχεία επικοινωνίας των γονέων / κηδεμόνων, π.χ. όνομα, διεύθυνση, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμός τηλεφώνου, απασχόληση και εθνικότητα,
- Αριθμός παιδιών, θέση μαθητή στην οικογένεια,
- Πληροφορίες σχετικά με δικαστικές εντολές, για οποιεσδήποτε διαφορές οικογενειακού δικαίου, όσον αφορά την κηδεμονία, την επιμέλεια ή την πρόσβαση στο μαθητή.,
- Συγκατάθεση για ιατρικές / άλλες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης,
- Συγκατάθεση για σχολικές δραστηριότητες π.χ. σχολικές περιηγήσεις / εκδρομές και εξωσχολικές δραστηριότητες,
- Συγκατάθεση για τη δημοσίευση φωτογραφιών και σχολικών εργασιών μαθητών στην ιστοσελίδα του σχολείου / έντυπα μέσα κ.λπ.,
- Αρχεία, αλληλογραφία ή σημειώσεις σας με δασκάλους, το σχολείο ή υπηρεσίες

.....

3. Γιατί συλλέγουμε και χρησιμοποιούμε αυτές τις πληροφορίες

Τα δεδομένα αυτά των μαθητών είναι απαραίτητα στο σχολείο για:

- την αποτελεσματική λειτουργία τους
- την υποστήριξη της εκπαίδευσής τους
- την παρακολούθηση της προόδου των και την ενημέρωσή σας
- την παροχή κατάλληλης φροντίδας
- την αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών μας
- την συμμόρφωση του σχολείου μας με το νομικό πλαίσιο
- την προστασία και ασφάλεια των μαθητών μας

.....

Ενώ η πλειονότητα των πληροφοριών που παρέχετε σε εμάς, είναι υποχρεωτική, κάποιες απαιτούν την συγκατάθεσή σας. Κατά τη συλλογή δεδομένων, το σχολείο θα σας ενημερώνει εάν οφείλετε να παράσχετε αυτά τα δεδομένα ή εάν απαιτείται η συναίνεσή σας. Όπου απαιτείται, το σχολείο θα σας δίδει συγκεκριμένες και σαφείς πληροφορίες σχετικά με τους λόγους συλλογής και χρήσης των δεδομένων αυτών.

4. Νομιμότητα συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών

Το σχολείο μας έχει το νόμιμο δικαίωμα και υποχρέωση, να συλλέγει και να χρησιμοποιεί προσωπικά δεδομένα σχετικά με τους μαθητές και τις οικογένειές τους και μπορεί επίσης να αποστέλλει ή λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με αυτά, χωρίς να ζητείται συγκατάθεση γονέων. Η συλλογή και επεξεργασία γίνεται για να ανταποκριθούμε στις νομικές υποχρεώσεις του σχολείου και στα νόμιμα συμφέροντα του μαθητή και των δασκάλων, που ορίζονται στον ΓΚΠΔ και στο Ελληνικό Δίκαιο, όπως ισχύουν.

σελ. 2

5. Πού αποθηκεύονται και πόσο διατηρούνται τα δεδομένα ;

-Στο myschool, το εθνικό αρχείο μαθητών, του Υπουργείου Παιδείας

-Σε περιφερειακές υπηρεσίες

-Στο σχολείο (σε κλειδωμένα ερμάρια)

Διατηρούνται για συγκεκριμένο χρόνο ή ορισμένα στοιχεία στο διηλεκές, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

6. Με ποιους και γιατί μοιραζόμαστε τις πληροφορίες των μαθητών

Δεν μοιραζόμαστε πληροφορίες για τους μαθητές μας ή εσάς με κανέναν, χωρίς τη συγκατάθεση των γονέων, εκτός αν το επιτρέπουν ή το επιβάλλουν νόμοι, διατάξεις και υπουργικές αποφάσεις. Συνήθως μοιραζόμαστε υποχρεωτικά, τις απαραίτητες και μόνο, πληροφορίες των μαθητών με:

- σχολεία στα οποία φοιτήσαν ή θα φοιτούν οι μαθητές μετά την αποχώρησή τους
- τους συμβούλους εκπαίδευσης
- τα αρμόδια γραφεία και τις διευθύνσεις εκπαίδευσης
- τις αρμόδιες Δημόσιες υποστηρικτικές υπηρεσίες (ΟΤΑ, Υγείας, Αγωγής, ΚΕΔΥ, Στήριξης κ.λπ)
- το Υπουργείο Παιδείας

7. Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

Το σχολείο μας, ως δημόσια υπηρεσία και το προσωπικό του, ως δημόσιοι υπάλληλοι κατά την έννοια του νόμου (ανεξαρτήτως τύπου σύμβασης), λειτουργεί βάσει διατάξεων νομιμότητας, απορρήτου, ισότητας, αμεροληψίας, αναλογικότητας, εμπιστευτικότητας ιδίως στις ευαίσθητες πληροφορίες. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για όλες τις κατώτερες, ενδιάμεσες ή ανώτερες ιεραρχικά βαθμίδες της υπηρεσίας και για όλο το εμπλεκόμενο εκπαιδευτικό ή διοικητικό προσωπικό. Εάν διαπιστώσετε κάποια παραβίαση ευαίσθητων στοιχείων σας, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τον [υπεύθυνο προστασίας δεδομένων]. Σημειώστε όμως, ότι η ένταξη των μαθητών σε τάξη / ομάδα / κοινωνία, προϋποθέτει την δημόσια έκφρασή τους και προβολή κάποιων στοιχείων της προσωπικότητός τους, ακόμη και οικογενειακών, στους συμμαθητές τους. Κάτι που είναι και φυσιολογικό και δεν οφείλεται σε 'διαρροή από τον δάσκαλο'.

8. Δικαίωμα, ως γονείς, για πρόσβαση στα προσωπικά σας δεδομένα

Σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, ως γονείς έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν το παιδί σας. Για να υποβάλετε αίτημα για τα προσωπικά στοιχεία ή για να αποκτήσετε πρόσβαση στο εκπαιδευτικό αρχείο του παιδιού σας, επικοινωνήστε με τον [υπεύθυνο προστασίας δεδομένων]. Έχετε επίσης το δικαίωμα:

- να μας ζητήσετε πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με εσάς και να διορθώσετε τα προσωπικά σας δεδομένα, αν είναι ανακριβή ή ελλιπή
- να ζητήσετε τον περιορισμό, τη διαγραφή ή την αφαίρεση των προσωπικών δεδομένων, όταν δεν υπάρχει επιτακτικός λόγος ή νόμος, για τη συνέχιση της επεξεργασίας ή διατήρησής τους
- να αντιταχθείτε στην επεξεργασία για σκοπούς επιστημονικής / ιστορικής έρευνας και στατιστικών, οι οποίες σημειώστε, επεξεργάζονται τα στοιχεία χωρίς τα ονόματα των παιδιών.

Παρακαλούμε, λάβετε υπ' όψιν ότι τα προσωπικά στοιχεία που διαθέτουμε, έχουν δοθεί κυρίως από εσάς, για εσάς και το παιδί σας. Συνεπώς γνωρίζετε εκ των προτέρων τα στοιχεία που κρατούμε. Διαφορές ενδέχεται να προκύψουν μόνο από τα αυτεπαγγέλτως αναζητούμενα πιστοποιητικά και στοιχεία (όπως πχ οι πληροφορίες διεύθυνσής σας στο δημοτολόγιο). Πρίν ζητήσετε την αλλαγή στο αρχείο μας, πρέπει να έχει γίνει η αλλαγή στις οικείες υπηρεσίες. Το ίδιο συμβαίνει στις περιπτώσεις αλλαγών σε κηδεμονία, δικαστικές εντολές κ.λπ.. Για δε την πρόοδο του παιδιού σας, ενημερώνεστε τακτικώτατα και προσωπικά από τον δάσκαλο, οπότε παρέλκει, ως επί το πλείστον, αίτημα επ' αυτής.

Εάν έχετε κάποια ανησυχία σχετικά με τον τρόπο που συλλέγουμε ή χρησιμοποιούμε τα προσωπικά σας δεδομένα, πρέπει να εγείρετε την ανησυχία σας σε εμάς σε πρώτη φάση ή απευθείας στο Γραφείο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων [www.pda.gr]. Συστήνεται κατ' αρχάς, η πρώτη επιλογή, αφού η Αρχή θα διαβιβάσει αμέσως το αίτημά σας σε εμάς για ενημέρωσή της.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να ζητήσετε πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται κεντρικά στο πληροφοριακό σύστημα myschool, από το Υπουργείο Παιδείας, ανατρέξτε στο [www.minedu.gr]

9.Ανάκληση συγκατάθεσης

Κάποια δεδομένα για το παιδί σας, λαμβάνονται μόνο με την ελεύθερα δοθείσα συγκατάθεση σας, ως νομική βάση επεξεργασίας, όπως σε ορισμένες φωτογραφίες. Έχετε ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να αποσύρετε τη συγκατάθεση, με απλή δήλωση.

Τα προσωπικά στοιχεία του μαθητή τηρούνται, στο σχολείο μας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Κατά καιρούς πάντως προβαίνουμε σε ελέγχους ασφαλείας. Στην απίθανη περίπτωση παραβίασης αφ' ενός θα ενημερωθείτε, αφ' ετέρου θα αποκαταστήσουμε την ασφάλειά τους άμεσα, σύμφωνα πάντα με τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ και τις οδηγίες της Αρχής.

Σας διαβεβαιώνουμε ότι η εκπαίδευση του παιδιού σας είναι πρώτιστο μέλημά μας.

Ο Διευθυντής

ΥΓ. Επισυνάπτεται μικρός κατάλογος ορισμών περί προσωπικών δεδομένων

Μερικοί πρακτικοί Ορισμοί του Κανονισμού

«**Υποκείμενο επεξεργασίας – Μαθητές**»: Σημαίνει όλους τους πρώην, παρόντες και υποψήφιους μαθητές του Δημ.Σχολείου

«**Γονείς / Κηδεμόνες**»: σημαίνει όλους τους γονείς ως πρώην, παρόντες και υποψήφιοι κηδεμόνες μαθητών του σχολείου ενεργούντες για λογαριασμό τους ως υποκείμενα.

«**Προσωπικά Δεδομένα**»: Πληροφορίες σχετικά με ταυτοποιημένο ή δυνατόν να ταυτοποιηθεί, εξ αυτών, φυσικό πρόσωπο (μαθητής, γονέας)

«**Ευαίσθητα Προσωπικά Δεδομένα**»: Πληροφορίες ειδικής κατηγορίας όπως πχ σχετικά με εθνότητα, υγεία, θρησκεία μαθητών ή γονέων

σελ. 4

«Υπεύθυνος Επεξεργασίας»: σημαίνει την οντότητα που καθορίζει τους σκοπούς, τους όρους και τα μέσα επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται στο σχολείο - δηλ. Το Υπουργείο Παιδείας, συνήθως.

«Εκτελών Επεξεργασία»: σημαίνει την οντότητα που συλλέγει και επεξεργάζεται τα δεδομένα που έχουν καθορισθεί από το Υπουργείο Παιδείας- δηλ. ο διευθυντής και οι δάσκαλοι, του Δημ. Σχολείου, συνήθως.

«Νομική Βάση Επεξεργασίας» Η διάταξη, η οποία καθορίζει την συλλογή και επεξεργασία συγκεκριμένων προσωπικών δεδομένων. Η συγκατάθεση είναι μία εκ των νομικών βάσεων, αλλά, πρέπει να είναι η τελευταία κατάληξη και μόνο αν δεν υπάρχει διάταξη (και αυτό γιατί πρέπει να δίδεται ελεύθερα χωρίς ουδεμία υποχρέωση. Π.χ. Τράπεζα ζητά την συγκατάθεσή σας για λήψη προσωπικών στοιχείων και σημειώνει ότι αν δεν δοθεί πιθανόν να μην μπορεί να σας δώσει δάνειο ή την υπηρεσία που ζητάτε. Αυτή η συγκατάθεση δεν είναι ελεύθερη και είναι άκυρη ως νομική βάση επεξεργασίας και προβληματική για την νομιμότητα της ζήτησής της και, βάσει αυτής, της επεξεργασίας των στοιχείων)..

.....

Όπως ενδεικτικά παρατίθενται γενικές διατάξεις, που αποτελούν νομική βάση:

-Εκπαίδευση: Άρθρα 16 παρ.2,3,4 του Συντάγματος - Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167/Α/30.9.1985) «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» - Π.Δ. 79/2017 (ΦΕΚ 109/Α) «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» - Ν. 2621/1998 (ΦΕΚ Α' 136/23.6.1998 άρθρο 2.1.β) «Οργανώσεις Γονέων» - Εγκύκλιος Υπ.Παιδείας / Αρ. Πρωτ.: 149084 /ΓΔ4 /8-9-2017 «Καταχώριση στοιχείων στα Πληροφοριακά Συστήματα myschool και Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης (Ο.Π.ΣΥ.Δ.)» Εγκύκλιος /Αρ. Πρωτ.: Φ.6/58025/Δ1 /12-4-2019 «Εγγραφές μαθητών στα Δημοτικά Σχολεία για το σχολικό έτος 2019-2020 - Υ.Α. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 «Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων» - Υ.Α. Φ.7Α/ΦΜ/212191/Δ1 13-12-2017 «Αξιολόγηση Μαθητών – Επίδοση Ελέγχων»

-Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: Ιδιαίτερα τα Άρθρα 6 και 9 του ΓΚΠΔ - Ν. 2472/1997 (ΦΕΚ Α/50/97) «Προστασία ατόμου από επεξεργασία προσωπικών δεδομένων» - Π.Δ. 63/1981 (ΦΕΚ 22/Α) «Αρχειοθέτηση εγγράφων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων».

σελ. 5

Υπόδειγμα 2: Επιστολή προς γονείς για έλεγχο τηρουμένων στοιχείων

Επιστολή προς γονείς για έλεγχο τηρουμένων στοιχείων

Όνοματεπώνυμο παιδιού:

Ημερομηνία:

Θέμα: Έλεγχος ακριβείας προσωπικών δεδομένων

Αγαπητέ γονέα / κηδεμόνα,

βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ για τον οποίον έχετε ενημερωθεί με σημείωμά μας) και της διαδικασίας ελέγχου και ασφαλείας που προβλέπεται,

σας παρακαλούμε, να ελέγξετε τις πληροφορίες που διατηρούμε στο mychool, σχετικά με το παιδί και εσάς, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης, όπως αποτυπώνονται στην συνημμένη εκτύπωση του συστήματος και να επιστρέψετε το παρόν συμπληρωμένο, αμέσως, στο σχολείο.

Με εκτίμηση

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΓΟΝΕΑ αριθ. Πρωτ:

Ο

γονέας του μαθητή

Επιβεβαιώνω την ορθότητα των τηρούμενων στοιχείων εκτός από τα εξής, που παραθέτω με τη διόρθωσή τους και παρακαλώ για την ενημέρωση του αρχείου σας.:

<i>Αρχικό στοιχείο</i>	<i>Να διορθωθεί σε</i>

Ημ/νία:

Υπογραφή

Υπόδειγμα 3: Επιστολή συγκατάθεσης προς γονείς για φωτογράφιση

Επιστολή συγκατάθεσης προς γονείς για φωτογράφιση

Όνοματεπώνυμο παιδιού:.....

Ημερομηνία:

Θέμα: Συγκατάθεση φωτογράφισης / βιντεογράφισης

Αγαπητέ γονέα και κηδεμόνα,

Η χρήση φωτογραφιών και βίντεο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις σχολικές δραστηριότητες. Οι μαθητές και τα μέλη του προσωπικού μπορούν να χρησιμοποιούν ψηφιακή τεχνολογία για να καταγράφουν στοιχεία για δραστηριότητες σε μαθήματα εντός και εκτός σχολείου. Αυτές οι εικόνες μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν σε παρουσιάσεις στα επόμενα μαθήματα.

Πιστεύουμε επιπλέον, ότι ο εορτασμός επετείων και επιτευγμάτων των παιδιών, στο σχολείο, αποτελεί σημαντικό μέρος της μαθησιακής εμπειρίας και της προσωπικής τους ανάπτυξης ή/και επιβράβευσης. Η λήψη φωτογραφιών / βίντεο των μαθητών για εσωτερική επίδειξη και προβολή της εργασίας των, μας δίνει τη δυνατότητα να γιορτάσουμε τις ατομικές και ομαδικές επιτυχίες ως σχολική κοινότητα.

Οι εικόνες μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για να παρουσιάσουν την εργασία ή να γιορτάσουν την επιτυχία μέσω της χρήσης τους σε μαθήματα στην τάξη, ανάρτηση στους πίνακες ανακοινώσεων και δράσεων, δημοσίευση σε ενημερωτικά δελτία, στην ιστοσελίδα ή κοινωνικά δίκτυα του σχολείου, και περιστασιακά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Το σχολείο μας εφαρμόζει τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) και δεν θα λάβει ή θα δημοσιεύσει εικόνες μαθητών, εκτός εάν έχει δοθεί ρητή συγκατάθεση από τους γονείς. Γνωρίζουμε επίσης τη σημασία της ηλεκτρονικής ασφάλειας στην σημερινή κοινωνία και τα πλήρη ονόματα των παιδιών δεν θα δημοσιευθούν εξωτερικά με τις φωτογραφίες τους, αλλά ενδέχεται να δημοσιευθούν εσωτερικά (για παράδειγμα, με έκθεση στο έργο τους).

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι γονείς / κηδεμόνες / συγγενείς, είστε ευπρόσδεκτοι στις σχολικές εκδηλώσεις και μπορείτε να λαμβάνετε ελεύθερα βίντεο και εικόνες των παιδιών σας σε σχολικές εκδηλώσεις (π.χ. επετείους, ημέρα αθλητισμού, σχολικές μουσικές, χορευτικές, θεατρικές παραστάσεις κ.λπ.) αποκλειστικά για προσωπική / οικογενειακή σας χρήση και για περιορισμένη έκθεση σε τρίτους. Σεβόμενοι την ιδιωτικότητα των άλλων παιδιών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την προστασία και ασφάλειά τους. Αυτές τις εικόνες εφ' όσον περιλαμβάνουν άλλα παιδιά, δεν θα πρέπει να τις δημοσιοποιείτε σε ανοιχτούς ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης ούτε να παραθέτετε προσωπικά στοιχεία άλλων παιδιών ούτε να σχολιάζετε τυχόν δραστηριότητες που αφορούν άλλους μαθητές στις ψηφιακές / βίντεο εικόνες. Εάν κάποιος γονέας, σας ζητήσει να κατεβάσετε μια φωτογραφία που εμπεριέχει και εικόνα του παιδιού του, παρακαλούμε κάντε το αδιαμαρτύρητα.

σελ. 1

Υπογράφοντας παρακάτω το έντυπο ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ, παρέχετε τη συναίνεσή σας στο Δημοτικό Σχολείο, για τη χρήση τόσο έντυπων όσο και ψηφιακών εικόνων (και βίντεο) του παιδιού σας σύμφωνα με την επιλογή σας στο πλαίσιο χρήσεως στον παρακάτω πίνακα, για :

- όλες τις σχολικές δημοσιεύσεις και τις αναρτήσεις στον ιστότοπο του Σχολείου.
- σε εφημερίδες όπως έχουν εγκριθεί από το σχολείο.
- σε βίντεο/εικόνες που γίνονται από το σχολείο ή στην τάξη ή σε διαγωνισμό και δράσεις εγκεκριμένους από το υπουργείο, (π.χ. Μικρός Ευκλείδης), για παρουσιάσεις, προγράμματα, επιτεύγματα κ.λπ.

Διαβάστε προσεκτικά και επιλέξτε τις προτιμήσεις σας τσεκάροντας με ένα «X» κατά περίπτωση στην στήλη «ΝΑΙ» για συγκατάθεση ή στην στήλη «ΟΧΙ», θέστε ημερομηνία και υπογράψτε στο κάτω μέρος της φόρμας. Παρακαλούμε να επιστρέψετε αυτό το έντυπο στο σχολείο υπογεγραμμένο.

ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Παρέχω ειδική συγκατάθεση για φωτογραφίες ή ψηφιακές εικόνες / βίντεο του παιδιού μου που θα χρησιμοποιηθούν ως εξής:

ΧΡΗΣΗ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Χρησιμοποίηση της φωτογραφίας και βίντεο του παιδιού μου στο σχολείο και προβάλλοντάς τα δημόσια μέσα στο σχολείο, ως μέρος του προγράμματος σπουδών, στις εκδηλώσεις και στην τάξη		
Χρησιμοποίηση της φωτογραφίας και βίντεο του παιδιού μου σαν υπόδειγμα καλών πρακτικών με δασκάλους από άλλα σχολεία ή το σύμβουλο εκπαίδευσης ή υποστήριξης		
Χρησιμοποίηση της φωτογραφίας του παιδιού μου σε έντυπες δημοσιεύσεις από το Σχολείο. Αυτό θα περιλαμβάνει το σχολικό ενημερωτικό δελτίο, κ.λπ.		
Χρησιμοποίηση της φωτογραφίας του παιδιού μου σε εγκεκριμένες εφημερίδες		
Χρησιμοποίηση της φωτογραφίας και βίντεο του παιδιού μου στην επίσημη ιστοσελίδα του σχολείου μας		
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	Όνοματεπώνυμο Γονέα / Κηδεμόνα :	

Αυτό το έντυπο συγκατάθεσης καλύπτει τη συγκατάθεση για όλη τη διάρκεια του παιδιού σας στο σχολείο.

Αν αλλάξετε άποψη για οιαδήποτε από τις χρήσεις παρακαλούμε να ενημερώσετε αμέσως το σχολείο. Μόλις το παιδί σας αποφοιτήσει από το σχολείο, οι φωτογραφίες και τα βίντεο ενδεχομένως να αρχειοθετηθούν σε τακτό χρόνο στο σχολείο, αλλά δεν θα δημοσιευτούν χωρίς ανανέωση της συγκατάθεσης.

Με εκτίμηση

.....^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

σελ. 2

Υπόδειγμα 4: Επιστολή ενημέρωσης και συγκατάθεση γονέων για διαβίβαση στοιχείων μαθητή σε ορισμένους τρίτους

Επιστολή ενημέρωσης και συγκατάθεση γονέων για διαβίβαση στοιχείων μαθητή σε ορισμένους τρίτους

Όνοματεπώνυμο παιδιού:.....

Ημερομηνία:

Θέμα: Ενημέρωση και συγκατάθεση γονέων για διαβίβαση στοιχείων μαθητή σε ορισμένους τρίτους

Αγαπητέ γονέα και κηδεμόνα,

Το σχολείο μας, κατά την διάρκεια του έτους, διαμοιράζεται προσωπικά ή/και ευαίσθητα κατά περίπτωση δεδομένα, με τρίτους, για διάφορους λόγους, κυρίως για την εκπλήρωση νομικών υποχρεώσεων και μερικές φορές για την εξωσχολική υποβοήθηση του σκοπού της εκπαίδευσης, για λόγους υγείας κ.λπ.

Τρίτοι στους οποίους έχουμε νομική δέσμευση είναι κυρίως:

- σχολεία στα οποία εφοίτησαν ή θα φοιτούν οι μαθητές μετά την αποχώρησή τους
- σύμβουλοι εκπαίδευσης, αρμόδια γραφεία & διευθύνσεις εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας
- τις αρμόδιες Δημόσιες υποστηρικτικές υπηρεσίες (ΟΤΑ, ΑμΕΑ,, Αγωγής, ΚΕΔΥ, Στήριξης κ.λπ.
- Υπεύθυνοι Ταξιδίων, Λεωφορείων, και προορισμών (Βουλή, Βιβλιοθήκες, Ξενοδοχεία κ.λπ.) όπου κατά τον νόμο πρέπει να παρέχονται ατομικά στοιχεία, καθώς και περιπτώσεις ειδικών αναγκών, ώστε να ληφθούν σχετικές πρόνοιες για την ασφάλεια των μαθητών.

Αυτό σημαίνει ότι αφού υπάρχει νομική βάση, δεν απαιτείται συναίνεσή σας για τους ανωτέρω τρίτους. Προσοχή μην συγχέετε την συγκατάθεσή σας για συμμετοχή παιδιού σε δράση (εκδρομή, χριστουγεννιάτικο παζάρι στην πόλη κ.λπ.), με συναίνεση διαβίβασης στοιχείων. Διαφέρουν αυτά.

Τρίτοι για τους οποίους απαιτείται συναίνεσή σας, διαβίβασης - λήψης δεδομένων (και ευαίσθητων) του παιδιού ή δικών σας (πχ κινητό, email), είναι μεταξύ άλλων οι:

- Οργανισμοί Διαγωνισμών τύπου Ευκλείδη, PISA ή παρόμοιοι
- Αντίστοιχα εξεταστικά κέντρα
- Πιστοποιημένες Διαδικτυακές εφαρμογές εκπαίδευσης / εξέτασης / χρήσης
- Κλήση Ασθενοφόρου, ενημέρωση περί αλλεργιών ασθενειών, φαρμάκων και μεταφορά στο Νοσοκομείο
- Διαβίβαση στοιχείων στον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων
- Αναγκαία για την προσπέλαση στοιχεία σε φορείς όπως Πανεπιστήμια ή άλλους οργανισμούς

.....

σελ. 1

Σε αυτές τις περιπτώσεις εσείς έχετε την ιδιότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και το σχολείο απλώς σας διευκολύνει γραφειοκρατικά και κατ' εντολήν σας, ελαχιστοποιώντας την αιτούμενη πληροφόρηση. Επί παραδείγματι ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων έχει από το κράτος νομική οντότητα και μετά την εγγραφή του παιδιού σας μπορείτε να γραφείτε ή όχι στον Σύλλογο. Διευκολυντικά αποστέλλουμε περιορισμένα στοιχεία δικά σας και του παιδιού (όπως όνομα, διεύθυνση, τηλέφωνο) ώστε να μην επιβαρύνονται οι γονείς και ο Σύλλογος (φυσικά και ο Σύλλογος οφείλει να σας ενημερώσει για την κατά ΓΚΠΔ λειτουργία του και για τις διαγραφές των στοιχείων σας, μετά την αποφοίτηση του παιδιού σας).

Κατά συνέπεια μπορείτε να συμπληρώσετε τον πίνακα συναίνεσης, έχοντας πάντοτε υπ' όψιν ότι

- 1) για κάθε άλλο εκτός των παραπάνω παρόμοιων Τρίτο, θα ζητείται νέα συναίνεση και
- 2) ανά πάσα στιγμή μπορείτε να ανακαλέσετε την συγκατάθεσή σας.

ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Αντιλαμβάνομαι ότι το σχολείο έχει νομική υποχρέωση να διαμοιράζεται δεδομένα με τους δημόσιους, τοπικούς και άλλους φορείς, προς όφελος του παιδιού.

Δίνω τη συγκατάθεσή μου, στο ... Δημ. Σχολείο, για να μοιραστεί τα προσωπικά δεδομένα του παιδιού μου και εμού με τρίτους, στο ελάχιστο απαιτητό, όπως εξηγείται παραπάνω, αλλά και στην Πολιτική σας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, που έχω διαβάσει και ειδικότερα στους ακόλουθους τρίτους ως εξής:

ΤΡΙΤΟΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Οργανισμοί Διαγωνισμών τύπου Ευκλείδη, PISA, ή παρόμοιοι & αντίστοιχα εξεταστικά κέντρα		
Πιστοποιημένες Διαδικτυακές εφαρμογές εκπαίδευσης / εξέτασης / χρήσης		
Συστήματα υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης (τύπου eclass)		
Ενημέρωση παρόχων υγείας επι ευαίσθητων δεδομένων (περί αλλεργιών, εμβολίων, ασθενειών, φαρμάκων κ.λπ.)		
Στον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων		
Σε Φορείς, τα αναγκαία για την προσπέλαση στοιχεία		
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	Όνοματεπώνυμο Γονέα / Κηδεμόνα :	
Ημ/νία:	ΥΠΟΓΡΑΦΗ :	

Αυτό το έντυπο συγκατάθεσης καλύπτει τη συγκατάθεση για όλη τη διάρκεια του παιδιού σας στο σχολείο. Αν αλλάξετε άποψη παρακαλούμε να ενημερώσετε αμέσως το σχολείο.

Με εκτίμηση

....° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

σελ. 2

Κατευθύνσεις ανταπόκρισης σε αιτήματα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα

ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ

1. Σε κάθε αίτημα αποστολής προσωπικών δεδομένων να συμπληρώνεται αμέσως υπηρεσιακά το ακόλουθο έντυπο συνήθως από τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO).
2. Το αίτημα δεν είναι υποχρεωτικό να τεθεί από τον γονέα γραπτά
3. Απάντηση πρέπει να δοθεί μέσα σε 1 μήνα (με δυνητική παράταση άλλων 2 μηνών αναλόγως πολυπλοκότητας συλλογής).

Αίτημα υποκειμένου πρόσβασης στα δεδομένα	
Όνομα υποκειμένου:	_____
Όνομα προσώπου που υπέβαλε αίτηση:	_____
Ημερομηνία λήψης αίτησης:	_____
Ημερομηνία για απάντηση:	_____
Ημερομηνίας επιβεβαίωσης αίτησης:	_____
Υπεύθυνος Προσωπικών Δεδομένων:	_____
Όνομα του προσώπου που ασχολείται με την αίτηση:	_____
Σημειώσεις (αντικαταστήστε τις φράσεις με γκρι χρώμα)	
Δικαιούνται τα δεδομένα;	Αν όχι ζητήστε απόδειξη
Καταλαβαίνετε ποια δεδομένα ζητούν;	Αν όχι ζητήστε αποσαφήνιση
Προσδιορίστε τα δεδομένα	Ποιες είναι οι πηγές δεδομένων, και πού φυλάσσονται
Συλλέξτε τα απαιτούμενα δεδομένα	Μπορεί να χρειαστεί να ρωτήσετε άλλους - δηλώστε προθεσμία στο αίτημά σας
Διαθέτετε όλα τα δεδομένα;	Εάν όχι, ζητήστε από τρίτα μέρη να τα αποδεσμεύσουν
Χρειάζεται να εξαιρέσετε κάποια;	Αν εξαιρούνται αναφέρατε σχετικό έγγραφο
Τα δεδομένα θα είναι έτοιμα για αποστολή στον προβλεπόμενο χρόνο;	Καταγράψτε τις καθυστερήσεις και τους λόγους Επικοινωνήστε με τον αιτούντα δηλώνοντας τους λόγους της καθυστέρησης και ρωτώντας αν θα ήθελε να σταλούν τα δεδομένα που έχετε συλλέξει μέχρι στιγμής
Ενοποιείστε κατάλληλα το πακέτο δεδομένων	Βεβαιωθείτε ότι τα δεδομένα είναι εύκολα αναγνώσιμα σε χαρτί, ή σε τύπο word excel
Ενημερώστε τον αιτούντα ότι τα έχετε καθώς και το προβλεπόμενο κόστος	Ρωτήστε τρόπο παράδοσης
Παραδώστε τα δεδομένα επί αποδείξει	Ζητήστε επιβεβαίωση με ειδική παράδοση της απόδειξης παραλαβής

Ζητήστε υπεύθυνη ή νομική βοήθεια αν χρειαστεί.

Υπογραφή

ΜΕΡΟΣ Β

Εσωτερική Οργάνωση εν όψει συμμόρφωσης

Για τα Σχολεία

7.2. Αρχεία Δραστηριοτήτων

Εισαγωγή

Πληροφοριακή Βάση Δεδομένων για την εκπαίδευση είναι το σύστημα myschool¹⁶², που λειτουργεί παραγωγικά από το 2014. Περιλαμβάνει στοιχεία προσωπικά, ευαίσθητα και μη, για μαθητές, σχολείο, προσωπικό (ενώ το ομόλογο σύστημα ΟΠΣΥΔ είναι ένα ενιαίο πληροφοριακό σύστημα για την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων και τη διαχείριση προσωπικού μόνιμου ή έκτακτου, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελληνική Επικράτεια). Εκτυπώνει δε πλήθος αναφορών, καταστάσεων και στατιστικών

Νομική βάση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων μέσω του Π.Σ. «myschool» αποτελεί η έννομη υποχρέωση του Υπ. Παιδείας βάσει του άρθρου 207 του ν. 4610/2019 και της λοιπής νομοθεσίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και, συμπληρωματικά, η εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας από το ΥΠ.Π.Ε.Θ

Για κάθε ζήτημα σχετικό με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από το ΥΠ.Π.Ε.Θ., καθώς και με την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων δυνάμει του Γ.Κ.Π.Δ., υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του Υπουργείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση dpo@minedu.gov.gr

Η εσωτερική συμμόρφωση του σχολείου είναι διαφορετικής τάξεως αντικείμενο. Επειδή δεν είναι νομικά, διοικητικά, οικονομικά ή εκπαιδευτικά ανεξάρτητο, όπως αναφέρεται στο κυρίως σώμα της εργασίας, οι διαδικασίες (ιδιαίτερα ασφαλείας) απαιτούν έκδοση σειράς αποφάσεων από κρατικούς μηχανισμούς εκτός σχολείου. Είναι όμως ευκαιρία ώστε να τεθούν επί τάπητος τα θέματα οργάνωσης και διοίκησης. Προς το σκοπό αυτό μπορούν να συντείνουν τα παρατιθέμενα κείμενα και υποδείγματα. Η ευγενής παρουσίαση της διοικητικής εικόνας αρχείων και χειρισμού των εγγράφων από την διευθύντρια του 48ου Δημ. Σχολείου Πατρών, βοήθησε στην διαλεύκανση του ζητήματος εφαρμογής και την ευχαριστώ θερμά.

Ενδεικτικά τόσο στο σχολείο όσο και στο Myschool καταγράφονται¹⁶³ στις οικείες καρτέλες προσωπικά δεδομένα μαθητή και γονέων, αλλά και προσωπικού. Όμως ενώ η ενημέρωση, χειρόγραφη ή/και ηλεκτρονική, είναι απλή και γίνεται «πάνω» στην καρτέλα (πχ. Πρόοδος, βαθμοί, απουσίες, απεργίες και παρόμοια), όπως και η έκδοση πιστοποιητικών, σε πολλές

¹⁶² Εγκύκλιος 171490/Δ2/12.11.2013 του ΥΠ.Π.Ε.Θ. για την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας στα Νηπιαγωγεία, Δημοτικά και Γυμνάσια

¹⁶³ Εγχειρίδιο Χρήσης Myschool: https://myschool.sch.gr/help/manual_mySchool_sxoleia.pdf

περιπτώσεις δημιουργείται σειρά διοικητικών εγγράφων, αποφάσεων, αιτημάτων, ενημερώσεων, προσφυγών και άλλων προβλεπόμενων από το δίκαιο, που μπορεί να εμπεριέχουν προσωπικά ή/και ευαίσθητα δεδομένα, που αφορούν τα υποκείμενα και που εντάσσονται σε διαφορετικά έγγραφα καταχωριζόμενα σε διαφορετικούς φακέλους και αποστέλλόμενα σε διαφορετικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις.

Η εφαρμογή λοιπόν του ΓΚΠΔ, κυρίως στην περίπτωση αιτημάτων περιορισμού, διαγραφής, μεταφοράς, λήθης ή απλώς λήξεως του χρόνου διατήρησης, δεν σημαίνει ότι διαγράφεται κάθε αναφορά επί του υποκειμένου.

Πολιτική Εναρμόνισης με τον ΓΚΠΔ

Το σχολείο πρέπει να έχει Πολιτική Προστασίας Δεδομένων, και να αναγνωρίζει ότι ο ΓΚΠΔ μπορεί να αλλάξει κάποιες πρακτικές. Κάποια βήματα εναρμόνισης είναι: ευαισθητοποίηση του προσωπικού, προσδιορισμός νόμιμης βάσης επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, έλεγχος πώς θα ζητηθεί και θα καταγραφεί η συναίνεση υποκειμένων, ενημέρωση για την αντιμετώπιση αλλαγών στα αιτήματα πρόσβασης στα δεδομένα, εξασφάλιση άμεση διόρθωσης με τις παραβιάσεις δεδομένων.

Στα πλαίσια αυτά μια αποτύπωση των φακέλων και αρχείων που τηρούνται στα δημοτικά, πέραν των κλασικών μητρώων μαθητή, εργαζομένου είναι κατ' αρχήν αναγκαία. Σκοπός της η καταγραφή κάθε είδους αρχείου που χρησιμοποιείται στην σχολική μονάδα και το οποίο προσπελάσσεται, από μέλη της μονάδος, από διοικητικό, ερευνητικό, ιατρικό ή άλλο προσωπικό εκτός μονάδος, υπηρεσιακά ή από τους γονείς και κηδεμόνες και υπόκειται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε καταχώριση, επεξεργασία ή διακίνηση πληροφορίας, με καταγραφή Νομικής Βάσης Επεξεργασίας. Είναι σημαντικό να υπάρχει αναφορά στο χρησιμοποιούμενο μέσο καταγραφής (Πχ. Χαρτί , Χαρτί Φαξ, CDs / Dvd / Sticks, Audio / Video αρχεία, Hard Disks) που απαιτούν διαφορετικό τρόπο αποθήκευσης και ασφάλειας, όπως και οι Χώροι Φύλαξης αν είναι Κεντρικά, περιφερειακά, τοπικά κ.λπ.

Το αρχείο δραστηριοτήτων που ακολουθεί συντείνει στην αποτύπωση αυτή, στην καταχώριση χρόνου διατήρησης, στην διευκόλυνση της ετήσιας επιθεώρησης, στην καταστροφή κατά την λήξη διατήρησης. Κατεβλήθη προσπάθεια ώστε οι διαδικασίες συμπλήρωσης να είναι απλές χωρίς να απαιτούνται γνώσεις οργανωτικές ή του ΓΚΠΔ. Η συμμετοχή του προσωπικού με διαμοίραση εργασιών, θα είναι αφ' ενός ευκαιρία χωρίς ιδιαίτερο κόπο, εκμάθησης στην πράξη του ΓΚΠΔ, αφ' ετέρου κλειδί επιτυχίας στη συμμόρφωση.

7.2.1. Αρχείο Δραστηριοτήτων Επεξεργασίας

Αρχείο Δραστηριοτήτων επεξεργασίας				Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου		
Εκτελών την επεξεργασία				Ονοματεπώνυμο		
Όνοματεπώνυμο				Όνοματεπώνυμο		
Διεύθυνση				Διεύθυνση		
e-mail				e-mail		
Τηλέφωνο				Τηλέφωνο		
ΑΦΜ				ΑΦΜ		
ΔΟΥ				ΔΟΥ		
Επεξεργασία	Σκοπός της επεξεργασίας	Εκτελών την επεξεργασία	Κατηγορίες των υποκειμένων των δεδομένων	Ειδικές Κατηγορίες Δεδομένων - Ευαίσθητα δεδομένα (Ναι/Όχι)	Αναφορά των στοιχείων που τηρούνται	Αποδέκτες των Προσωπικών Δεδομένων
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των μαθητών	Τήρηση μαθητικού αρχείου	Διευθυντής σχολείου	Μαθητές	Ναι	Όνοματεπώνυμο, πατρώνυμο, φύλο, ηλικία, διεύθυνση, τάξη, τμήμα.	Διδάσκων
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των μαθητών	Τήρηση μαθησιακού αρχείου - αξιολόγηση μαθητικής επίδοσης	Διευθυντής σχολείου / εκπαιδευτικός της τάξης	Μαθητές	Ναι	Επιδόσεις στα μαθήματα, βαθμοί, μαθησιακές δυσκολίες, αξιολογικές κρίσεις για την εν γένει επίδοση του μαθητή.	Γονείς μαθητή, εκπαιδευτικοί
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων των γονέων των μαθητών	Τήρηση αρχείου των νόμιμων εκπροσώπων των μαθητών (γονέων) για επικοινωνία και ενημέρωση.	Διευθυντής σχολείου	Γονείς/ Κηδεμόνες	Ναι	Όνοματεπώνυμο, πατρώνυμο, επάγγελμα, αριθμός τηλεφώνου σταθερού και κινητού, ηλεκτρονική διεύθυνση, διεύθυνση κατοικίας	Διευθυντής σχολείου, εκπαιδευτικός τάξης
Συλλογή, οργάνωση, χρήση και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων υπαλλήλων, συνεργατών	Τήρηση αρχείου προσωπικού και εξυπηρέτηση επικοινωνίας	Διευθυντής σχολείου	Εκπαιδευτικοί και λοιπό προσωπικό	Όχι	Όνοματεπώνυμο , πατρώνυμο, επάγγελμα, διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνα επικοινωνίας, ηλεκτρονική διεύθυνση, σπουδές, προϋπηρεσία, οικογενειακή κατάσταση και λοιπά στοιχεία των υπαλλήλων, περιλαμβανόμενα από τους ίδιους οικειοθελώς στο βιογραφικό σημειώμά τους όπως επιστημονικό έργο, δημοσιεύσεις, αναγνωρίσεις, τιμητικοί τίτλοι, συμμετοχή σε συνέδρια ή σεμινάρια, συμμετοχή σε επιστημονικούς συλλόγους, ενδιαφέροντα	Διευθυντής σχολείου

Διαβιβάσεις εκτός ΕΟΧ* (Ο ΕΟΧ περιλαμβάνει τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης + Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν)			Διατήρηση προσωπικών δεδομένων		
Ναι/Όχι	Εάν ναι, σε ποιες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς	Παρεκκλίσεις άρθρου 49 ΓΚΠΔ	Διάρκεια και αναφορά σε οποιαδήποτε εφαρμοστέα νομική υποχρέωση διατήρησης	Τόπος ή πληροφοριακό σύστημα τήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Τεχνικά & Οργανωτικά Μέτρα
			Τα προσωπικά δεδομένα διατηρούνται εσαεί.	Χώρος γραμματείας , μέσα σε κλειδωμένο ερμάριο φυλάσσεται το έντυπο εγγραφής με τα προσωπικά δεδομένα . Αρχείο με τα ως άνω δεδομένα και σε ψηφιακή μορφή στον η/υ στο γραφείο της Γραμματείας	1] χρησιμοποίηση περίπλοκου κωδικού πρόσβασης για την είσοδο στα συστήματα και στις εφαρμογές του δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών, 2] έλεγχος ότι είναι ενεργοποιημένο το Τείχος Προστασίας (Firewall) στον υπολογιστή, 3] χρήση λογισμικού προστασίας από κακόβουλο λογισμικό (antivirus), 4] αποφυγή χρήσης και δικαιωμάτων πρόσβασης στον απλό χρήστη, 5] λήψη αντιγράφων ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ως προς την ασφάλεια του αρχείου σε έντυπη μορφή, δηλαδή οι χειρόγραφες αιτήσεις εγγραφής με τα προσωπικά στοιχεία και στοιχεία επικοινωνίας των μαθητών φυλάσσονται σε κλειδωμένο ερμάριο στο χώρο της Γραμματείας, μη προσβάσιμα σε τρίτους.
			όσο διαρκεί η φοίτηση και μετά το πέρας της φοίτησης μόνο βάσει ατομικής συγκατάθεσης	Καρτέλα μαθητή σε ψηφιακή μορφή, στο drive.	1] χρησιμοποίηση περίπλοκου κωδικού πρόσβασης για την είσοδο στα συστήματα και στις εφαρμογές του δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών, 2] έλεγχος ότι είναι ενεργοποιημένο το Τείχος Προστασίας (Firewall) στον υπολογιστή, 3] χρήση λογισμικού προστασίας από κακόβουλο λογισμικό (antivirus), 4] αποφυγή χρήσης και δικαιωμάτων πρόσβασης στον απλό χρήστη, 5] λήψη αντιγράφων ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα.
			όσο διαρκεί η φοίτηση και μετά το πέρας της φοίτησης μόνο βάσει ατομικής συγκατάθεσης	Κατάσταση προσωπικών δεδομένων σε ψηφιακή μορφή. Έντυπη κατάσταση με το αυτό περιεχόμενο.	1] χρησιμοποίηση περίπλοκου κωδικού πρόσβασης για την είσοδο στα συστήματα και στις εφαρμογές του δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών, 2] έλεγχος ότι είναι ενεργοποιημένο το Τείχος Προστασίας (Firewall) στον υπολογιστή, 3] χρήση λογισμικού προστασίας από κακόβουλο λογισμικό (antivirus), 4] αποφυγή χρήσης και δικαιωμάτων πρόσβασης στον απλό χρήστη, 5] λήψη αντιγράφων ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ως προς την ασφάλεια του αρχείου σε έντυπη μορφή, δηλαδή οι χειρόγραφες καταστάσεις με τα προσωπικά στοιχεία και στοιχεία επικοινωνίας των γονέων μαθητών φυλάσσονται σε κλειδωμένο ερμάριο στο χώρο της Γραμματείας, μη προσβάσιμα σε τρίτους.
			όσο διαρκεί η υπηρεσία στο σχολείο	Χώρος γραμματείας, Κατάσταση χειρόγραφη επικοινωνίας με όλο το προσωπικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή.	

σελ. 2

Νομιμότητα της επεξεργασίας					
Νομική βάση της επεξεργασίας	Συγκατάθεση των υποκειμένων	Δικαιώματα που παρέχονται στα υποκείμενα των δεδομένων	Λήψη απόφασης βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ.	Περιστατικά παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία των δεδομένων
Υποχρεωτική παροχή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	Ναι, έντυπη, καταχωρημένη σε ντοσιέ και φυλασσόμενη σε κλειδωμένο ερμάριο στη Γραμματεία .	Ενημέρωση για την επεξεργασία, πρόσβαση στα δεδομένα, διόρθωση ανακριβών ή συμπλήρωση ελλειπόν δεδομένων, διαγραφή, περιορισμό της επεξεργασίας , μεταφορά των δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, εναντίωση στην επεξεργασία των δεδομένων.	Όχι	Όχι	Δεν απαιτείται
Παροχή υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης .	Ναι, έντυπη, φυλασσόμενη σε κλειδωμένο ερμάριο στη Γραμματεία .	Ενημέρωση για την επεξεργασία, πρόσβαση στα δεδομένα, διόρθωση ανακριβών ή συμπλήρωση ελλειπόν δεδομένων, διαγραφή, περιορισμό της επεξεργασίας , μεταφορά των δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, εναντίωση στην επεξεργασία των δεδομένων.	Όχι	Όχι	Δεν απαιτείται
Άσκηση κηδεμονίας και επιμέλειας του ανήλικου μαθητή.	Ναι, έντυπη, φυλασσόμενη σε κλειδωμένο ερμάριο στη Γραμματεία .	Ενημέρωση για την επεξεργασία, πρόσβαση στα δεδομένα, διόρθωση ανακριβών ή συμπλήρωση ελλειπόν δεδομένων, διαγραφή, περιορισμό της επεξεργασίας , μεταφορά των δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, εναντίωση στην επεξεργασία των δεδομένων.	Όχι	Όχι	Δεν απαιτείται
Υπαλληλική ή εργασιακή σχέση ή σχέση συνεργασίας	Ναι, έντυπη, φυλασσόμενη σε κλειδωμένο ερμάριο στη Γραμματεία .	Ενημέρωση για την επεξεργασία, πρόσβαση στα δεδομένα, διόρθωση ανακριβών ή συμπλήρωση ελλειπόν δεδομένων, διαγραφή, περιορισμό της επεξεργασίας , μεταφορά των δεδομένων σε άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας, εναντίωση στην επεξεργασία των δεδομένων.	Όχι	Όχι	Δεν απαιτείται

7.2.2. Βοηθητικό αρχείο με τη χρήση βάσεων δεδομένων

Κωδικός Αναφοράς:	Κωδικός βάσει καταλογγράφησης:
Όνομασία:	
Σκοπός τήρησης:	

Διάταξη βάσει της οποίας τηρείται:
ή με συγκατάθεση

Αρχή διατάσσουσα (Υπεύθυνος Επεξεργασίας)
Εκτελών Επεξεργασία (θέση/όνομα)

Χρόνος Υποχρέωσης Διατήρησης Αρχείου:		συγκεκριμένα ή Δ (Διηλεκτές)		
Χρόνος Διατήρησης Εγγραφής:		συγκεκριμένα ή π.χ. τέλος έτους, τέλος φοίτησης, απόλυσης κ.λπ.		
Μέσον Εγγραφής/ διατήρησης σε:	Χαρτί	CD/stick	H/Y	Άλλο

Τοποθεσία Αρχείου				
Εγχείριο		Φοριαμός		H/Y
Υπηρεσία		Φοριαμός		H/Y
Άλλού		Φοριαμός		H/Y

Δικαιώματα Πρόσβασης (τικ για όσα ισχύουν)				
Δικαίωμα προσπέλασης	Ελεύθερα		Δάσκαλος τάξης	
	Διευθυντής		Υπηρεσία	
	Ερευνητής		Άλλος	
Δικαίωμα καταχωρίσεων	Ελεύθερα		Δάσκαλος τάξης	
	Διευθυντής		Υπηρεσία	
	Ερευνητής		Άλλος	

Τρόπος προσπέλασης	Ελεύθερα		εγκωρείται από
	Κλειδί		
	Κωδικός		

Κίνδυνοι	Χάσιμο κωδικών		Χάκερς	
	Έκθεση σε τρίτους		Χάσιμο κλειδιών	
	Μη ασφαλείς χώροι		Άλλο	

Αν οι καταχωρίσεις στο αρχείο αφορούν έγγραφα:

Εκδούσα Αρχή:						
Περιέχει αναγνωριστικά στοιχεία	Μαθητών		Δασκάλων		Άλλου	Όχι
Περιέχει ευαίσθητα δεδομένα	Μαθητών		Δασκάλων		Άλλου	Όχι

Αν αφορά Καρτέλα/Μητρώο/Βάση Δεδομένων

Πεδία Εγγραφής Καταχώρησης

Σταθερά Στοιχεία

Πεδία	Προστατευόμενα	Ενημερώνεται από αρχείο	Ενημερώνει από αρχείο

Μεταβλητά Στοιχεία

Πεδία	Προστατευόμενα	Ενημερώνεται από αρχείο	Ενημερώνει από αρχείο

Σημειώσεις:

Κεφάλαιο 8. Συμπεράσματα

Η πρόσφατη εισαγωγή και ενεργοποίηση του ΓΚΠΔ το 2018 είχε ως βιβλιογραφικό αποτέλεσμα, την επικέντρωση κυρίως σε δύο τομείς: α) στην ενημέρωση / επεξήγηση/νομική κάλυψη, των διατάξεων, για τους εμπλεκόμενους φορείς και β) στην τεχνική υλοποίηση της εφαρμογής του, σε πλήθος διαφορετικών φορέων με διαφορετική οργάνωση και διοικητικές διαδικασίες.

Η εργασία επικεντρώθηκε στα σημεία του κανονισμού, που απαντώνται στην καθημερινότητα της διεπαφής δασκάλων και γονέων, δηλαδή εκτελούντων επεξεργασίαν και γονέων που λειτουργούν ως υποκείμενα εξ ονόματος των παιδιών τους.

Στην Ελλάδα και στην δημόσια υποχρεωτική εκπαίδευση, λόγω της διοικητικής διάρθρωσής της οι ακόλουθες επισημάνσεις αναδεικνύονται, στα πλαίσια της εργασίας αυτής:

Τα δημόσια δημοτικά, όπως εδείχθη, δεν έχουν αυτόνομη νομική προσωπικότητα ούτε σχετική ανεξαρτησία εκπαιδευτική, οικονομική, διοικητική. Κατά συνέπεια δρουν κυρίως ως εντελλόμενοι ούτε καν πλήρως εκτελούντες επεξεργασία (βάσει πάντα των ορισμών του κανονισμού) με Υπεύθυνο Επεξεργασίας το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας (ή ιεραρχικά κατά συνεκδοχή, τις τοπικές υπηρεσίες εκπαίδευσης του Υπουργείου). Αυτό μπορεί να δημιουργήσει σοβαρές νομικές, διοικητικές, πειθαρχικές συγκρούσεις ή προσφυγές ή βάρος στις υπηρεσίες και χρήζει νομοθετικής ρύθμισης.

Τα δημόσια δημοτικά στερούνται παντελώς υπαλλήλων διοικητικών, υγείας, κοινωνικής πρόνοιας, λογιστηρίου κ.λπ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρύνονται οι δάσκαλοι με την ασφάλεια διαχείρισης δεδομένων, αλλά και να προσπελούν ενδεχομένως, δεδομένα που δεν είναι ξεκάθαρο ότι θα έπρεπε, παρ' ότι ενεργούν με σκοπό την υγεία και ασφάλεια του παιδιού πρώτα. Αυτό τους εκθέτει και τουλάχιστον στα θέματα αυτά χρειάζονται κάλυψη.

Βασικός «κανόνας» του μάνατζμεντ είναι η ρήση «touch it only once» που σε ελεύθερη μετάφραση σημαίνει ότι για κάθε έγγραφο (ή διαδικασία έργου), που περιέρχεται σε οιονδήποτε, πρέπει είτε να ενεργήσει επ' αυτού είτε να το μεταβιβάσει αρμοδίως είτε να το διαγράψει / αρχειοθετήσει. Η ίδια λογική αφορά και τα ηλεκτρονικές σχεσιακές βάσεις δεδομένων. Κάθε δεδομένο ευρίσκεται καταχωρισμένο μία φορά μόνο και σε ένα και μόνο φάκελο. Η αποθήκευσή των σε πολλαπλά και διάφορα συστήματα ηλεκτρονικά και μη, εγκυμονεί κινδύνους παραβίασης. Συνεπώς το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να ρυθμίσει το θέμα άμεσα για το που τηρούνται στοιχεία και βιβλία μαθημάτων.

Οι αποφάσεις Αρχής κατά δημοσίων υπαλλήλων, κατά την εκτέλεση του καθήκοντος ενέχουν κινδύνους. Τα δημοτικά ασχολούνται, υπό οιαδήποτε οπτική, με το «ευ ζην». Επειδή αυτό, οφείλεται κατά τον ελληνικό πολιτισμό, αποκλειστικά στον δάσκαλο, η μετατροπή του σε μηχανισμό επεξεργασίας και ίσως έμμεσα αυτολογοκρισίας, αν όχι του λόγου του, αλλά των κειμένων, εν όψει «πιθανής» προσβολής βάσει δεδομένου χαρακτηριστικού υποκειμένου, είναι μάλλον αρνητική για το «ευ ζην» τελικά του ίδιου του υποκειμένου.

Η έρευνα, ιδίως στην συγκρότηση των υποδειγμάτων πιλοτικής εφαρμογής, έδειξε ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η νομική βάση επεξεργασίας είναι νόμοι και διατάξεις και όχι η συγκατάθεση του υποκειμένου.

Τα υποδείγματα εφαρμογής που παρέχονται μαζί με το σκεπτικό χρήσης τους, επιτρέπουν την άμεση εφαρμογή τους χωρίς την παράθεση πολύπλοκων όρων και εννοιών, χωρίς την υπέρμετρη προβολή της βαρύτητας του δικαιώματος, έναντι των συνταγματικών επιταγών, τηρώντας ωστόσο τις πρόνοιες του Κανονισμού. Ξεκινά σταδιακά από την ενημέρωση των γονέων και εν συνεχεία στην εσωτερική διαδικασία.

Τέλος το γεγονός ότι ο χώρος της δημοτικής εκπαίδευσης απευθύνεται όχι μόνο σε ανήλικους, αλλά και στην πολύ ευαίσθητη ηλικία των 6 ετών, συνεπάγεται την αυξημένη ευαισθησία του συνόλου των δασκάλων, κάθε φορά που τα δεδομένα των παιδιών, παρουσιάζονται να κινδυνεύουν. Νομικές ρυθμίσεις που θα εξαντλούν πρώτα περιθώρια επίλυσης όποιων διαφορών με τα υποκείμενα (γονείς), μέσα στο σχολείο και μετά ιεραρχικά στον τοπικό υπεύθυνο και μόνον μετά στην Αρχή, θα επέλυε τα ελάχιστα προβλήματα δεδομένων (και όχι μόνο) εν τη γενέσει τους.

8.1. Περιορισμοί της εργασίας

Η εργασία δεν είχε σαν στόχο την ενημέρωση γενικά περί του ΓΚΠΔ, μια και ο ίδιος ο κανονισμός με τις συνοδές αναφορές του και κυρίως με τις 173 αιτιολογικές σκέψεις του, με τις αντίστοιχες παραπομπές τους, αποτελεί από μόνος του πληρέστατο κείμενο για την νομική ματιά (στην βιβλιογραφία που παραθέτουμε, υπάρχουν εξαιρετικά διευκρινιστικά, νομικά κείμενα που καλύπτουν πολλές περιπτώσεις, καθώς και οι παρεχόμενες στο διαδίκτυο πληροφορίες). Δεν αναφέρθηκε, παρά μόνο εν παρόδω, στα δικαιώματα βάσει του ΓΚΠΔ, των περίπου 60.000 δασκάλων ως εργαζομένων ούτε με την σύνθεση υποδειγμάτων ενημέρωσης, αντίθεσης κ.λπ. για αυτούς. Πάντως η κατανόηση των υποδειγμάτων, που

παρετέθησαν, εύκολα οδηγεί στην προσαρμογή τους για εργαζόμενους, για τρίτους ή για άλλους αποδέκτες.

8.2. Προτάσεις περαιτέρω έρευνας

Η έρευνα έδειξε ότι η εφαρμογή του ΓΚΠΔ στα σχολεία, που σκοπό έχουν και την ένταξη σε κοινωνία των παιδιών, δημιουργεί σειρά θεμάτων, που αργά ή γρήγορα, θα κληθεί το Υπουργείο Παιδείας να επιλύσει είτε εκδίδοντας συνεχώς αποφάσεις ή ρυθμίσεις και εξαιρώντας συνεχώς αντικείμενα είτε αφήνοντας το θέμα δικαιωμάτων να καταλαγιάσει μπροστά στην καθημερινότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όπως θα υπάρχουν ενδεχόμενα γονείς, που θεωρούν ότι το σχολείο είναι σαν προστατευόμενος «παιδικός σταθμός» υπό τον έλεγχό τους και θα απαιτούν εκπλήρωση πραγματικών ή φαντασιακών αιτημάτων με πρόσχημα τον Κανονισμό.

Δεδομένης της διασύνδεσης για το θέμα της Νομικής, Εκπαιδευτικής, Πληροφορικής και Διοικητικής Επιστήμης, κάποια ερωτήματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω εξειδικευμένης έρευνας, αυτών των επιστημών όπως:

-Ποια Δικαιώματα (ανθρώπινα, καθώς και μη διάκρισης του πολίτη) δεν προστατεύονταν από το Σύνταγμα και την ελληνική έννομη τάξη, ώστε να είναι αναγκαία έκδοση της οδηγίας και του εισαχθέντος κανονισμού.

-Ποια η διαφορά νομικής ευθύνης εκτελούντος επεξεργασία, υπεύθυνου επεξεργασίας και εντελλομένου αυτής, ως δημοσίων υπαλλήλων. Το πρόβλημα επεξεργαστών των δημοτικών σχολείων.

-Σε ποιο βαθμό εκτείνεται η υποχρέωση διαγραφής, κατά τον ΓΚΠΔ, ευαίσθητων δεδομένων υγείας του μαθητή και ποιο το διοικητικό νομικό πλαίσιο, που μπορεί να επιτευχθεί. Αλλιώς, εκτός του φακέλου του μαθητή, ο εκτελών την επεξεργασία, μέχρι ποιου διοικητικού επιπέδου (και μάλιστα συναρμόδιων υπουργείων), μπορεί να αιτείται και να επιτυγχάνει διαγραφή στοιχείων, διοικητικών εγγράφων και αποφάσεων.

-Η εκπαίδευση των παιδιών κατά το πρόγραμμα, σε θέματα αναπαραγωγής (ψαριών, ζώων, ανθρώπων) στο δημοτικό, το δικαίωμα προστασίας ευαίσθητων δεδομένων ζευγών ομόφυλων γονέων και η ψυχολογική επίπτωση της διδασκαλίας σε μαθητές – τέκνα τους. Ουσιαστικά αφορά το πώς ακριβώς θα διδάσκει, επεξηγεί ή διατυπώνει ο εκπαιδευτικός το θέμα μητέρας και πατέρα. Η προταθείσα σε ορισμένες χώρες, έκφραση γονέας 1 και γονέας 2, θα έλυνε προς στιγμήν το πρόβλημα, θα έθετε όμως ανυπέρβλητες δυσκολίες στην διδασκαλία

μαθημάτων περί αναπαραγωγής ή ακόμη φυσιολογίας. Οπότε σε αυτήν την περίπτωση, δεν θα είχε το δικαίωμα ο γονέας να ζητεί την απαλλαγή του παιδιού του (ή και κατάργηση των σχετικών κεφαλαίων) για μη έκθεσή των ευαίσθητων δεδομένων των, όχι μόνον από «στερεότυπες» αντιλήψεις, αλλά επί πλέον και κυρίως, για πολύ αναπόφευκτους ψυχολογικούς λόγους επί του παιδιού στην μαθητική κοινότητα.

-Προτιμησιακές διακρίσεις βάσει προσωπικών (πλην υγείας) δεδομένων, στην πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Νομική βάση, διακρίσεις και επιπτώσεις.

-Δημόσιοι Υπάλληλοι και Εμπιστευτικότητα ή Απόρρητο. Υπάρχει η αντίληψη ότι το απόρρητο διασφαλίζεται μόνο από ιατρούς, συμβολαιογράφους και ιερείς. Ποιο το νομοθετικό πλαίσιο εμπιστευτικότητας των δημοσίων υπάλληλων και το επίπεδο κάλυψης της πρόβλεψης εμπιστευτικότητας βάσει του ΓΚΠΔ. Αν δεν υφίσταται, για ποιο λόγο υπάρχουν ποινές.

-Η έκταση του δικαιώματος των Πολιτών για πλήρη γνώση των προστατευόμενων βάσει του ΓΚΠΔ, προσωπικών δεδομένων των άλλων (με εξαίρεση θέματα υγείας), στον βαθμό που αυτά επηρεάζουν τη φορολογική και οικονομική κατάσταση του φορολογούμενου και οικονομικά δρώντος Πολίτη μέσα στο κράτος.

8.3. Επίμετρο

Όπως εδείχθη, οι έννοιες περί των δικαιωμάτων ιδιωτικότητας και των περί προσωπικών ή/και ευπαθών δεδομένων, έναντι δημοσιότητας, είναι κάτι που απασχόλησε τον νομικό και πολιτικό κόσμο, διαχρονικά, στα μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα. Από τους χρόνους του Ιπποκράτους, έγινε αποδεκτή η υποχρέωση περί ιατρικού απορρήτου. Τα θεμέλια των σύγχρονων ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ανεξιθρησκία, εθνότητα, φύλο κ.λπ.) ανευρίσκονται στον Ελληνορωμαϊκό νομικό και πνευματικό πολιτισμό, όπως εξελίχθηκε έως και το κοσμοσύστημα οικουμενικής μορφής της Νέας Ρώμης, υπό το φως της Ορθοδοξίας. Η τελευταία, συνέτεινε στην ανατροπή κάθε διάκρισης, τουλάχιστον ηθικά.

Θα ανέμενε κανείς, ότι στην εποχή της νεωτερικότητας, η ολοένα διευρυνόμενη συμμετοχή αποκλεισμένων πληθυσμιακών στρωμάτων, στο αντιπροσωπευτικό κοινοβουλευτικό σύστημα, καθώς και η πρόσβαση αυτών στην εκπαίδευση, θα είχε αναμφισβήτητη επίπτωση στις διακρίσεις. Αντίθετα γενικεύθηκαν οι διώξεις, όπως έδειξαν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και χρειάστηκε η συγκρότηση διεθνούς κοινότητας και η έκδοση κανονιστικών διεθνών συμβάσεων, για την προστασία αυτών.

Αντί το θέμα να λήξει εκεί, έστω και με τον ασαφή ορισμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά με την σαφέστατη απαγόρευση κάθε διάκρισης και με εμφανή τη δημόσια έκφρασή τους, η πολιτική εξουσία, τα μητροπολιτικά δηλαδή νοσηματοδοτικά κέντρα, όχι μόνο μετέτρεψε σε «δικαιώματα» διάφορα χαρακτηριστικά τμήματος των υποκειμένων - πολιτών, που δεν έχουν σχέση με την ιδιότητά τους αποκλειστικά ως ανθρώπων, αλλά τα κατέστησε ως αντικείμενα ιδιωτικής σφαίρας, ενώ ταυτόχρονα τα ενέτασσε και στο συνταγματικό και στο αστικό επίπεδο, δηλαδή στη δημόσια σφαίρα, απαγορεύοντας ταυτόχρονα την όποια κριτική, θεωρώντας την ως «ρατσισμό». Παραβιάζοντας δηλαδή την ισηγορία και όχι μόνο.

Το αυτό ισχύει για τα προστατευόμενα 'δικαιώματα' του ΓΚΠΔ. Στέλνει στην ιδιωτική σφαίρα συλλήβδην σειρά χαρακτηριστικών όπως « όνομα, δεδομένα θέσης, .. επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν..., στη πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου» (άρθρο 4.1 του κανονισμού) και απαγορεύει συλλήβδην την δημοσιοποίηση « δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση...» (άρθρο 9.1 του Κανονισμού).

Με άλλα λόγια:

α) θέτει στην προσωπική σφαίρα χαρακτηριστικά μετοχής ακόμη και σε συλλογικά νομικά υποκείμενα, βαρύνοντας πολλές φορές σημασίας για την κοινωνία και τους πολίτες, αντί να απαγορεύει την διάκριση.

β) απαγορεύει την γνωστοποίηση, επεξεργασία κ.λπ., παρά τις αναμφισβήτητες νομικές, οικονομικές, κοινωνικές επιπτώσεις των, στην ατομική και συλλογική ζωή και κρατική υπόσταση, που εύλογα ο κάθε πολίτης ή φορολογούμενος θέλει να γνωρίζει, και

γ) κυρίως μετατρέπει τα πρόσωπα (από ανεπανάληπτες και μοναδικές, ως έχουν, δημόσια εκφαινόμενες προσωπικότητες) σε προσωπεία (αδιευκρίνιστες, ομοιόμορφες, δημόσια περιφερόμενες καλύπτρες).

Επειδή το πρόβλημα του ΓΚΠΔ και των δικαιωμάτων γενικότερα, είναι ουσιαστικά ερώτημα περί του τι είναι αληθές στη συλλογική ζωή, γι' αυτό η «περαίωση» της όποιας συμβολής στο θέμα, της εργασίας αυτής, στα πλαίσια του ΜΠΣ «Διοίκηση της Εκπαίδευσης», δεν μπορεί να έχει και τελολογικό χαρακτήρα.

Epilogue

This thesis apart from the research made on the subject matter provides an implementation school pack according to GDPR provisions especially in sensitive data protection and breach avoidance. It also proposes necessary legal regulations or ministerial decisions that must be made in order to harmonize school mission and procedures with GDPR or DPA issues.

But the question raised in the very first instance of data protection still remains: United Nations strictly forbid any discrimination based on the so called special (sensitive) personal data. Why this correct supra national prohibition of discrimination should lead to tons of legislation on covering up these same data. After all, color, sex, ethnicity etc. cannot be made secret nor political or syndicate views or interests should be banned from public as long as these views affect the social, economical and political life of people, however few people are.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Benjamin P. Thomas, Harold M. Hyman (1962) *Stanton: The Life and Times of Lincoln's Secretary of War*. New York: Knopf Doubleday Publishing Group

Carlberg, Conrad (2011) *Statistical analysis: Microsoft excel 2010*. Indianapolis. Pearson Education

Dunlap, Annete (2009). *Frank: The story of Frances Cleveland*. State University of New York

Ferenstein, Greg (2015) The birth and death of privacy: 3,000 years of history told through 46 images., <https://medium.com/the-ferenstein-wire/the-birth-and-death-of-privacy-3-000-years-of-history-in-50-images-614c26059e> acq.15-08-19

Maskivker, Julia (2010) «Participation and Rights in Athenian Democracy», *The European Legacy*. 15-7, pp. 859

Parent, W. A. (1995) *Privacy: A brief survey of the conceptual landscape*. Santa Clara High Technology Law Journal, 11 (1), 11-21.

Powell, Gavin (2006) *Beginning Database Design*. Indiana, USA. Wiley Publishing, Inc.

Samuel Warren and Louis Brandeis, (1890) The Right to Privacy, 4 *Harvard Law Review* p. 193-220 { *Harvard Law Review*, Vol. 4, No. 5. (Dec. 15, 1890), pp. 193-220 published by The Harvard Law Review Association

https://www.jstor.org/stable/1321160?seq=1#metadata_info_tab_contentsacq.16-08-19

Thomson, J.T., (1975) «The right to privacy» *Philosophy and Public Affairs* 4

Westin Alan (1966) *Science, Privacy, and Freedom. Issues and Proposals for the 1970's*, 66 *Colum. L.Rev.* 1003, pp 1017-1040

Αθανασούλα, Α., Δακοπούλου, Α., Κουτούζης, Μ., Μαυρογιώργος, Γ. & Χαλκιώτης Δ. (2008) Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων. (Τομ. Α'). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Αλεξανδροπούλου - Αιγυπτιάδου, Ευγενία (2005), «Η αυθαίρετη φωτογράφιση προσώπου και η προστασία του από την ειδική νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα» *Αρμενόπουλος τ. ΝΘ*, τευχ. 2, σελ. 314

Γεωργιάδη, Α. Σταθόπουλος, Μ. (1978) *Αστικός Κώδικας - Κατ' Άρθρον Ερμηνεία*. (Τόμος Α). Αθήνα: εκδ. Σάκκουλα

ΕΛΣΤΑΤ, (2015) *Συνθήκες Διαβίωσης στην Ελλάδα*. Πειραιάς: ΕΛΣΤΑΤ, Ελληνική Δημοκρατία, Ελληνική Στατιστική Αρχή, (σελ. 62-66). Ανακτήθηκε 9 Αυγούστου 2019 από http://www.statistics.gr/documents/20181/1216578/LivingConditionsInGreece_1215.pdf/5740b055-e8e8-4947-a499-146b57f2f455

Ιγγλεζάκης, Ιωάννης (2011) {<http://iglezakis.gr/2013/03/17/νομολογια-για-το-αρθρο-9α-του-συνταγματ/> ανακτηθέν 2/7/19}.

Καράκωστας Ιωάννης (2004) «Προστασία της ιδιωτικότητας στην Κοινωνία της Πληροφορίας» ΔΙΜΕΕ 2004/54

Μαυριάς Κώστας (1982) *Το συνταγματικό δικαίωμα ιδιωτικού βίου*. Αθήνα: Σάκκουλας

Κατσαρός Ιωάννης (2008) *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Κοντογιώργης, Γιώργος (2006) *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*. Αθήνα: Σιδέρης

Λεμπέση, Δήμητρα (2018) «Γενικός Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την προστασία προσωπικών δεδομένων (ΕΕ 2016/679) – Κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ – Συγκριτική μελέτη», *Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας*, 74(1733), σελ. 597.

Συνοδινού Τατιάνα – Ελένη (2007) *Η εικόνα στο δίκαιο*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Σωτηρόπουλος Βασίλης (2006) Το άρθρο 9Α του Συντάγματος 1975/1986/2001 <http://greeklaws.com/pubs/uploads/596.pdf> ανακτηθέν 1/8/2019

Τσόλιας, Γρηγόρης (2004), «Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων (DPO) στον CDPR». IT SECURITY, τεύχος 51, σελ. 40 επ.

Νόμοι – Υπουργικές Αποφάσεις – Προεδρικά Διατάγματα – Εγκύκλιοι

N. 1566/1985 (ΦΕΚ 167/Α/30.9.1985)«Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»

N. 1735/1987 (ΦΕΚ Α/ 195 /11-11 1987)«Προσλήψεις στο δημόσιο τομέα, κοινωνικός έλεγχος στη δημόσια διοίκηση, πολιτικά δικαιώματα και άλλες διατάξεις»

N. 1946/1991 (ΦΕΚ Α'69/14.5.1991)«Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.)»

N.2121/1993 (ΦΕΚ Α'25/3.3.1993)«Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα»

- N. 2225/1994** (ΦΕΚ 121/Α/20-7-1994) «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις
- N. 2472/1997** (ΦΕΚ Α/50/97) «Προστασία ατόμου από επεξεργασία προσωπικών δεδομένων»
- N. 2621/1998** (ΦΕΚ Α' 136/23.6.1998άρθρο 2.1.β) «Οργανώσεις Γονέων»
- Νόμος 2690/1999** (ΦΕΚ 45/Α/9-3-1999) Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»
- N. 2774/1999** (ΦΕΚ 287/1/22-12-1999) «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα»
- N. 2683/99 (ΦΕΚ 19/Α/9-2-1999)** «Κύρωση του κώδικα κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών. Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. και άλλες διατάξεις»
- N. 3304/2005** (ΦΕΚ 16/Α 27/01/2005) «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού»
- N. 3471/2006** (ΦΕΚ 133/Α'/28.6.2006) «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών»
- N. 3528/2007** (ΦΕΚ Α' 26/ 9.2.2007)«Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. »
- N. 3625/2007** (ΦΕΚ 290/Α/24-12-2007) «Κύρωση, εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με εμπορία, παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία»
- N. 3917/2011** (ΦΕΚ Α' 22/21.2.2011) «Διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημόσιων δικτύων επικοινωνιών, χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους και συναφείς διατάξεις» [Άρθρο 1-14] »
- N. 3966/2011** (ΦΕΚ Α 118/24.5.2011)«Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και Λοιπές διατάξεις»

Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-12) «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου»

Ν. 4610/2019 (ΦΕΚ 70/Α/7-5-2019) «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις»

Υ.Α. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002«Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των προϊσταμένων των περιφερειακών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων»

Υ.Α. Φ.7Α/ΦΜ/212191/Δ1 13-12-2017 «Αξιολόγηση Μαθητών – Επίδοση Ελέγχων»

Π.Δ. 768/1980 (ΦΕΚ 186/Α) Περί εκκαθαρίσεων των αρχείων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου»

Π.Δ. 63/1981 (ΦΕΚ 22/Α)«Αρχειοθέτηση εγγράφων των περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων»

Π.Δ. 8/1995 (ΦΕΚ 3/Α)άρθ.2 Ν. 2909/2001 «Αξιολόγηση Μαθητών»

Π.Δ. 121/1995 (ΦΕΚ 75/Α) «Αξιολόγηση μαθητών»

Π.Δ. 79/2017 (ΦΕΚ 109/Α)«Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων»

Εγκύκλιος Αρ. Πρωτ.: 171490/Δ2/12-11-2013 για την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του Myschool στα Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Γυμνάσια και της πιλοτικής λειτουργίας στα Λύκεια

Εγκύκλιος/ Αρ. Πρωτ.: 149084 /ΓΔ4 /8-9-2017 «Καταχώριση στοιχείων στα Πληροφοριακά Συστήματα myschool και Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης (Ο.Π.ΣΥ.Δ.)»

Υπουργείο Παιδείας Εγκύκλιος /Αρ. Πρωτ.: Φ.6/58025/Δ1 /12-4-2019 «Εγγραφές μαθητών στα Δημοτικά Σχολεία για το σχολικό έτος 2019-2020 - Λήξη διδασκαλίας μαθημάτων σχολικού έτους 2018-2019»

Εγκύκλιος Αρ. Πρωτ.: Φ25/103373/Δ1/ 22-6-2018 «Χρήση κινητών τηλεφώνων και ηλεκτρονικών συσκευών στις σχολικές μονάδες»

Παράρτημα Ι: Τηρούμενοι Φάκελοι

Φ.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Φ.1.1. Νόμοι, Διατάγματα και Αποφάσεις κανονιστικές, ερμηνευτικές και λοιπές βασικές εγκύκλιοι Διαταγές σε θέματα Εκπαιδεύσεως.

Φ.1.2 Αποφάσεις - γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ΑΣΔΥ, Έλεγκτικού Συνεδρίου, Ανωτάτου ειδικού Δικαστηρίου, Διοικητικών Δικαστηρίων.

Φ.2 ΙΔΡΥΣΗ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Φ.2.1 Ίδρυση, έδρα, όρια, μεταβολές, εσωτερική οργάνωση - διάρθρωση, αρμοδιότητες, εκθέσεις λειτουργίας, ειδικές εκθέσεις προτάσεις.

Φ.2.2 Επιχορηγήσεις, λειτουργικές δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά λειτουργικών δαπανών, μισθώσεις και δαπάνες αυτών.

Φ.3 ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Φ.3.1 επιτροπές κρίσεως καταλληλότητας, τίτλοι κυριότητας, μελέτες - σχέδια ανεγέρσεως, εκθέσεις επιτροπών καταλληλότητας, πρακτικά παραλαβής, σχετική αλληλογραφία, δαπάνες.

Φ.3.2 Κανονισμός επισκευής και συντηρήσεως διδακτηρίου, θέματα σχετικά με εργασίες επισκευής - συντηρήσεως επεκτάσεως διδακτηρίων, επικοινωνία με Νομαρχιακό Ταμείο και Ο.Σ.Κ. παραστατικά δαπανών.

Φ.4 ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Φ.4.1. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Γραφείου.

Φ.4.2 . Εποπτικά μέσα διδασκαλίας, εξοπλισμός εργαστηρίων.

Φ.4.3 Αθλητικό υλικό.

Φ.5 ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Φ.5.1 ΟΕΔΒ, διδακτικά και σχολικά βιβλία, σχολικές και μαθητικές βιβλιοθήκες διανομή βιβλίων, ελευθέρως βοηθήματα, πίνακες εγκεκριμένων βιβλίων.

Φ.5.2 Περιοδικά, δημοσιεύματα εφημερίδων.

Φ.6 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ - ΣΧΟΛΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σχετική νομοθεσία. Σύσταση διορισμός μελών - γραμματέα, διατάξεις λειτουργίας - διαχειρίσεως, προϋπολογισμός - απολογισμός - έλεγχος διαχειρίσεως, αντίγραφα πράξεων, πρωτόκολλα παραδόσεως - παραλαβής, εκθέσεις ελεγκτικού Συνεδρίου. Κυλικεία Σχολείων.

Φ.7 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Απογραφικά δελτία και στατιστικοί πίνακες ΥΠ.Ε.Π.Θ., δελτία κινήσεως προσωπικού, δελτία και πίνακες ΕΣΥΕ, τριμηνιαία στοιχεία απασχολήσεως Υπουργείου Συντονισμού, ειδικά

στατιστικά στοιχεία ιδιωτικής εκπαίδευσης, πάσης φύσεως λοιπά στατιστικά και απογραφικά δελτία και πίνακες, συναφής αλληλογραφία.

Φ.8 ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΩΝ

Φ.8.1 Ειδική αντιγραφειοκρατική νομοθεσία, Διατάγματα και Εγκύκλιοι σε θέματα Οργάνωσης, προτάσεις και μελέτες για τη βελτίωση τού εκπαιδευτικού συστήματος και την απλούστευση των διαδικασιών.

Φ.8.2 Οργάνωση αρχείου, σύνταξη των εγγράφων, τυποποίηση - αναπαραγωγή τους, εγκύκλιοι σχετικές με την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας στη Δημόσια Διοίκηση. Θέματα μικροφωτογραφίσεως.

Φ.8.3 Νομοθεσία σχετική με την εκκαθάριση τού αρχείου, επιτροπές, πρακτικά - καταστάσεις εκκαθαρίσεως αρχείου και σχετική αλληλογραφία.

Φ.9 ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ

Πάσης φύσεως εμπιστευτική αλληλογραφία. Θέματα ΠΣ ΕΑ.

Φ.10 ΣΥΣΤΑΣΗ - ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ

Φ.10.1 Προϋποθέσεις διορισμού, υποβλητέα δικαιολογητικά, πίνακες διοριστέων, διορισμός, ανάληψη υπηρεσίας, ορκωμοσία, προσωρινή, οριστική τοποθέτηση, μονιμοποίηση αναδιορισμός, παραίτηση, ανάκληση παραιτήσεως, αποδοχή παραιτήσεως, απόλυση.

Φ.10.2 Βεβαιώσεις, πιστοποιητικά υπηρεσιακής καταστάσεως γενικά τού εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού.

Φ.11 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Φ.11.1 Προαγωγές, πίνακες προακτέων, μετατάξεις, εντάξεις, διαβαθμίσεις, προϋπηρεσία, επετηρίδα, πράξεις χορηγήσεως επιδομάτων.

Φ.11.2 Μεταθέσεις πάσης φύσεως, πίνακες μετατιθεμένων, αποσπάσεις, ειδικές μετακινήσεις - μεταθέσεις - αποσπάσεις.

Φ.12 ΑΔΕΙΕΣ - ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Φ.12.1 Άδειες κανονικές, εκπαιδευτικές αναρρωτικές άνευ αποδοχών, κήσεως, τοκετού, μεταφορά άδειών.

Φ.12.2 Παραπομπές στην υγειονομική επιτροπή, υγειονομική περίθαλψη, βιβλιάρια ασθένειας.

Φ.13 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ - ΠΟΙΝΕΣ - ΑΜΟΙΒΕΣ

Φ.13.1 Πειθαρχικώς προϊστάμενοι, καταγγελία, έγερση πειθαρχικής αγωγής, κλήση σε απολογία, πειθαρχικά συμβούλια, πειθαρχικές ποινές, εκτέλεση ποινών, παραγραφή πειθαρχικού αδικήματος, διαγραφή πειθαρχικής ποινής, διαθεσιμότητα, αργία.

Φ.13.2 Ηθικές-υλικές αμοιβές.

Φ.14 ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Φ.14.1 Εκκαθαριστές, μισθός, δώρα, φύλλα ενάρξεως-διακοπής μισθοδοσίας, καταστάσεις αποδοχών, περικοπές αποδοχών, φορολογικές βεβαιώσεις.

Φ.14.2 Ειδικές αμοιβές συμβουλίων, επιτροπών, ομάδων εργασίας, συνεργειών: Έξοδα μεταθέσεως, αποσπάσεως, μετακινήσεως, τοκετού, κηδείας, νοσήλια. Εξαγορά προϋπηρεσίας ασφαλιστικά ταμεία ΙΚΑ .

Φ.14.3 Απόφαση, καταστάσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, σχετική αλληλογραφία για τις υπερωρίες.

Φ.15 ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ - ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διδασκαλεία ΔΕ και ΜΕ, ΣΕΛΔΕ και ΣΕΛΜΕ, ΣΕΛΕΤΕ, διαλέξεις, σεμινάρια συνέδρια, Επιμόρφωση, μετεκπαίδευση εσωτερικού-εξωτερικού, υποτροφίες, μορφωτικές ανταλλαγές, πίνακες μετεκπαιδευμένων.

Φ.16 ΘΕΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Φ.16.1 Αιτήσεις, δικαιολογητικά, διορισμός, ορκωμοσία, τοποθέτηση, πιστώσεις, μισθοδοσία, απόλυση πρόσθετων - αναπληρωτών, Σχετική Νομοθεσία.

Φ.16.2 Πρόσληψη, ανάθεση διδασκαλίας σε ωρομίσθιους, αμοιβή τους

Φ.16.3 Ειδική νομοθεσία, διαδικασία προσλήψεως, δικαιολογητικά αιτούντων, απόλυση, μισθοδοσία υπαλλήλων με σύμβαση Ιδιωτικού δικαίου.

Φ.18 ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Σύνταξη, διαγραφή, τροποποίηση υπηρεσιακής εκθέσεως, αντίγραφα αυτής.

Φ.19 ΕΓΓΡΑΦΕΣ - ΜΕΤΕΓΓΡΑΦΕΣ

Φ.19.1 Εγγραφές - κατατάξεις

Φ.19.2 Μετεγγραφές.

Φ.19.3 Επανεγγραφές.

Φ.20 ΦΟΙΤΗΣΗ

Φ.20.1 βαθμοί, έλεγχοι προόδου γραπτών, ποινές, απουσίες, δελτία ατομικής φοιτήσεως.

Φ.20.2 Υποτροφίες, αριστεία, βραβεία, έπαινοι, μαθητική πρόνοια, εισιτήρια.

Φ.20.3 Ελληνόπαιδες εξωτερικού, αλλοδαποί σπουδαστές, μαθητές.

Φ.21 ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

Φ.21.1 Έκδοση τίτλων.

Φ.21.2 Ανεπίδοτοι τίτλοι σπουδών.

Φ.21.3 Ισοτιμία τίτλων σπουδών.

Φ.22 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΜΕΘΟΔΟΙ - ΥΛΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Φ.22.1 Αναλυτικά προγράμματα.

Φ.22.2 Μέθοδοι και οδηγίες τρόπου διδασκαλίας, σχετικές εγκύκλιοι και κατευθύνσεις.

Φ.22.3 Διδακτέα, διδαχθείσα ύλη, σχετική αλληλογραφία.

Φ.23 ΕΞΩΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Εορτές, ομιλίες, εκδρομές, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκκλησιασμός, κατηχητικά, προσκοπισμός, μαθητικές κοινότητες, έρανοι, ερυθρός σταυρός, Ελληνική παράδοση, παραστάσεις, επισκέψεις, διαγωνισμοί εξωσχολικών οργανώσεων, διεθνών οργανισμών, σχολικοί συνεταιρισμοί.

Φ.24 ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Αθλητικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις, δημοτικά, εθνικά σχολικά Γυμναστήρια, κλειστές αίθουσες γυμναστικής, Κολυμβητήρια, χιονοδρομίες, ναυτικά αθλήματα, παρελάσεις, σημαία, παραστάσεις, αγώνες, εξωσχολικός αθλητισμός, περιφερειακοί, πανελλήνιοι μαθητικοί αγώνες.

Φ.25 ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Υγειονομική εξέταση, περίθαλψη μαθητών, εμβολιασμοί, απολυμάνσεις, χώροι υγιεινής, καθαριότητα κυλικείων, σχολίατροι.

.....

Φ.27 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Θέματα σχετικά με τη μεταφορά των μαθητών και παραστατικά δαπανών μεταφοράς.

.....

Φ.30 ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Συγκρότηση, αρμοδιότητες κεντρικών και περιφερειακών συλλογικών οργάνων (συμβουλίων, επιτροπών, ομάδων εργασίας, συνεργείων). Αντίγραφα πρακτικών.

Φ.31 ΔΙΑΦΟΡΑ

Φ.31.1 Ειδική νομοθεσία περί συνδικαλισμού, Σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων, Οργανώσεις, αιρετοί, απεργία, σχετική αλληλογραφία.

Φ.32.2 Επίταξη, επιστράτευση, βουλευτικές, δημοτικές, κοινοτικές εκλογές. Οποιοδήποτε θέμα δεν περιλαμβάνεται σ' έναν από τους λοιπούς φακέλους του άρθρου αυτού.

Παράρτημα II : Αποφάσεις Αρχής

Γνωμοδοτήσεις/Αποφάσεις Αρχής Προστασίας Δεδομένων σχολικού ενδιαφέροντος

Παρατίθεται σταχυολογημένος πίνακας αποφάσεων Αρχής με ενδεικτικές αποφάσεις για την προστασία δεδομένων.

1. 19-03-2001-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 35/2001 - Παραβίαση προσωπικών δεδομένων μαθήτριας γυμνασίου
2. 25-06-2002-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 77Α/2002 Απόφαση για την αναγραφή θρησκευόμενου σε απολυτήριους τίτλους σπουδών ΔΕ και ΜΕ
3. 21-04-2003-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 17/2003 - Ατομικό δελτίο υγείας που τηρείται στα σχολεία για τους μαθητές
4. 06-04-2004-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 17/2004 Χορήγηση εγγράφων για χρήση ενώπιον δικαστηρίου
5. 19-05-2004-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 29/2004 Παράνομη ανακοίνωση σε τρίτο προσωπικών δεδομένων δασκάλου από διευθυντή σχολείου
6. 01-04-2008-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 27/2008-Απόφαση της Αρχής για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης σε χώρο σχολικών συγκροτημάτων.
7. 02-10-2008-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.52/2002 Απαγόρευση αναγραφής του γεγονότος της υιοθεσίας σε δημόσια έγγραφα
8. 01-02-2010-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 04/2010 - Όροι για τη συλλογή και επεξεργασία, μέσω ερωτηματολογίων, απλών και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων μαθητών για τη σύνταξη μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
9. 01-02-2010-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 05/2010 - Όροι για τη συλλογή και επεξεργασία από την αιτούσα, μέσω ερωτηματολογίων, απλών και ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων μαθητών για τη σύνταξη επιστημονικής εργασίας

10. 19-09-2012-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.136/2012- Παροχή άδειας στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για τη διαβίβαση στην αιτούσα τρίτη των ζητηθέντων από την ίδια ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα δικαιολογητικά, που κατέθεσαν συγκεκριμένοι συνυποψήφιοί της σε διαδικασία πλήρωσης θέσεων αναπληρωτών εκπαιδευτικών Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής (ΣΜΕΑ) ειδικότητας φυσικής αγωγής, και τα οποία τηρούνται έκτοτε στα αρχεία του εν λόγω Υπουργείου, για το σκοπό της άσκησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων της.

11. 02-08-2013-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 97/2013 - Η Αρχή δέχεται αίτηση θεραπείας, ανακαλεί προηγούμενη εκδοθείσα πράξη της και απευθύνει σύσταση σε Δ/ντή Σχολικής Μονάδας σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στη Σχολική Μονάδα και την διαβίβασή τους σε τρίτους

12. 25-11-2013-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.141/2013 - Χορήγηση άδειας για διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων σε τρίτο για υπεράσπισή του ενώπιον πειθαρχικού οργάνου.

13. 31-07-2014-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 96/2014 - Παροχή άδειας για χορήγηση σε τρίτο ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται σε φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ εκπαιδευτικού για δικαστική χρήση.

14. 02-10-2014-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 139/2014 - Η Αρχή δέχεται εν μέρει προσφυγές που αφορούν στο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Σχολικών Μονάδων και Διοικητικών Μονάδων «mySchool» και απευθύνει σχετικές συστάσεις στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

15. 02-10-2014-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.138/2014 - Η Αρχή διαπιστώνει ότι το Πρόγραμμα Ε.Υ.ΖΗ.Ν. του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας και απευθύνει σχετικές συστάσεις στο Υπουργείο

1621-05-2015-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 54/2015 - Προειδοποίηση σε Σχολείο για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μαθητή, κατά παράβαση των άρθρων 4,11 και 13 του Ν. 2472/1997

17. 16-06-2015-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 69/2015 - Καταγγελία σχετικά με την απαλλαγή από το μάθημα των Θρησκευτικών

18. 06-08-2015-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 94/2015 - Απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών

19. 06-08-2015-ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡ. 4/2015 - Απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών

20. 14-07-2017-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.85/2017 - Προειδοποίηση στο Υπουργείο Παιδείας για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης

21. 07-05-2019-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 10/2019 - Καταγγελία του Συνδέσμου Ιδιωτικών Σχολείων σχετικά με την καταχώριση δεδομένων μαθητών/γονέων-κηδεμόνων και εκπαιδευτικών των ιδιωτικών σχολείων στην ενιαία κεντρική βάση δεδομένων του ΥΠΕΘ με την ονομασία «mySchool»

22. 05-09-2019-ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 28/2019 - Αναγραφή του θρησκευμένου και της ιθαγένειας στους τίτλους σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο πληροφοριακό σύστημα «myschool» και απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών.

Παράρτημα III: Βιβλία & Έντυπα τηρούμενα / εκδιδόμενα από τα Δημοτικά Σχολεία

Γ. Υπηρεσιακά βιβλία για τα δημοτικά σχολεία

1. Βιβλίο Μητρώου και Προόδου μαθητών (Β.Μ.Π)
2. Βιβλίο Πιστοποιητικών Σπουδής (Β.Π.Σ.)
3. Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής.
4. Κοινό Πρωτόκολλο αλληλογραφίας.
5. Εμπιστευτικό Πρωτόκολλο Αλληλογραφίας.
6. Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων.
7. Βιβλίο Πράξεων Διευθυντή ή Προϊστάμενου του σχολείου.
8. Βιβλίο Βιβλιοθήκης.
9. Βιβλίο Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας.
10. Βιβλίο Πράξεων Σχολικού Συμβουλίου.
11. Τα βιβλία Βιβλιοθήκης και Εποπτικών Μέσων Διδασκαλίας.

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορεί να τηρούνται τα ανωτέρω βιβλία με ψηφιακό τρόπο και να ρυθμίζονται θέματα τήρησης και χρήσης τους.

Δ. Υπηρεσιακά έντυπα που εκδίδουν τα δημοτικά σχολεία

1. Πιστοποιητικό Σπουδών
2. Αποδεικτικό Μετεγγραφής
3. Τίτλος Προόδου
4. Τίτλος Σπουδών
5. Βεβαίωση φοίτησης
6. Βεβαίωση φοίτησης αλλοδαπού σε ελληνικό σχολείο για την απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας
7. Κάρτα Μετακινούμενου μαθητή
8. Έντυπα που αφορούν την πρόοδο του μαθητή, όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
9. Αίτηση-Υπεύθυνη δήλωση γονέων/κηδεμόνων για εγγραφή στην Α΄ Τάξη Δημοτικού

Ε. Ηλεκτρονικά Αρχεία

1. Τα ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία τηρούνται σε πληροφοριακό σύστημα του ΥΠΠΕΘ είναι τα παρακάτω:

α) στοιχεία που αφορούν τον μαθητή και τους γονείς/ κηδεμόνες: ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο πατέρα και μητέρας, τόπος - νομός - ημερομηνία γέννησης, αριθμός μητρώου (για αγόρια) ή Δημοτολογίου (για κορίτσια) ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και στοιχεία επικοινωνίας καθώς και προαιρετικά το επάγγελμα πατέρα και μητέρας,

β) στοιχεία εγγραφής, τα οποία επαναλαμβάνονται κατά την επανεγγραφή του μαθητή (τάξη, στοιχεία τίτλου εγγραφής, σχολικό έτος),

γ) στοιχεία που αφορούν την πρόοδο των μαθητών για τα δημοτικά σχολεία,

δ) στοιχεία μετεγγραφής των μαθητών.

Παράρτημα IV: Ανακοίνωση Βιντεοσκόπησης Αγγλικού Σχολείου

Willingdon Community School School CCTV Policy and Code of Practice (2019)

1 Introduction

1.1 Willingdon Community School uses closed circuit television (CCTV). The use of CCTV and images produced are for the following purposes;

- Ensuring the wellbeing of individuals on the school site
- Protecting the school buildings and assets
- Protecting the personal property of visitors, staff and students to the school
- Supporting the police in their duties, including identifying, apprehending and prosecuting offenders
- Prevention or detection of crime
- Safeguarding of staff, pupils and visitors

1.2 The system comprises of a number of fixed and dome cameras.

1.3 The system does not have sound recording capability.

1.4 The CCTV system is owned and operated by the Willingdon Community School, the deployment of which is determined by the School's Leadership Team (SLT).

1.5 The CCTV is monitored centrally from the ICT office, Site office and Reception. Access to the images is controlled and approved by a member of Senior Leadership Team (SLT).

1.6 The introduction of, or changes to, CCTV monitoring will be subject to consultation with staff and members of the school community.

1.7 The school's CCTV Scheme is registered with the Information Commissioner under the terms of the Data Protection Act 1998 and GDPR. The use of CCTV, and the associated images are covered by the Data Protection Act 1998. This policy outlines the school's use of CCTV and how it complies with the Act and GDPR.

1.8 All authorised operators and employees with access to images are aware of the procedures that need to be followed when accessing the recorded

2.2 CCTV warning signs are clearly and prominently placed at the main reception entrance to the school, including DT Drama exit, Community Suite entrance, DT3, IT Corridor, EN6 external door, Rosla Block, front and rear carpark, outside Staffroom\PE1 area. Signs will contain details of the purpose for using CCTV (see appendix B). In areas where CCTV is used, the school will ensure that there are prominent signs placed within the controlled area.

2.3 The original planning, design and installation of CCTV equipment endeavoured to ensure that the scheme will deliver maximum effectiveness and efficiency but it is not possible to guarantee that the system will cover or detect every single incident taking place in the areas of coverage.

3 Siting the Cameras

3.1 Cameras are sited so that they only capture images relevant to the purposes for which they are installed (described above) and care will be taken to ensure that reasonable privacy expectations are

not violated. The School will ensure that the location of equipment is carefully considered to ensure that images captured comply with the Data Protection Act and GDPR.

3.2 The school will make every effort to position cameras so that their coverage is restricted to the school premises, which includes outdoor/indoor areas. The school will apply privacy masks where required.

For example:

i) Where there is good cause to suspect that an illegal or unauthorised action(s), is taking place, or where there are grounds to suspect serious misconduct.

ii) Where notifying the individuals about the monitoring would seriously prejudice the reason for making the recording.

4.3 In these circumstances authorisation must be obtained from a member of the Senior Leadership Team (SLT) and the school's 'Data Controller' advised before any commencement of such covert monitoring.

4.4 Covert monitoring must cease following completion of an investigation.

4.5 Cameras sited for the purpose of covert monitoring will not be used in areas which are reasonably expected to be private, for example toilet cubicles, changing areas etc.

5 Storage and Retention of CCTV images

5.1 Recorded data will be retained for 24 days. Extracts of recordings will be retained for no longer than is necessary. While retained, the integrity and security of the recordings will be maintained to ensure their evidential value and to protect the rights of the people whose images have been recorded.

5.2 All retained data will be stored securely at all times and permanently deleted as appropriate/required.

6 Access to CCTV images

6.1 Access to recorded images will be restricted to staff authorised to view them by Senior Leadership Team (SLT) and Data Controller. Access to recordings will not be made more widely available.

7 Subject Access Requests (SAR)

7.1 Individuals have the right to request access to CCTV footage relating to themselves under the Data Protection Act and GDPR.

7.2 All requests should be made in writing to the Head Teacher. Individuals submitting requests for access will be asked to provide sufficient information to enable the footage relating to them to be identified. For example, date, time and location.

7.3 The school will respond to requests within 40 calendar days of receiving the written request and any fee. This is as per the ICO CCTV Code of Practice.

7.4 A fee of £10 may be charged per request. This is as per the ICO CCTV Code of Practice.

7.5 The school reserves the right to refuse access to CCTV footage where this would prejudice the legal rights of other individuals or jeopardise an on-going investigation.

8 Access to and Disclosure of Images to Third Parties

8.1 There will be no disclosure of recorded data to third parties other than to authorised personnel such as the Police and service providers to the school where these would reasonably need access to the data (e.g. investigators).

8.2 Requests for images/data should be made in writing to the Head Teacher.

Παράρτημα V : Ο νόμος 4624 / 2019 (περί ΓΚΠΔ)

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις.

Πρώτα Σχόλια: όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 3.1 της εργασίας, ο κανονισμός είναι στην πραγματικότητα μίγμα κανονισμού, οδηγίας και παρεκκλίσεων της νομοθεσίας των κρατών μελών. Κατωτέρω παρατίθενται οι παρεκκλίσεις που ψηφίσθηκαν

1. Οι δημόσιοι φορείς ΔΕΝ επεξεργάζονται δεδομένα με συγκατάθεση: Άρθρο 5: Νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

2. Μόνο ο αρμόδιος του δημοσίου φορέα ορίζει τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων όχι ο Υπεύθυνος κα ο εκτελών επεξεργασία και αναφέρεται στον Διοικητή: Άρθρο 6.1 Οι δημόσιοι φορείς ορίζουν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων (εφεξής: ΥΠΔ).

3. Επιτρέπεται η για λόγους ασφαλείας επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων : άρθρο 22.2.β: .. επεξεργασία απαραίτητη για την αποτροπή σημαντικής απειλή για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια ..). ΣΣ. Θα μπορούσε να περιλάβει το θέμα κατ' εξαίρεσιν εισαγωγής μουσουλμάνων μαθητών στα ΑΕΙ. Μπορεί να υποστηριχθεί ότι τεκμαίρεται βάσει του άρθρου 9.2.ε. «προδήλως δημοσιοποιημένα» από το υποκείμενο.

4. Εισάγεται γενική απαγόρευση επεξεργασίας γενετικών δεδομένων για σκοπούς ασφάλισης και υγείας: Άρθρο 23. Επεξεργασία γενετικών δεδομένων. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ απαγορεύεται η επεξεργασία γενετικών δεδομένων για σκοπούς ασφάλισης υγείας και ζωής.

5. Επιτρέπεται η διαβίβαση και επεξεργασία δεδομένων από δημόσιους φορείς σε δημόσιους φορείς και ιδιώτες για ίδιους ή άλλους σκοπούς- άρθρα 24, 25, 26. Ουσιαστικά ονομάζει ρητά τους δημόσιους φορείς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ΓΚΠΔ (άρθρα 6.4, 9.2, 9.4 και 23).

6. Επιτρέπεται η βιντεοσκόπηση: άρθρο 27.7 Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας, είτε είναι δημοσίως προσβάσιμοι είτε μη, επιτρέπεται μόνο εάν είναι απαραίτητη για την προστασία προσώπων και αγαθών. Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται εγγράφως, είτε σε γραπτή είτε σε ηλεκτρονική μορφή για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστού κυκλώματος οπτικής καταγραφής εντός των χώρων εργασίας.

7. Θεωρεί υπέρτερο το δικαίωμα Επεξεργασίας για τους συνταγματικούς λόγους ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης: άρθρο 27, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς και για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης. Εξαιρεί μάλιστα από την ισχύ τους το Κεφάλαιο II του ΓΚΠΔ «Αρχές», εκτός από το άρθρο 5, το Κεφάλαιο III του ΓΚΠΔ «Δικαιώματα του Υποκειμένου», το Κεφάλαιο IV του ΓΚΠΔ «Υπεύθυνος επεξεργασίας και εκτελών την επεξεργασία», εκτός από τα άρθρα 28, 29 και 32, το Κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ «Διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς», το Κεφάλαιο VII του ΓΚΠΔ «Συνεργασία και συνεκτικότητα και το Κεφάλαιο IX του ΓΚΠΔ «Διατάξεις που αφορούν ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας». Ιδιαίτερα δεν απαιτείται νόμιμη βάση επεξεργασίας.

8. Μη διαγραφή. Άρθρο 34 Περιορισμός στο Δικαίωμα διαγραφής 1. Αν η διαγραφή σε περίπτωση μη αυτοματοποιημένης επεξεργασίας λόγω της ιδιαίτερης φύσης της αποθήκευσης δεν είναι δυνατή ή είναι δυνατή μόνο με δυσανάλογα μεγάλη προσπάθεια και το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη διαγραφή δεν θεωρείται σημαντικό, δεν υφίσταται το δικαίωμα του υποκειμένου και η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, εκτός των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ. Στην περίπτωση αυτή, η διαγραφή αντικαθίσταται από τον περιορισμό της επεξεργασίας